

HAFTANIN 1944 SAYI 38

2000 TL (KDV DAHİL)

KERVAN

DÜNDEN GÜNÜNE GÜNDEN YARINA

HEDEF DERGAH

İSMAİL YILDIRIM

Murat Tokmak
Soruları
Yanıtlamıyor!

TÜMTİS GENEL
BAŞKANI SABRİ
TOPÇU İLE SÖYLEŞİ

GÜNEY AFRIKA:
İNSANLIK TARİHİNDE
YENİ SAYFA

SULTAN ÇAĞLAYAN

İNSANCA
YAŞAMAK
İSTİYORUZ

“Onurlu ve insanca yaşamak istiyoruz!” Bu ses, toplumumuzda sayıları milyonlarla ifade edilen sakatlara ait. En temel hakları olan insanca yaşama, ulaşma, barınma, çalışma haklarını istiyorlar. Son olarak 9 Mayıs'ta Aksaray Sakatlar Derneği'nde 8 onurlu insan, süresiz açlık grevi başlattı. Eylemi kendileri için yapmıyorlar. Bu ülkede iş kazasıyla, trafik kazasıyla, işkenceyle vb. sakat bırakılan onbinlerce insana yönelik devlet politikasının değişmesi için, sakatlara da insanca yaşam hakkı sağlanması için açlık grevindeler.

Açlık grevi başlatan sakat arkadaşlar, İş Kanunu'nun 25.maddesinde belirtilmiş olmasına rağmen çalışma haklarının engellenmesini protesto ediyor, ailelerinin sırtında bir kambur gibi yaşamaya “hayır” diyorlar. Çalışamayacak durumda olan sakatlara devlet *ayda 300 bin TL* maaş veriyor. Yani açlığın, sefaletin daniskası. “Açlığa ve sefalete hayır” diyerek süresiz açlık grevi başlatan sakat yurttaşlarımızın taleplerinden bazıları şöyle:

- Kendi kendine bakamayacak, çalışamayacak durumdaki sakatlara en az asgari ücret düzeyinde maaş.
- Sakatların ulaşım sorunun çözümü için gerekli altyapı düzenlemesinin yapılması.
- Çalışabilir tüm sakatlara sakatlıklarına uygun iş sağlanması.
- Sakatlığa neden olan trafik kazaları, akraba evliliği, iş

kazaları, işkence vb. olayların önlenmesi.

- Sakat çocukların eşit eğitim olanaklarından faydalanması için gerekli düzenlemelerin yapılması.

Kulaklarını tıkayıp kendi sesinden başkasının sesini duymayan devlet, yıllar önce bunları yerine getirmiş sakat yurttaşlarına insana yakışır bir yaşam sunmalıydı. Demokrasi ve insanca yaşam mücadelesi veren tüm sakat yurttaşları saygıyla selamlıyoruz.

MUSTAFA ARSLAN, GÖLBAŞI

İÇİM RAHAT
ETMİYOR

Sivas katliamı olalı bir türlü içim rahat etmiyor. Ben de o zalim Sivas'ta, o otelin içinde çaresiz durumda yanmış gibiyim. Şu destanımı sizlere sunuyorum.

EZELDEN BİLİRİZ

Bir cinayet oldu Sivas elinde Polisler dolaşır katil önünde Zalimler geliyor ateş elinde Daha neler yaparsınız zalimler

Önde gelen belediyenin nesi Bizeyimmiş şu zalimin garezi Ezelden biliriz zalim Sivas'ı Daha neler yaparsınız hayınlar

Soyunuzdur Pir Sultan'ı astıran İmam Zeynel'i zindana basıran Gerbelada Şah Hüseyin'i kestiren Daha neler yaparsınız yezitler

Camiye toplanıp karar kurdunuz “Haydi yakın” diye nara kurdunuz 37 canı yakıp kavurdunuz Daha neler yaparsınız katiller

Ehlibeyti ta ezelden ağlattınız Sakineye kararları bağladınız Siz Ali soyuna oklar attınız Şimdi de bizleri yaktı katiller

Der *Mustafa'm* bu dertlere yanarım

Şehitleri saygı ile anarım Ben derdimi bir lokmana sunarım O da Hacı Bektaş Veli, yezitler

A.KARAYİĞİT, TURGUTLU

HAYDİ SİVAS'A

Tüm canlara, kendini hak yoluna adanmış aydın dostlara sesleniyorum.

Önce karşısındakini sonra kendisini düşünen insanları, zalime karşı çıkan mazlumun hakkını arayan canları, insan haklarına gönül vermiş herkesi, ama herkesi 2 Temmuz'da Sivas'a, Pir Sultan Anma Törenleri'ne çağırıyorum. Tüm insanlık o gün Sivas'a gelmeli. Sömürsüz, insanların düşüncesi yüzünden asılmadığı, derisinin yüzülmediği, yakılmadığı bir düzene hasretimizi haykırmak için sizleri Sivas'a çağırıyorum.

İçimizdeki azmi, coşkuyu, insan sevgisini, hak sevgisini ortaya koyup harekete geçirdikçe güçlüyüz. Şeriatçı düşmanın işlediği suçları tüm insanlığın gözleri önüne serdikçe, laiklik ve demokrasi mücadelesini yükselttikçe güçlüyüz. O zaman, haydi diyorum, Pir Sultan'ların sesini Sivas'ta yükseltmek için, 2 Temmuz'da Sivas'a!

MESUT FİDAN

KAÇINCI FETVA

Sivas'a Pir Sultan'a gittiler Bak gör canlarımıza ne ettiler Onların hepsi birer yezitiler Sivas'ta zevkle bayram ettiler

Yavuz'un dölleri fetva yazdılar Sivas'ta bize kuyu kazdılar Kudurmuş köpek gibi azdılar Katliamı bize planladılar

Kerbela'dan beri yaramız kanıyor Canlarımız gitti Pir Sultan anıyor Bak Sivas'ta masumlar yanıyor

Devlet olayı basit sanıyor

Pir Sultan'ı çekmişlerdi dara Canlarımızı verdiler şimdi nara Sen yetiş Şahi Merdan cara Minnet etmeyiz biz cıharı yara

Lanet sizin soyunuz Mervan'a Kurban olasınız siz hayvana Nasıl dayandınız o figana Sivas'ı boyadınız kızıl kana

Yavuz kesti kırkbin Kızılbaş'ı Unutmayız Sivas'ı Çorum'u, Maraş'ı Pir Sultan'a değmez yobazın taşı Madımak'ı aldı yobaz ataşı

Gelin canlar bir olalım Seneye Sivas'a, Banaz'a dolalım Pir Sultan'ımızı yine analım Zalimin zulmüne karşı duralım

Pir Sultan için yananlar ölmez Aliyi şah bilen yolundan dönmez Ehlibeyt seven kahrkaha gülmez Sivas içimizde kor oldu sönmez

Mesud' un insandır kiblegahı Bir gün gelecek Erenler Şahi Kuracak bize hak dergahını Kalmayacak masumların ahi

5 Temmuz 1993

MUHARREM YAZICIOĞLU

FERYAT

Orta direk dedin yıktın evimi İstediyimi bir gün alamıyorum Gezmeleri yasak ettin fakire Artık şehirlere gelemiyorum

Yoksulu yok ettin zengin ürettin Menfaatin için düzen ürettin Ağlamaya gözyaşımı kuruttum İstesem de bir gün gülemiyorum

Eşimden dostumdan haberim yoktur Sorsam onun derdi benden de çoktur Sorunum çoğaldı imkanım yoktur Sevdiğime mektup salamıyorum

50 milyon maaşa az diyorsunuz Size oy verene gaz diyorsunuz Güçü olanlara gez diyorsunuz Öleceğim amma ölemiyorum

Düşüne düşüne yazım kış oldu

Her gün tencereye zamların doldu Ne olduysa orta direğe oldu Aç kalsam da yine çalamıyorum

Ne çadırı kaldı ne de direkler Her geçen gün kan ağlıyor yürekler Fakir baklavası oldu çörekler Bir gün dost evinde kalamıyorum

İnsan hakkı demokrasi diyenler Utanmıyor sırtımızdan yiyenler Allah korkusuyla öğüt verenler Saştım ne deyeceğimi bilemiyorum

Yazıcıoğlu utansınlar yalandan Sahte yoldan mal kaçıran talandan Yığınlardır ekmek için ölenden Dertten düşünceye dalamıyorum

A.KOÇAK, İSTANBUL

RP SALDIRIYOR

İstanbul Güngören'de RP'li belediye, 27 Mayıs günü, Sivas Gürün Konakpınar Nahiyesi ve Köyleri Yardımlaşma, Dayanışma Derneği'ni polisle birlikte bastı. Derneğe ait eşyalara el konuldu, bina boşaltıldı.

Dernek başkanından aldığımız bilgiye göre, derneğin bulunduğu bina Güngören belediyesinden kiralanmış. RP'liler belediyeyi kazandıktan sonra dernek binasının boşaltılması için 1,5 yıl önce tebliğde bulunmuşlar. Dernek yönetimi belediyeyi mahkemeye vermiş, yürütmeyi durdurmuş. Şimdi ise, tahliye kararı derneğe ulaşmadan derneğin eşyalarına el koyup, kapısına kilit vuruyorlar.

RP'li belediye bir köy derneğiyle neden bu kadar uğraşıyor? Akrep niye sokar? İstediyi için değil, yapısı öyle olduğu için. RP de akrep gibi, kendi inancına ters insanların örgütlü varlığından rahatsız oluyor, saldırıyor. Ülkeyi şeriatçı akrepten, çıyandan temizlemek her laik-demokrat yurttaşın görevidir. ●

ANADOLU İNANÇ VE TÖRELERİ

Hıdrellez Şenlikleri

Karalar bekçisi Hızır Aleyisselam ile deryalar bekçisi İlyas Aleyisselam'ın kardeş oldukları gün olarak kabul edilen Hıdrellez şenliklerinde İzmit Bayraktar köyünde idik. *Devrim Yılmaz*

Şenlik sırasında, köyde bazı canlarla sohbet ettim. Türbede hizmet yapan yaşlı bir amcaya yanaştım.

- Bize bu türbede kimin yattığı ve tarihi hakkında bilgi verebilir misiniz?

- Burada eski bir kitap vardı, *Battal'ın Kitabı* denirdi.O kitapta yazılana göre, bunlar Battal'ın şehitleri, Elif Ana ile Ali...

(Bir can): - Ben Bayraktar köyü halkından, Rafet Ortaç, 62 yaşındayım.

300-400 sene evvel karalar bekçisi Hızır Aleyisselam ile deryalar bekçisi İlyas Aleyisselam kardeş olmuşlar. Yüzyıllar içinde halk bunların bulunduğu, sarmaş dolaş olduğu gün olarak kabul edilen 5-6 Mayıs'ı Hızır-

İlyas bayramı kutlamayı uygun görmüş. Birlikte yenilir, muhabbet yapılır.

Bu sene ilk defa organizasyon yapıldığı söyleniyor.

Eskiden de organizasyon var idi. Pehlivan güreşleri yapılırdı. Bu sene iyi niyetli arkadaşların öncülüğünde, folklor ekibi vb. daha iyi organize yaptık. Vatandaş eğlendi, oynadı...

- Türbe hakkında bilgi verebilir misiniz?

- Türbenin evveli Elif Ana diye geçer. Karşıda yukarıda bir köy var, orada da Keçici Baba yatar... Belenören Köyü.

- Niçin Keçici Baba demişler?

- Fakirin biri koyun götürüyormuş, adak. Zenginin birisi de

keçi götürüyormuş. Gidiyorlar oraya tabii. Yaklaşınca zengin diyor ki: “Sen koyunu bana ver, keçiyi al.” Adam onun ısrarını kırmamak için değişiyor. Türbe-ye koyunları teslim edeceği zaman önlerine aksakallı bir Pir çıkıyor. O koyun götürüp de keçiyi veren adam biraz durkulu-uyor. Pir, “gel yavrum gel” diyor, “biz koyun getireni de biliriz, keçi getireni de biliriz. Gel sen!”

Elif Ana da çok defa görül-müştür. Ben 12-13 yaşlarındaydım. Geyik geldi, halk geyiğe kurşun atırmadı. Elif Ana geyik donunda göründü denildi.

Buraya gelenler, örneğin çocuğunun hastalığının geçmesi için Elif Ana'ya adakta bulun-

yor, bez bağlıyor ağaçlara...

(Köyün muhtarı): - Ben, Bayraktar köyü muhtarı Haydar Türk. 2 yıldır emekliyim, 27 Mart 1994 seçimlerinde köye muhtar seçildim...

300 yıldır Hıdrellez burada kutlanır. Hıdrellez'in anlamı, Hızır'la İlyas paygamberin buluştuğu gündür. Hızır günü ilan etmişler. Bizim Alevi köylerinde genellikle 6 Mayıs'ta kutlanır.

- Köyünüzdeki cemevi inşaatı ne aşamaya geldi?

- Cemevimizin çok az bir işi kaldı. Yaklaşık bir ay içinde hizmete açabiliriz...

Hıdrellez vesilesiyle görüştüğümüz canlar işte bunları anlattılar.

Yalnızca Bayraktar köyü değil tüm Türkiye ziyaretlerle, türbelerle, adak adanan, çaput bağlanan kut'u kişilerin mezarlarıyla dolu.

Şeriatçıların dörtköşe anlayışlarının içine sığdırılamayacak kadar engin bir inanç ve töre denizi, Anadolu'muz.

İşte Hızır- İlyas'ımız... ●

KAMUOYUNA

Türkiye Barolar Birliği Başkanı **Önder Sav**'ın Ankara DGM'nin Sivas Katliamı Davasında duruşmaların gizli yapılması kararını protesto eden duyurusunu yayınlıyoruz

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta meydana gelen ve pekçok yurttaşımızın ölümüne ve yaralanmasına yol açan olaylar nedeniyle açılmış olan davanın yargılaması, Ankara DGM'de sürmektedir.

Davanın iddianamesinde sanıkların, "kahrolsun laiklik, yaşasın Hizbullah, laiklik gidecek şeriat gelecek, şeriat isteriz" şeklinde bağırarak laik devlete saldırdığı ve insanların otelde yakılarak öldürüldüğü yazılıdır.

Cumhuriyet'in 70.yılında Cumhuriyet'e ve onun özü olan laikliğe karşı başkaldırıların yargılanmasında, olayda ölenlerin ve ancak kendi çabaları ile kurtulabilenlerin haklarını, sayıları 200'ü aşan meslekdaşlarımız üstlenmişlerdir.

Hiçbir maddi karşılık almadan ve beklemeden ilk günkü duruşmadan bu yana meslekdaşlarımız her ay en az bir hafta, hergün sürekli olarak ve büyük bir özveri ile müdahil vekili sıfatı ile duruşmaları dikkat ve titizlikle izlemişler, yargılamaya gerekli yardım ve katkıyı yapmışlardır.

Müdahil vekili meslekdaşlarımız iddia makamının duruşmalarda bile saldırganlıklarını sürdüren sanıklara hoşgörülü davranmasına ve mahkeme heyetinin bir kısım mağdurların müdahilliklerini aradan uzun zaman geçmesine karşın hâlâ karara bağlamamasına ve benzeri pekçok usul ve yargılama yanlışlıklarına, eksikliklerine sabırla katlanmaya çalışmışlardır.

Mahkemece, 25 Mart 1994 tarihli duruşmada, *ammenin selameti* ve *kamu güvenliği* gerekçe gösterilerek, duruşmaların *gizli* olarak devamına karar verilmiştir.

Yargılamada *aleniyet* kuralını kaldıran bu karara karşı müdahil vekilleri meslekdaşlarımız, 25 Nisan 1994 tarihinde gerekçeli olarak ve yazılı şekilde çıkarak ve duruşmada da sözlü ifade ederek kararın değiştirilmesini, duruşmaların *açık* yapılmasını istemişlerdir.

Gizlilik kararının kaldırılması isteği, mahkeme heyetince reddedilerek duruşmalara *gizli* olarak devam edilmiştir. *Gizliliğin* ne kadar süreceği de belli değildir.

Gizlilik Kararı, duruşmaların başladığı ilk günden itibaren mahkemece yapılan ve zaman içinde düzeltilileceği düşünüldükçe karşı çıkılmayan usul yanlışlıklarından *değildir*. Aksine bugüne kadar yargılama tarihimizde eşine ender rastlanacak cinsten fevkalade ağır ve sorumlu bir

Bu Ne Biçim Yargı?

Sivas'ta 37 canı yakarak öldüren şeriatçı katil sürüsünü yargılayan Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi, "ammenin selameti ve kamu güvenliği" gerekçesiyle Sivas Katliamı Davası'nda duruşmaların gizli devamına karar vermiş. *Kervan* dergisi olarak bu kararı şiddetle protesto ediyoruz.

Ammenin selameti, şeriatçı katillerin işledikleri cinayetin tüm iğrençliği içinde kamuoyuna gösterilmesindedir. İçimizde nasıl bir düşman beslendiği herkesçe bilimlidir.

Şeriatçı katillerin iğrenç yüzleri ortaya çıkarsa, tüm kanıtlar hiçbir saklanmadan değerlendirilirse, sivil-polis-asker tüm tanıklar gördüklerini, bildiklerini korkmadan çekinmeden, kamuoyu önünde anlatırlarsa, bundan tüm toplum yarar görür. Çünkü bu, devletin koyunda beslenen şeriatçı düşmanın ipliğinin pazara çıkartılmasına yardım eder.

Ammenin selameti ve kamunun güvenliği, dini-ne bağlı-laiklik ve demokrasi yanlısı Müslüman halkın, Sünni-Alevi tüm emekçilerin çıkarlarından ayrı değildir. Halkın ezici çoğunluğunun çıkarı Laik ve Demokratik bir Türkiye'de yaşamaktır.

O zaman, sormak hakkımızdır: Bu ne biçim mahkeme, ne biçim yargı?

Katilleri ve 60 milyon gözünü önünde işledikleri cinayeti toplumdan saklamaya çalışan bir "adalet"ten halk tabii ki kuşku duyacaktır.

Sivas Katliamı Davası'nda mahkemenin aldığı gizlilik kararı hemen kaldırılmalıdır.

KERVAN

karardır.

Abdülhamit Anayasa'sında bile "duruşmaların herkese açık" olduğu kuralı benimsenmişti. Duruşmaların açık olması sadece müdahille-

ri ilgilendirmemektedir, yargılamanın tarafsızlığının da etkin bir güvencesidir. Bu açıklık kamuoyunda huzur ve güven yaratır, halkın haber almak hakkını gerçekleştirir, aynı zamanda da mahkemenin işlem ve kararlarının güvenilirliğini de vurgular.

Şeriat heveslilerinin, *teokratik devlet* özlemcilerinin yargılandığı ve Cumhuriyet tarihimizin en önemli davalarından olan *Sivas Olayları Davası*'nın her yönüyle topluma, halkımıza açık olması gerekir.

Müdahil vekilleri olarak, gerekçesi ve nedenleri bile tutanağa yazılmamış olan *Gizlilik Kararı*'nın sürmesini asla benimseyemeyiz, yargılamanın kamuoyundaki inandırıcılığına gölge düşmesine göz yumamayız, halkın haber alma hakkının tıkanmasını içimize sindiremeyiz ve bunu hukuka da uygun bulamayız.

Bu nedenlerle meslekdaşlarımız; müdahil müvekkillerinin de isteklerini gözünde bulundurarak, mahkemece verilmiş bulunan *Gizlilik Kararı* kaldırıluncaya kadar, duruşmalar halka açık olarak yapıluncaya kadar duruşmalara girmek ve mahkemeyi tarihi sorumluluğu ve hukuki yanlışlığı ile başbaşa bırakmak kararını vermişlerdir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Siv is'ta yakınlarını
yitiren müdahillerin
ve sağ olarak kurtulabilenlerin
200'ü aşkın vekilleri adına
Türkiye Barolar Birliği başkanı
Avukat Önder Sav

ALİ RIZA TAŞKIN

SANMA

Çocuğumu doyurduğum
ekmek
Elimden hiç gitmeyen nasır
Hasretine susadığım ölüm
Sakin seni sevdiğimi sanma

Usul usul vuran kalbim
Buram buram kokan ölüm
Taze miyim ki senden

korkayım
Ama bu kadar da üzüme
gelme

Ölümüne susadığım aşk
Beynimi parçalayan unsur

ne
Ellerime yaktığım kına
Rengine heveslendiğimi
sanma

Akıtmak isterim bir iki
damla

Ama gözlerim kuru
Yakmak istediğim meşale
Sakin sen sen ol da sönme

KERVAN

■ Aylık dergi. ■ Sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürü: Genel Ajans Ltd. Şti. adına Semih İra ■ İlan sorumlusu: Melek Ergen ■ Merkez yönetim bürosu: Piyerloti caddesi, 17/4, Çemberlitaş, İstanbul. Tel: (0212) 516 84 64 ■ Temsilcilikler: Avcılar: Gündüz Alp, Saadetdere Mah. Birlik Sok. No:20/A. ■ Bağcılar: Semiha Rappel, Merkez Mah. 1.Sok. No:40/4 ■ Esenyurt: Kazım Açıkgoz, Fatih Mah. Suyolu Üstü Yaprak Sok. No:8 ■ Gazimahalle: Hüseyin Kırca, 50.Yıl Mah. 2871 Sok. No:12, Gaziosmanpaşa ■ Gülsuyu: Şahin Sarıtaş, Gülsusu Mah. Mesut Cad. No:103, Gülsusu Sondurak, Gülsuyu-Maltepe ■ Halkalı: Eyüp Barışık, Kuruçeşme Cad. Çiçek Sok. No:19/A Hasanoglanderesi-Altınşehir ■ Kartal: Niyazi Şahin, Hamam Sok. İdeal İş Merkezi, No:4 Kat:4, Tel:(0216) 353 57 25 ■ Kağıthane: Seyit Ermiş, Talatpaşa Cad. No:45, Ortabayır, Gültepe ■ Küçükçekmece: Seyfi Algül, Cumhuriyet Mah. Karabekir Cad. Sardunya Sok. No:21/A-5 ■ Üsküdar: Ali Haydar Göğercin, İ.M.Ç. 6. Blok, No: 6610 ■ Sanyer: Meral Özçelik, Tarabya Üstü, Çayırözü Sok. No:4, Kat 3 ■ Adana: Ünal Akbulut, Kiremithane Mah. 1304 Sok. No:36, Yüreğir ■ Adıyaman: Niyazi Arslan, Asfalt Cad. Tam Elektronik, No:84/6, Gölbaşı ■ Bursa: Ender Can Genç, Çakır Hamam Temiz Cad. Sütmen İşhanı, Kat:3 No:39 ■ Eskişehir: Nurettin Çalkuşu, Büyükdere Mah. Kaplan Sok. No:69 ■ Erzurum: Özgür İhtiyar, Cami-i Şerif Mah. Sivas Cad. 24300 Refahiye ■ Gaziantep: Sedat Bican, Kıbrıs Mah. Çamlık Cad. No:27 ■ İzmir: Adnan Ayan, Eşrefpaşa Cad. No:269/1, Eşrefpaşa ■ İzmit: Muradiye Yılmaz, Fethiye Cad. Sabri Ekmen Sok. No:10/4, Tel:(0-262) 331 15 23 ■ Malatya: Şevket Coşkun, Ak-Pa Ticaret, İzzetiye Mah. Nasuhi Cad. Derme Sok. No:10 ■ Mersin: Mehmet Yılmaz, Bahçelievler Mah. 346 Sok. Dinçer Apt. No:3/7 P.K.3, Pozcu ■ Söke: Av.Mustafa Açıcı, Yağcılar İşhanı, Kat:2, Söke ■ Tunceli: Aydın Koca: Yenibelediye Sitesi, Kat:4 No:426 ■ Turgutlu: Nerman Karabulut, Altay Mah. Akgün Sok. Kat 1 No:2, Turgutlu ■ Zile: Sadık Çıkrıkçıoğlu: Uzun Çarşı, Galeri Sok. No:6 ■ Zonguldak: Ali Arı, Nizam Cad. Uzunçarşı, No:406 ■ Avrupa Genel Temsilciliği: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, Londra N1, İngiltere. ■ Diğer yurtdışı temsilcilikler: ■ Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue d'Hauteville Paris 75010. ■ Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Neuhof Str. 13, 6 Frankfurt am Main 1. ■ Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 85757 Karlsfeld. ■ Avusturya: İlhan Uçar, 1140 Wien, Kentler Str. 20/5 Avusturya ■ İsviçre: Ahmet Kısa, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■ Hollanda-Schiedam: Mehmet Cımtay, Fabrikastraat 53, 3117 MG ■ Avustralya: Eyyüp Aydoğmuş, 6/1A Betts St Parramatta 2150 NSW Avustralya ■ Avustralya-Mildura: P.O. Box 302, Merbin 3505 Mildura ■ Rusya: Yevgeni Paşintsev, 29-2-215 General Belov St. Moscow 115563 ■ Basım öncesi hazırlık: Genel Ajans. ■ Baskı: İlcak Matbaacılık ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme/kısaltma hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez. ■

■ Yıllık abone bedelleri: Yurtiçi: 200 000TL, İngiltere: 17 Sterlin, Almanya: 80 DM, Fransa: 200 FF, Hollanda: 60 HFL. İsviçre 65 SFr, Amerika 53 \$ Avustralya: 53 \$ ■ Havaleler: Yapı ve Kredi Bankası, Çemberlitaş Şb. Genel Ajans, Hesap No: 1032357-6

KERVAN'IN İÇİNDEN

4 ŞERİATÇI DÜŞMANLA MÜCADELE

Kervan'ın çağrısı, Alevi derneklerinin bildirisi: "Güçlerimizi Birleştirelim", Kıyafet Sirküleri, Laiklik Ders Planı.

7 CEMEVLERİ

Bir tüzük önerisi. Alibeyköy cemevi. Dudullu cemevi söyleşisi, *Av.İ.Metin*.

10 AVUSTRALYA MEKTUBU

A.H.Celasun Dergah'a karşı. Hani Çelebi'lerden el alacaktı! *E.Aydoğmuş*.

12 METAL İŞÇİLERİNİN DİKKATİNE

Murat Tokmak, hem *Kervan*'da hem mahkemede sana "sorulanları yanıtla".

16 SÖYLEŞİ

Tümtis genel başkanı Sabri Topçu anlatıyor. *S.Rıza Güven*

23 GÜNEY AFRİKA

İnsanlık tarihinde yeni bir yaprak açıldı

24 ANKARA TOPLANTISI

Amaç Dergah çevresinde örgütlenme olmalı. *İsmail Yıldırım*

Laik – Demokratik Cephe ve görevleri

Laik ve demokrat yurttaşları birliğe ve mücadeleye çağırıyoruz

Şeriatçı-gerici harekete karşı, son 25 yılın dünya derslerinden yararlanan akıllı, esnek, toparlayıcı, dinamik bir mücadele vermek durumundayız.

Şeriatçı parti sorunu bir inanç özgürlüğü ve demokrasi sorunu *değildir*. Bu soruna yaklaşımın tek doğru zemini, RP'nin özgürlükleri/demokratik hakları değil, **modern laik demokratik devletin ilkeleridir**. Şeriatçı partiyle mücadelelenin ana halkası, başlangıç ve bitiş noktası, özgürlüklerin ve tüm demokratik hakların varolabilme, yaşayabilme çerçevesi ve tanımlandığı ölçüt olan **modern laik demokratik devlettir**.

Laik devlet, yani siyasal devlet, siyasal özgürleşme, insanlığın gelişiminin dev bir adımdır. İnsan özgürleşmesinin son biçimi değildir, ama kapitalizm altında insan özgürleşmesinin son biçimidir.

İslamcı siyasal hareket, şeriat devleti anlayışı tam anlamıyla *cehaletten* beslenmektedir. Bu cehaletle, soruna uygun yöntemlerle, ama olağanüstü enerjik bir mücadele yürütmek zorunludur, tarihsel görevdir.

Şeriatçı gerici harekete karşı halkın birliğini sağlamak *en ivedi* görevdir. Hemen bugünden, **geniş temelli bir laik-demokratik hareket oluşturmalıyız**. Bu geniş blokta ya da cephede, modern laik demokratik devletin ilkeleri dışında hiçbir ideolojik açılım, katılım koşulu olarak öne sürülmemelidir.

Tüm laik-demokratik güçlerle her alanda, her düzeyde, her çapta cepheleşmenin, bloklaşmanın, birleşmenin yolları bulunmalıdır. Bu birlikte, laikliği savunan müslümanlar, Aleviler,

sendikalar, meslek kuruluşları, demokratik dernekler, Atatürkçüler, sosyal-demokratlar, komünistler ve laikliği savundukları oranda merkez sağ partiler yer almak zorundadırlar.

Ve bu cephe, işçi emekçi semtlerinde gecekonduvarlarda, fabrikalarda, okullarda “devrimci” gürültüden uzak, somut veriye dayalı, teşhir ve aydınlatma çalışması, *taban çalışması yürütecek* bir cephe olmalıdır.

Bu birliğin temel belgisi, “**Şeriatçı RP Kapatılmalı**” olmalıdır. Biz, herkesin dinine, inançına saygılıyız. Ancak, dini devlete egemen kılmaya çalışmak gibi bir “demokratik hak” yoktur. Ne adına olursa olsun, böyle bir “özgürlük” vermeye de kimsenin hakkı yoktur.

Dini devlete egemen kılmaya çalışanlar, özgürlüklere, demokratik haklara, insan haklarına karşı iş yapmaktadırlar. Adam öldürme özgürlüğü var mı? Hırsızlık serbest mi? Demokratik ülkelerde faşist partiler serbest mi? Bu nedenle bu istem en demokratik bir istemdir. Bunlara karşı yasal yoldan önlem almak **meşru, demokratiktir**.

Yalnızca meclis çoğunluğuna dayanan bürokratik bir yasaklama, halkı ikna etmemiş olacağından, yarardan çok zarar getirir. “**Şeriatçı RP kapatılmalı**” belgisinin ardına Anadolu halkının muazzam desteğini yığmalı, şeriatçı partiyi halkın hareketi ile sistem dışına atmalıyız.

“Şeriatçı RP kapatılmalı” kampanyası, dine karşı bir cihat değildir. Biz insanımızın inançlarına saygılıyız. RP'ye oy veren emekçileri RP kimliğinden

ayrı tutarız.

Şeriatçılığın içyüzünü sergilemeli, bunların devleti ele geçirdiği ülkelerde yaşananları en ince ayrıntısına kadar halkımıza sunmalı ve herkese göstermeliyiz ki, şeriatçı iktidar “cehennem burada, şimdi!” demektir.

Karşımızdaki düşman uluslararası bir harekettir. Biz de onun karşısına, uluslararası dayanışma ve yardımlaşma ile çıkmalıyız.

Şeriatçı partinin ikiyüzlülüğünü, sahtekarlığını sergilerken, emekçi halkın işsizlik, yoksulluk ve rüşvet karşısındaki haklı istemlerini ve bu istemlere çözüm yollarını **biz yükseltmeliyiz**. Zenginliği arttırıcı ve yayıcı bir program getirmeliyiz.

Şeriatçı hareketin düşmanı olduğu özgürlüğü, demokrasi ve insan haklarını, *biz*, devletin ve toplumun her katında, aktif yığın demokrasisini, katılımcılığı öne çıkartarak savunmalıyız. Tam toplumsal ve siyasal adaleti ve özgürlüğü savunmalıyız.

Laiklik üzerinde çok geniş durmalıyız. *Dinle devlet ayrımını, dinle eğitim ayrımını, bunun nedenlerini ve demok-rasiyle kopmaz bağını* iyi anlatmalıyız. Tüm toplumda akşam kursları, seminerler, sendika/dernek eğitimi vb. ile “laiklik, inanç özgürlüğü, modern devlet” konularında yoğun eğitim seferberliğine girilmelidir.

Din, tümüyle **devletin ve eğitimin dışına** çıkarılmalıdır. Tüm resmi dinsel eğitim kurumları, kurslar kapatılmalı, zorunlu din dersleri kaldırılmalıdır. İsteyen inanç topluluğu kendi cebinden kendi okulunu açabilmelidir. Diyanet İşleri lağvedilmeli, dinsel kuruluşlar

devlet fonlarından kuruluş alamamalı, devlet inananların inanç özgürlüğüne karışmamalıdır. Dinden siyasal özgürleşme, imtiyazlı dini ortadan kaldırır ama dine dokunmaz, karışmaz.

Laik-demokratik hareket, evinde, özel yaşantısında, inanç kurumu içinde kimsenin giyim kuşamına karışmıyor. Ancak devlette, eğitimde sıkımbaş, sarık, vb. giyilememelidir. Bu istem demokratik hakların kısıtlanması değil, modern demokrasinin köşetaşı olan laikliğin gereğidir. Demokratik bir istemdir.

Yarın şeriatçı düşmanın “cehennem burada, şimdi” diye haykırmasını istemiyorsak, bugün “**Şeriatçı RP Kapatılmalı**” kampanyasını tüm ülkede, her alanda ve her düzeyde omuzlamalıyız! Küçük büyük demeden herkesin katkısına gereksinim var.

KERVAN

Gönül Hüseyin'e varır

Erenler cemine girdiğim zaman
Ben gönüle gönül Hüseyine varır
İkrar verip darda durduğum zaman
Ben gönüle gönül Hüseyine varır

Zakir söyleyince Kelamullahı
Oniki hizmetçi darda vallahi
Pirim gülbank söyler diller allahı
Ben gönüle gönül Hüseyine varır

Allah bir Muhammed Ali sesleri
Hatayı Kul Himmet Hak nefesleri
Teller inler ağlatınca bizleri
Ben gönüle gönül Hüseyine varır

Kırklar semahında pervane canlar
Ehlibeyte ağlar gözde hicranlar
Andıkça Kerbela Şahı Merdanlar
Ben gönüle gönül Hüseyine varır

Dargın canlar birbiriyle barışır
Kanlı kinli kardeş olur görüşür
Lokma dualanır Hakça bölüşür
Ben gönüle gönül Hüseyine varır

Pir destur verince lokma yenirken
Allah allah gönüllerde denirken
Göz göze yüz yüze niyaz ederken
Ben gönüle gönül Hüseyine varır

Öztoprak gönülünü Hünkara bağlar
Engin ırmaklarla canlara çağlar
Yer gök arşı alem Hüseyine ağlar
Ben gönüle gönül Hüseyine varır

Haydar Öztoprak,
21 Mayıs 1993

BELGE

Daha hiçbir şey görmediniz

Şeriatçıların kazandığı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın

zaman yitirmeden yayınladığı “kıyafet sirküleri”, şeriatçıların

ahlak ve inanç özgürlüğü anlayışlarının sığınağına ve geriliğine çok ufak bir örnektir

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı
31 Mart 1994
Sayı: TC-Dİ 354/
656.03.002-1

Konu: Ankara Belediye sınırları dahili işyeri mevzuatı

Başkanlığımızın Ankara Belediye Sınırları Dahili İşyeri Koruma ve İdare Daire Başkanlığı'na 31 Mart 1994 tarihinde yapılan olağanüstü toplantıda alınan kararlar ilişikte tarafınıza bildirilmekte-

dir. Bu husustaki yaptırım yöneticilerin inisiyatifine sunulmuş olup, uygulama menfaatiniz icabı görülmektedir.

Bilgilerinizi rica ederiz.
Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı,
Ankara Belediye Sınırları Dahili İşyeri Koruma ve İdare Daire Başkanı
Sefer Vurucu

SİRKÜLER NO: 1/A

1) İşyerinizde çalışan bayan eleman-

ların dizüstü etek, pantolon, şort ve benzeri vücut hatlarını ortaya koyan her tür kıyafet ve açık yakalı entari bluz giymelerinin **önlenmesi** tavsiye olunur.

2) Erkek çalışanlarda daha önce uygulamada olan **kravat mecburiyetinin kaldırılması** tavsiye olunur.

3) Bayan memurların, bilhassa müşterilerle direkt temasda olanların Türk örf ve adetlerine uygun kıyafet ve davranışlar içerisinde olmasının **sağlanması**

tavsiye olunur.

4) Bilhassa cuma günleri: başta olmak üzere öğle namazı saatlerinde erkek elemanların **izin taleplerinin reddedilmemesi** tavsiye olunur.

5) Bayan memurların yaz ve kış aylarında sürekli olarak çorap giymeleri, sandalet ve benzeri türde ayakkabıların **yasaklanması** tavsiye olunur.

6) Tesettüre uygun kıyafetle işyerine gelmek isteyen bayanların hiçbir surette **engellenmemesi** tavsiye olunur. ●

Güçlerimizi birleştirelim!

Hacı Bektaş-ı Veli Kültür ve Tanıtma Derneği, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği
ve Almanya Alevi Birlikleri Federasyonu'nun 30 Nisan ortak bildirisini yayınlıyoruz

Yirmidokuz-Otuz Nisan 1994 tarihinde Türkiye'nin ve Avrupa'nın çeşitli şehirlerinden bir araya gelen Alevi-Bektaşî dernekleri temsilcileri, aydınlar, sanatçılar, ... bugüne kadar farklı isimler altında faaliyet yürüten, Hacı Bektaş-ı Veli, Pir Sultan Abdal dernekleri gibi Alevi-Bektaşî derneklerinin "Alevi Kültür Dernekleri" adı altında merkezi bir çatıda birleşmesi ve 20 kişilik bir "Temsilciler Meclisi" oluşturulması kararı almışlardır...

Özellikle son 14 yıldır bir bütün olarak Türkiye insanına gerek ekonomik gerekse siyasi açıdan dayatılan yaptırımlar, sonuçlarını 27 Mart yerel seçimlerinde ve adına "Ekonomik İstikrar Paketi" denen 2 Nisan acı reçetesinde kendisini göstermiştir.

27 Mart seçimlerinde sağ, şeriatçılık, gerici güçlenerek çıkarken, 5 Nisan kararları ekonomide istikrarı tesis etmek bir yana, çelişkileri, yoksulluğu ve işsizliği daha da derinleştirmiştir.

Bugün içinde bulunulan koşullar hem ekonomik, hem de siyasi açıdan eşitlikten, laiklikten ve demokrasiden çok uzak bir noktayı işaret etmektedir.

Son kırk yıldır adım adım örgütlenen 12 Eylül sonrası zorunlu din dersleri ile İslam ülkelerine üyelik ile, Rabıta ile, sağlık ocağından ve eğitim kurumlarından daha fazla imam-hatip okulları açmak ve açılmışları teşvik etmek,

Alevi köylerine cami yaptırmak, ilerici, demokrat güçler zorla tasfiye edilirken Kuran kurslarında, camilerde şeriatın, gericiğin örgütlenmesini fiili olarak teşvik etmek, anti-demokratik uygulamalara, insan hakları ihlallerine, yargısız infazlara, "faili meçhul" cinayetlere, "istikrar" adı altında uygulanmaya çalışılan emek karşıtı ekonomik politikalara sessiz kalmak, destek vermek, 27 Mart seçim yenilgisini beraberinde getirmiştir.

Mevcut yenilgiden, bütün bu uygulamalara ve gelişmelere rağmen hükümet ortaklığını ısrarla devam ettiren SHP başta olmak üzere, sözde sosyal demokrat muhalefet partileri CHP ve DSP ile, kendisini laiklik ve demokrasi platformunda ifade eden herkes sorumludur.

Ülkemiz bugün, hızla daha da karanlık bir noktaya doğru gitmektedir. Bugün devlet Din Şurası toplayıp, "dinin emrinde devlet" anlayışıyla devlet yönetiliyorsa, yüz lisenin sekse-ninde mescit bulunuyorsa, bir öğretmenin biyoloji dersine besmeleyle başlayabiliyorsa, Suudi Arabistan kökenli sermaye Türkiye'deki Kuran kurslarını destekleyebiliyorsa, parklara verilen Barış Parkı, Ahmet Arif Parkı, Kubilay Parkı gibi isimler, Yavuz Selim Parkı, Osmanlı Parkı gibi isimlerle değiştiriliyorsa ve en önemlisi 2 Temmuz Katliamı Davası, katliamın sorumluları, gerici ve şeriatçı güçlerin yargılanması, gerçek suçlular ortaya çıkması diye, Türkiye Barolar

Birliği başkanı Önder Sav'ın da belirttiği gibi "Abdülhamit anayasasında bile duruşmalar herkese açık yapılırken" Cumhuriyet tarihinin en önemli davalarından olan bu dava, kamuya ve basına kapalı yapılabiliyorsa, laiklik ve demokratlık adına gereksiz tartışmalar yapmaya ve sorumluluklardan kaçmaya kimsenin hakkı olamaz!

Bütün bunlardan hareketle, dün olduğu gibi bugün de tercihini **laiklikten ve demokrasiden yana** yapan Aleviler olarak, şeriatçı ve gerici gelişmelere karşı, **bütün ilerici, demokrat ve laik güçleri biraraya getirmeye, laik-demokratik bir Türkiye için ortak bir blok hareketi yaratmaya çağırıyoruz.**

LAİK-DEMOKRATİK BİR BLOK HAREKETİ YARATMALIYIZ

Bugüne kadar farklı isimler altında örgütlenen, ancak "Alevi Kültür Dernekleri" adı altında birleşme kararı alan Alevi dernekleri, **Laik Ve Demokratik Bir Türkiye** mücadelesinde şu talepleri öne çıkarmaya karar vermişlerdir:

* Devlet üzerindeki her türlü din hakimiyeti ortadan kaldırılmalı, devletin dini bir tercihi olması engellenmeli, dinin bir siyasi iktidar aracı olarak siyasete ve günlük yaşantımıza müdahalesine **izin verilmemelidir.**

* Zorunlu din dersleri kaldırılmalı, devlet resmi dini kurumları ve özel olarak Diyanet İşleri Başkanlığı kaldırılmalıdır.

* Alevi köylerine cami yaptırılmasından vazgeçilmeli, başta Alevi inancı olmak üzere, inançlar üzerindeki yasal ve toplumsal-psikolojik baskı kaldırılmalıdır.

* Din ve vicdan özgürlüğü çerçevesinde herkes kendisini rahatça ifade edebilmelidir.

* İnsan hakları ihlallerine, anti-demokratik uygulamalara son verilmesi, eşit koşullarda, birarada Türk-Kürt ve Alevi-Sünni kardeşliği öne çıkarılmalı, düşmanlık tohumları terkedilmeli, Güneydoğu'da devam eden kirli savaş, barışçı ve demokratik bir biçimde sona erdirilmelidir.

* Planlı, örgütlü ve devletin gözünde yapılan Sivas Katliamı Davası'nda gizli oturumlara son verilmeli, gerçek suçlular bulunarak yargılanmalı, şeriatçı, gerici, katliamın suçluları topluma unutturulmamalı, cezalandırılmalıdır.

* 2 Temmuz "Demokrasi ve Laiklik Günü ve Sivas Şehitlerini Anma Günü" olarak ilan edilmelidir.

* 1 Mayıs İşçi Bayramı olarak yasallaştırılmalı, emekten yana olan Aleviler 1 Mayıs'ta yerini almalıdır.

Bütün bu taleplerin hayata geçmesi için, Aleviler olarak, bir yandan bütün Alevileri birliğimizi güçlendirmeye, üye olmaya, maddi ve manevi destek vermeye, diğer yandan **Laik Ve Demokratik Bir Türkiye için bütün ilerici, demokrat ve laik güçleri ortak bir blok hareketi yaratmaya çağırıyoruz!** ●

AHMET TURAN

“Biz, ne kadar uğraştıysak da, anti-demokratların tavırlarına yenildik” diyor Haydar. “Mahallelerde din sömürüsüne yenildik” diyor Sadık. “Evlerimizde, Ramazan mukabeleleri adı altında, kendi dinimize yenildik” diyor Türkiye’lim.

Hileye yenildik. Yalancılara, rüyacı-lara, şeklen imancılara yenildik.

Biz bu hileyi, yalanı, çağlar boyu yaşayarak gördük ama yine de yenildik.

Neden? Devrimciliğe, ilericiliğe sahip çıkamadık. Şeriatçılar, solun sloganlarını propagandalarına kazıdılar. Türk solunun yolundan-yordamından yararlandılar. Ağzlarından işçi, çiftçi, dul, yetim düşmedi. Bal gibi anti-demokrat kesim demokrasiden yararlanıp, demokrasi dışlıklara yol açtı. Yani, sol gösterip, sağ vurdu.

Özgürlüğü savunamadık. Özgürlüğü zorunlulukla bir kefedede tartmadan, “bırakın yapsınlar” dedik.

“Sınıra, sınıfa, imtiyaza hayır” biliminin yanına dahi yanaşmaya korkanlara, bu üç özlemin uzağından bile geçmeyenlere kaptırdık sloganımızı.

Cumhuriyetimize sahip çıkamadık. Şeriatın elleri alıyor onu avucuna.

Erbakan'ın bir konuşmasına sahne oldu Eyüp meydanı, TV ekranları:

Şeriatçı parti halktan dışlanmalı, kapatılmalı!

“1453'te Fatih Sultan Mehmet fethetti İstanbul'u. 27 Mart 1994'te de ikinci defa RP fethetti.”

Arada kalan asırları, bu vatanın her karışına Türküyle, Kürdüyle, Lazıyla oluk oluk kan dökerek yedi düvele rest çeken halkları attılar bir kenara, daha ilk toplantılarında.

“Mağlup mu edildik, yoksa uyanıldık mı?” Takdirini “SHP + DSP + CHP” üst-alt düzey yetkili ayrımı yapmadan, hepsine bırakıyorum. Uyanın! “Halk” mı? *Siz koltukçular böldünüz oyları.* Halk bir önder, bir birlik altında, coplu ipli değil dipten tırnağa kadar parti aramakta. Siz halkı böldünüz!

Mağlubiyet diyoruz, ama galibin yüzdesi 19 bile değil! Aslında, 60 milyonun yüzde 19'u şeriat mı istiyor? Koskocaman bir hayır!

O halde, bu kadar mı zor demokratların bir çatı altında toplanmaları?

Daha ikinci sınıfa geçmeden beşinci sınıfa geçmeyi hayal dedik ama.

Efendiler. Halka kulak verin. Kendini sağda sanan emekçi de SOLDADIR. “İş, ekmek, hürriyet” beynindedir çünkü! Dönderin başınızı, *halka bakın.* Ezilen, sömürülen, zulmedilen Türkiye Cumhuriyeti insanlarına bir göz atın.

Bizi, 5 Nisan “istikrar paketi” ile paketlemeye uğraşanlara, yollara dökülenleri coplarla susturanlara dur diyelim. Anadolu'da Bosna'yı aratmayacak durum yaratmak isteyenlere, şeriat yanlılarına dur diyelim.

Erbakan, “biz illaki iktidara geleceğiz, ama adil düzene geçiş nasıl olur, bilemeyiz. Sert mi olur, yumuşak mı olur, tatlı mı olur, kanlı mı olur...” demiyor mu?

Bunlar kendi her savunduklarını “allah”a yamamaya çalışıyorlar ve şeklen müslümanlığı yansıtıyorlar. Alt-

mış milyon ise soruyor: İslamiyet şeklen mi kalben mi? Nedir putatapar gibi şekilcilik, herkesin ibadeti kendine!

Tek çözüm: *Kapatacaksın!* Bu memleketi, toprağı, halkları ayırmaya, parçalamaya, and içmiş *şeriat partisini kapatacaksın!* Laikliğe-demokrasiye öcü gibi bakan, din ve inanç sömürüsü yapan kabadayılardan çadırını indireceksin.

Benim inancımı sıfır sayan, kendi inandığı haricinde hiçbir inanca saygı göstermeyen bu külhanbeylerine vereceksin dersini. Ama elini keserek değil, boynunu vurarak değil, demokrasinin kılıcıyla vereceksin cezalarını. Demokrasinin bütün insanlara verdiği insan hakları yargısıyla. Şeriat peşinde olan partileri halktan dışlayacaksın.

İnsanlığın pürüzü olan şeriatçı parti kapatılmalıdır. ●

Şeriat ancak örgütlü güçten anlar

GÜRKAN KIZILUFUK

Türkiye, kara yobazların tehdidi altındadır. Nasıl sınıf hareketinin bir bütün olarak gerilemesi - konjonktürel de olsa - somut bir durum ise, milliyetçiliğin, dinci gericiğin etkilerinin dünyada ve Türkiye'de çoğalmasa da, aynen öyle bir olgudur.

Türkiye finans oligarşisinin 12 Eylül döneminde gerici akımlara yaptığı katkılar da hiç az değildir:

1) Diyanet İşleri'nin güçlendirilip, bu kuruma ayrılan fonların çoğaltılması.

2) Okullarda zorunlu din dersinin uygulanması.

3) İmam-hatip okullarının güçlendirilmesi, yaygınlaştırılması ve gerici nitelikteki özel liselerin kurulması.

4) Buralardan mezun olanların orduya, polis teşkilatına "seçilmeleri".

5) Tüm okullarda ilerici aydın, demokrat öğretmen ve

eğitim görevlilerinin ayıklanması, eğitim fakültelerinden mezun olan gericilerin okullara alınmasının sağlanması...

Siyasal süreç şimdilik burjuvazinin lehine işliyor, ama ekonomik kriz de giderek *derinleşiyor*. İşçi sınıfı hareketinin geçici bir gerileme içinde olduğundan ve yaşanan ekonomik krizden yararlanan, "adil düzen" sahtekarlığıyla siyaset sahnesine çıkan yobazlardır. RP'nin gelişmesine karşı önlem alınmaz, ciddi bir mücadele yükseltilmezse önümüzdeki seçimler çok şeye gebe.

Önemli nokta şudur. Türkiye'de dinci gerici akımların, dikkate alınması gereken bir toplumsal desteği var. Ve de dünyada ve Türkiye'de cereyan eden olaylar, objektif koşullar, gerici akımlara geniş olanaklar yaratmıştır. Yeni uluslararası dengeler, Pantürkizm ve Panislamizm doktrinlerine epeyce malzeme sağlamıştır.

Bu durumu değerlendirecek,

strateji ve taktiğimizi, ajitasyon ve propagandamızı belirleyeceğiz. Nasıl? Lenin "Marksizm tavrını olasılıklara göre değil, gerçeklere göre belirler" diyor. O halde, ortamın önümüze çıkardığı soruları yanıtlarken, bizi ve toplumu ileriye götürecek hedefler koymalıyız.

Artan şeriatçı tehlikeye karşı başlıca şunları hedeflemeliyiz:

1) Türkiye laik bir ülke olacaksa *şeriatçı parti mutlaka kapatılmalıdır*. Hızla, bu amaca yönelik bir **Laik-Demokratik Cephe** oluşturulmalıdır.

2) Diyanet İşleri Başkanlığı lağvedilmeli, tüm inanç grupları kendi giderlerini kendileri karşılamalıdır. Diyanet fonları istihdam yaratmada kullanılmalıdır.

3) İmam-hatip liseleri kapatılmalı ve bu tür dini okullardan mezun olanların güvenlik örgütlerine personel olarak alınmamasına özen gösterilmelidir.

Önemli olan, karmaşık siya-

si eylem zincirinde tüm zincire yön verecek anahtar halkayı bulmaktır. Lenin şöyle diyor: "Her sorun ucu olmayan bir halkaya benzer, çünkü bir bütün olarak siyasi hayat sonsuz sayıda halkalardan oluşan bir zincirdir. Siyaset sanatının tümü, elimizden kaçma olasılığı en az olan halkayı, o anda en önemli olan halkayı, sahibine tüm zincirin sahipliğini herşeyden çok garantileyen halkayı bulmakta ve olabildiğince sıkıca yakalamakta yatar."

Kuşkusuz öyle yapacağız.

Anahtar halkalardan birisi Aleviliktir. 1300 yıl boyunca şeriatın karşısındaki en militan, en örgütlü, en insancıl toplum Alevi toplumu olmuştur. Alevilik aynı zamanda işçi sınıfının hem atası hem yol musahibidir. Alevi felsefesiyle ilgilendiğimizden beri, Alevi toplumundan çok güzel şeyler öğrendik, öğreniyoruz. Onlar bizden biz onlardanız.

Tüm ilericiler, demokrat ve

devrimciler, "mezhep" gözüyle yanlış baktıkları Aleviliği *anlamaya çalışsalardı*, şeriatın karşısında kaygıya, "ne yapacağız?" telaşına düşmezlerdi.

Bizim şeriatçılardan korkumuz yok, ama Türkiye kaygan bir zeminedir. Hızla toparlanmalıyız. Yarın çok geç olabilir.

İşçilerin, yoksulların, ezilenlerin içinde olmalıyız. Sendikalarda, demokratik yığın örgütlerinde. Tüm enerjimizi, bulunduğumuz yerde **Laik-Demokratik Cephe'nin** oluşmasına, şeriatçı azınlığa karşı "Laik-Demokratik Türkiye" yanlısı ezici çoğunluğun örgütlü sesinin yükseltilmesine yoğunlaştırmalıyız.

Tüm **Kervan** okurlarını **Kervan** merkez bürosuyla ilişki kurmaya, Laik-Demokratik Cephe'nin oluşturulması yönündeki çalışmalarını, ürünlerini ve bu amaçla kaleme alınmış mektup, haber, yazı ve inceleme-araştırmaları, dergiye yazmaya davet ediyorum. ●

Eğitim-İş'in 'Laiklik Ders Planı'

GEREKÇE

Bilindiği gibi 3 Mart 1924 günü, üç saatte çıkarılan 429, 430 ve 431 sayılı yasalarla, Evkaf ve Şeriye Vekaleti (Din İşleri Bakanlığı) kaldırıldı. Eğitim birliğinin hukuksal temeli atıldı. Halifelik kaldırıldı. Çağdaş ve laik cumhuriyetin hukuksal dayanakları oluşturuldu.

8 Nisan 1924'te çıkarılan 469 sayılı yasa ile dinsel yargı yerleri kapatılarak yargı ikiliğine son verildi. 1926'da çıkarılan Medeni Kanun ile Türk Ceza Kanunu, hak ve cezaları çağdaş ilkelere dayandırdı.

1928'de Anayasa'da yapılan değişiklikle "devletin dini İslamdır" ibaresi çıkarıldı. Cumhurbaşkanı ve milletvekili yemininden "vallahı" sözcüğü çıkartılarak yerine "namusum üzerine söz veririm" ibaresi konuldu. Aynı yıl yeni rakamların ve yeni harflerin kabulü de laiklik ve çağdaşlık ülküsünü destekleyen düzenlemeler olarak ortaya konuldu.

Bu evrim, 1937'de Anayasa'ya "laiklik" ilkesinin konulmasıyla tamamlandı.

Ancak, 1946'dan sonra siyasal yaşamda başlatılan din istismarı, din eğitimi konusun-

Eğitim-İş sendikası öncülüğünde hazırlanan, "Cumhuriyetin laik temelini soğukkanlılıkla ve dirençle korumaya devam edeceğiz"

diyerek laikliğin okullarda bir ders planı olarak okutulmasını

hedefleyen 5 eğitim örgütüne benimsenen bu çalışmayı

yayınlarken, bu güzel başlangıca emeği geçen dostlarımızı kutlarız.

daki dayatmalar, Cumhuriyet'in laik temelini tartışılır hale getirdi. Son günlerde bir milletvekilinin Atatürk'e ve Cumhuriyet'in laik temellerine saldırısı toplumda, öğretmenlerde, gençlerde ve çocuklarda tepki, gerginlik ve heyecan yarattı.

Duygusal tepkiler her zaman olumlu sonuç vermez. Biz öğretmenler ve eğitim çalışanları, bilgiden oluşan silahımızı ve öğretmen yeteneğimizi kullanarak, Cumhuriyet'in laik temelini soğukkanlılıkla ve dirençle korumaya devam edeceğiz. Bu yükümlülüğümüzü hem kişi ve kitle olarak, hem de öğretim görevimizi başarıyla yaparak yerine getireceğiz.

Konu, çocuklara göre ağırdır ve işlenmesi teknik incelikler gerektirmektedir. Arkadaşlarımızın mesleki becerileri, bu

sorunu çözmeye yetecektir...

DERS

Sınıf öğretmenlerinin, kendi aralarında kararlaştıracakları bir öğretime aittir.

Sınıf: İlk ve ortaöğretim tüm sınıfları ve yaygın eğitim yapılan yerler.

Tarih ve süre: 3 Mart 1994, en az iki ders saati.

Konu: 70. Yılında laiklik.

Amaç:

* Laiklik kavramının açıklanması.

* Laiklik ve din özgürlüğü ilişkisinin kavratılması.

* Atatürk'ün laiklik anlayışının kavratılması.

* Laikliğin hukuksal temellerinin açıklanması.

* Laikliğin günümüzdeki öneminin kavratılması.

* Din ve vicdan özgürlüğü konusunda hoşgörü ve anlayış

kazandırma.

Konunun anahtarı:

* Giriş. Atatürk ve laiklik;

* Laikliğin önemi ve güncelliği.

* Laikliğin anlamı.

* Türkiye Cumhuriyeti'nde laikliğin evrimi:

Saltanatın kaldırılması (1922), Evkaf ve Şeriye Vekaleti'nin kaldırılması (1924), Halifelik'in kaldırılması (1924), Eğitimin birleştirilmesi, çağdaşlaştırılması (1924), Dinsel yargının kaldırılması (1924), Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması, buralarda verilen ünvanların kaldırılması (1925), Medeni Kanun'un kabulü (1926), yeni rakamların kabulü (1928), Yeni harflerin kabulü (1928), Anayasa'daki "devletin dini İslamdır" ibaresinin kaldırılması, cumhurbaş-

kanı ve milletvekili yemin metninin değiştirilmesi (1928), Anayasa'ya "laiklik" ilkesinin konulması (1937), 1961 Anayasa'sında laiklik.

* Laik düzen ve kişilerin din ve vicdan özgürlüğü.

* Laiklik ve Diyanet İşleri Başkanlığı.

* 1982 Anayasa'sında laiklik ve din eğitimi.

* İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde inanç özgürlüğü.

YÖNTEM

* Güncel olaylarda öğrenci izlenimlerinin anlatılması.

* Mümkün olursa konuyla ilgili kısa bir film gösterisi

* Sözlü sorularla eski bilgilerin yoklanması

* Öğretmenin, kendi hazırlığını aktarması.

* Sınıf düzeyine göre ödev de verilebilir.

Demokrat Eğitimciler Sendikası (DES),

Eğitimciler Derneği, (Eğit-Der),

Eğitim İşkolu Kamu Görevlileri Sendikası (Eğitim-İş),

Tüm Eğitim Müfettişleri Sendikası, (Tem-Sen),

Tüm İlköğretim Müfettişleri Derneği, (TİM-DER)

I. İSİM:

Kuruluşun tam ismi "... Alevi-Bektaşî Cem ve Kültür Evi"dir.

II. AMAÇLARI:

1. İngiltere'de yaşayan Alevi toplumunun inanç ve kültürel birliğinin çağdaş anlamda korunmasını sağlamak; Alevi-Bektaşî felsefesi ve kültürünü iyi öğrenmek, öğretmek ve yaygınlaştırmak.

2. Alevi-Bektaşî kültürünün özünde var olan din, dil, ırk, cinsiyet ve inanç ayrımı gözetmeyen anlayışını çalışmalarının temeline koyar.

3. Hacı Bektaş Veli Dergahı'nı Alevi-Bektaşî birliğinin merkezi kabul eder ve ancak Dergah'ın icazet verdiği Dede ve Baba'ların önderliğinde belirli zaman aralıklarıyla Cem'ler düzenler.

4. Bu amaçlara yönelik olarak:

a. Sanatsal, kültürel ve bilimsel araştırma ve çalışmalar yürütür; bu yöndeki çalışmaları teşvik eder.

Bir tüzük önerisi

Londra'da Kervan çevresi Alevi-Bektaşî canların hazırladıkları Cem ve Kültür Evi tüzük metnini, cemevleri yapımının hız kazandığı şu dönemde cemevlerinin çalışmasında anlayış birliği sağlamaya yardımcı olacağı inancıyla yayımlıyoruz

b. Basın, tiyatro, sinema vb. çok yönlü iletişim ve sanat araçlarıyla Alevi-Bektaşî görüş, inanç ve düşüncelerinin tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapar.

c. Benzer amaçları paylaşan kuruluşlarla ilişkiler geliştirir ve dayanışma gösterir.

III. CEM:

Her yıl bir kez toplanan Görgü Cemî, Cem ve Kültür Evi'nin en üst organıdır. Bu Cem'e sadece ikrar vermiş canlar katılır. Onbir Hizmet Görevlisi burada seçilir. Davalar burada görülür, küsler burada barışır, burada dâra durulur, cezalar

varsa verilir, verilmiş cezalar kaldırılır.

Cem ve Kültür Evi'nde belirli aralarla bir Oniki Hizmet Cemî düzenlenir. Bu ceme her can katılabilir.

İkrar Cemî, ikrar vermek ve müsahip tutmak için özel olarak yapılır.

IV. ÜYELİK:

Üyelik, en az bir canın tanıtımıyla, rehberle yapılan başvurunun kabulü ve 12 Hizmet Cem'ine katılmakla başlar. Her üye, Alevi-Bektaşî düşüncesine bağlı kalmak, bu düşünceye uygun davranış göstermekle yükümlüdür. Her

üye can, Cem'in belirlediği kadar aylık aidat öder.

V. İÇ VE
DIŞ YÖNETİM:

Alevi-Bektaşî Cem ve Kültür Evi'nin en üst yetkilisi Dergah'tan icazetli Baba veya Dede'dir.

İkrar Cemî veya Görgü Cemî'ni ancak bu Dede ya da Baba yaptırır.

Dede ikrar vermiş taliplerin istemi doğrultusunda, uygun gördüğü canlardan 12 Hizmet sahiplerini seçer. Bunlar yıl içinde yapılacak "Hizmet görme cemlerinde" görevlerini aksatmadan yürütür. Cemleri,

Dede bulunmadığı takdirde yetki verdiği Rehber ya da bir başka Hizmet Sahibi düzenler.

Ayrıca; Görgü Cemî yapıldığında Cem'deki ikrarlı canlardan Cem ve Kültür Evi'nin idari, mali tüm resmi ilişkileri yürütecek bir yıl için idare görevlileri seçilir. Bunlar da kendi aralarında bir kurul oluşturur. Bu kurul kendi içinden başkan, başkan yardımcısı, sayman ve yazmanlarını seçer. İç yönetimdeki hizmet sahipleri de kurula seçilebilir.

VI. TÜZÜK
DEĞİŞİKLİĞİ:

Tüzük değişikliği, Görgü Cemî'nde yapılır.

VII. FESİH: •

Alevi-Bektaşî Cem ve Kültür Evi'nin Görgü Cemî, kuruluşun feshine karar verebilir.

Bu durumda, bu Cem, varolan borçlar ödendikten sonra kalan mal varlıklarının taşınmasına ya da devrine değer herşey Dergâh'a, gerisinin Cem ve Kültür Evi'nin amaçlarına uygun çalışmalar yapan başka kuruluşlara devredilmesine karar verir. •

Alibeyköy Cem ve Kültür Evi

Yaşanılan bu güzel olaya bakarak tüm Alevi-Bektaşî toplumunun yol ve gönül birliğini kutluyoruz, tüm canları bulundukları yerde Cemevi kurmaya, Alevi-Bektaşî derneklerini de Cemevi kurma girişimlerine öncülük etmeye çağırıyoruz. *İsmail Yıldırım*

İstanbul Alibeyköy'de Alevi canların kendi özgüçleri ve maddi olanaklarıyla inşa ettikleri Cemevi tamamlanarak, hizmete hazır bir duruma getirildi. 8 Mayıs 1994 Pazar günü, yığinsal katılımlı bir törenle açıldı.

"Pir Sultan Abdal Cem ve Kültür Evi" adıyla açılan cemevi inşaat aşamasındayken, belediye ve emniyet güçlerinin tutumlarıyla yaşanan gelişmeleri Kervan'ın Nisan 1994 sayısında sizlere aktarmıştık.

Alevi-Bektaşî yurttaşların, inançlarından kaynaklanan gereksinimleri sonucu kendi dar olanaklarıyla inşa ettikleri Cemevi, emniyet ekiplerince yıkılmak istenmiş, ancak yurttaşların direnci, günlerce süren nöbetleri ve imeceleri sonucu, bu engellenmişti. Bu gelişme tüm Türkiye kamuoyuna mal olarak, ilgili vatandaşların maddi manevi destekleri sağlanmıştı...

Cem ve Kültür Evi'nin 8 Mayıs'taki açılış törenine 3-4 bin kişilik büyük bir kalabalık katıldı.

Tören, Cemevi'nin önündeki açık alanda yapıldı. Havanın yağışlı olmasına rağmen, İstanbul'un dört bir yanından gleen kalabalık kitle saatlerce tören yerinden ayrılmadı. Erken saatlerde tören yerine gelen Aleviler ve laik-demokratik yurttaşlar, Cemevi konusunu tartışılar, daha fazla sayıda cem ve kültür evlerinin açılmasının önemi üzerinde fikir yürüttüler.

Törende ilk konuşmayı Pir Sultan Abdal Kültür Derneği İstanbul şube başkanı Cafer Doğan yaptı.

Cafer Doğan, Cemevi'nin yapımına başlanmasıyla birlikte karşılaşılan güçlüklerden ve bunların nasıl aşıldığından söz ederek, Cemevleri'nin açılışının önündeki "engellerin" kaldırılması gereği üzerinde

durdu. Doğan, "Cemevleri Alevi-Bektaşî toplumunun temel kurumları, ibadethaneleridir. Toplumun ihtiyaç duyduğu her yerde Cemevleri açılmalıdır..." dedi.

Daha sonra söz alan Pir Sultan Abdal Kültür Derneği genel başkanı Murtaza Demir, Alevi örgütlenmelerinin demokrasi kavgası içindeki öneminden bahsederek, baskı ve yasaklamaların kaldırılmasını istedi.

Açılışa katılan sanatçı İlyas Salman, zalimlerden hesap sorarak hak aramanın zorunluluğunu ifade etti, bir de şiir okudu.

Törende Dedeler adına da Hüseyin Gazi Metin Dede bir konuşma yaptı. Çeşitli etkinliklerden ve dönülen semahlardan sonra H.Gazi Metin Dede'nin Cemevi içinde yürüttüğü bir cem yapıldı. Kesilen kurbanlar, lokma olarak canlara dağıtıldı. •

Anadolu'nun bağrından koparılıp "gurbet" denilen, "sıla" denilen topraklarda karınlarını doyurmak için uğraşan insanlar... Bir ekmeği ona bölerek, çocuklarını okul, bilim, insanlık peşinde koşturan insanlar...

İşte bu bizim insanlarımız, Ümraniye Dudullu bölgesinde kendi olanakları ile, herkesten habersiz, bazen bir ejderha gibi üzerlerine saldıran para sorununa karşı, bazen bir kılıç gibi keskin yılmıya ve güçsüzlüğe, yalnız bırakılmışlığa karşı bir Cemevi yapmayı başardılar.

Cemevi kurucularının olağan toplantılarından biri geçenlerde yapıldı. Orada duyguların en yoğununu yaşandı... Kuruculardan birisi bir para sorununu çözmek için çek vermiş. Çeklerden biri karşılanmış, diğeri karşılanamamış. İnsanlar ellerini belki onuncu, belki yirminci kez yine ceplerine attılar, yine de çeki tamamlamadılar. Ama herkes, fedakarlık örneği göstererek, tanışlardan borç almayı ve ertesi güne kadar bu parayı toplamayı taahhüt etti.

Ertesi gün ödünç alınan paralarla çek ödendi. Parasını almaya gelen mütaahhit de elinden geleni yaptı. "Benimkisi hele kalsın" dedi, "ama orada duran bekçi var ya, adam günde sadece bir somun ekme alıyor. 5-6 km. uzaktaki evine yayan gidip geliyor. Ona para verin..."

Hemen gözler yaşıyor. Eller bir kez daha ceplere giriyor. Bir miktar para da onun için çıkıyor. (Söylemeden edemeyeceğim. Sözünü ettiğimiz bekçi de, iki maaşını almayıp cemevine bağışladı.)

İşte bu fedakarlıklarla, bu iyiliklerle yapılıyor bir cemevi.

Sayın başkan, sizi tanıyabilir miyiz?

Adım Bektaş Özdemir. Sivas Divriği'nin Ahmetören köyünde 1942 yılında doğdum. 8 yıl Divriği Sıtma Savaş'ta memurluk yaptım. Yurtdışına gidip 4 yıl işçi olarak çalıştıktan sonra kesin dönüş yaptım. Arkadaşlar beni vakıf başkanlığına laik gördüler, onları mahcup etmeye çalışıyorum.

Cemevi kurma fikri nereden doğdu?

Dudullu'da uzun süredir bir Alevi ibadethanesine, cenazemizin kaldırılması için bir yere ihtiyaç duyuyorduk. En son Dr.Ali Abbas beyin hanımının ebesi ölmüştü. Cenazeyi kaldırmak için bir yerimiz olmadığından camiye götürdük. Cenazeyi camiden çıkarırken, orada yobazlardan birisi "namaza gelmiyorlar ama leşlerini getiriyorlar" dedi. İşte bu bizi kamçıladi, karar verdik.

Anadolu Bilim Kültür ve Cem Vakfı ile vakfın İstanbul Dudullu'da inşa ettirdiği Cemevi ile ilgili röportajı Av.İsmail Metin hazırladı

Dudullu'daki Cemevi'nden haberiniz var mı?

Vakfı kaç kişi kurdunuz?

Kurucu olarak 33 kişiyiz. Kurucu olmayıp dışarıdan yardım eden arkadaşlar da var. Vakfın sermayesini 500 milyon TL olarak gösterdik. Mahkemeden onay bekliyoruz...

İşte böyle diyor vakfın başkanı. Başkaları da var, zamanının, beyninin önemli bölümünü vakfa veren: Örneğin, Abo İlhan. İri gövdesi ve çatal bıyıkları ile, kararlılığı ile bir Alevi aydını.

Abo İlhan can, her gün burada ne iş yapıyorsunuz?

İnşaatin temeli atıldı. Eğildim yeri öptüm, "bu günleri gördüm" diye. O gün bu gündür sabah kalkıyorum, doğru inşaat geliyorum. Akşama kadar ne iş varsa uğraşıyorum. Toplantılar olacaksa insanları arıyorum, hesapları kuruşu kuruşuna tutuyorum...

Neyle geçiniyorsunuz?

Emekli maaşım var ya, zam geldi ama yine de minibüse yetiyor...

Cemevinin yapılmasında yardımcı olan insanları burada tek tek yazamayız. Yazmadıklarımıza vefasızlık etmiş oluruz. Hakikaten çok büyük yardımlar yaptılar. Mustafa Özcan, cemevinin temelini ve temel hafriyatını hiçbir kuruş almadan yaptı. Kamyonlar bedava taşıdı. Hüsnü Kartal ve kardeşleri gerçekten büyük yardımda bulundu. Ümraniye eski belediye başkanı Şinasi Öktem de yardımcı oldu.

Bunun dışında, cemevinin yapılmasında görevli bulunanlardan birisi, vakfın gençlik ve organizasyon sorumlusu Muharrem Akülker.

Muharrem Akülker can, bugüne kadar kültürel faaliyetleriniz oldu mu?

Cemevimizi yaptırmak için birincisi Bostancı'da, ikincisi Ataköy'de iki yemek verdik.

Bostancı'daki yemeği dar tuttuk. Yaklaşık ikiyüz kişi geldi. Gelenler cemevimize malzeme yardımı sözü verdiler. Bunların tümü de verdiği sözü tuttu. Mavi Marmara'ya 1000 kişi dolayında davetli geldi. İnsanlara vakfımızı ve cemevimizi tanıttık, yardımlarını aldık.

Vakıf kurucuları başlangıçtan beri her türlü fedakarlığı ve yardımı gösteriyor, vakfı da cemevi inşaatını da omuzlarında götürüyor. İşte, baştan beri azminden hiçbirşey azaltmadan çalışan Dr. Ali Abbas Ülger. Soruyoruz:

Sizi zorlayan en çok ne oldu?

Bizi en çok partiler zorladı. Buraya siyaset sokmamaya çalıştık. Başarılı da olduk. Ama iki sol partinin adamları bize yüklendiler. Tampon gibi aralarında kaldık.

Şu an rahatız. İş zor iş olunca onlar temizlendiler... Konser, gece oldu mu yine

toplaniyor, ufak dağları biz yarattık havalarına giriyorlar. Eğlence bitince kayboluyorlar.

Cemevinin kurulmasında emeği geçenlerden biri de projeyi çizen mühendis, Zişan Kiraz. Şunları anlatıyor: "Cemevimiz 2.600 m2 arsa üzerine 650 m2 bodrum inşaatı inşaat alanı olarak yapıldı. Bodrum inşaatı çıkmış durumdadır. Yapı betonarme ve çelik konstrüksiyon olarak yapıldı.

Cemevi projesinde neler var?

Bodrum katında soğuk hava depoları, bulaşıkhaneler, yemek pişirme yeri, cenaze bekletme ve kaldırma yeri ile tuvaletler bulunacaktır.

Üst katında 450 metrekare alan yapılacak, diğer kısım ibadethane ile bağlantı yeri olarak yapılacaktır. Üst katta sosyal tesisler - kütüphane, konferans salonları, mesleki eğitim odası ve kültürel çalışma yeri olacak.

İbadethaneyi nereye yapacaksınız?

İbadethane için ayrı bir inşaat yapacağız. Değişik mimari tip-te olacak. Nasıl camiler dışarıdan bakıldığında tanınıyorsa, cemevi de öyle kendine özgü bir yapısı olacak ve dışarıdan bakan kişi oranın cemevi olduğunu anlayacak. Bunun için bir "tip proje" yaratalım diyoruz.

Bektaş can, cemevinde neyi amaçladınız, ne tür faaliyet göstereceksiniz?

Cemevimiz, sanıyorum Türkiye'de bu konuda öncülük yapacak birkaç cemeviden birisi olacak.

Kurbanları kesmek ve pişirmek için yer yapacağız ilk planda. Sonra tüm Alevi kitaplarını toplayacağımız bir kütüphane yapacağız. Araştırmak isteyenler gelip orada araştırma yapabilecekler.

Konferans salonu yapıp paneller ve konferanslar yapacağız. Yapmak isteyenlere yer sağlayacağız.

Meslek kursları açacağız. Genç çocuklarımızı bedava meslek sahibi yapacağız.

Fakir insanlarımızı bedava sağlık hizmeti sunacağız...

İşte böyle. Bizim insanlarımız, kendi olanakları ile, hiçbir menfaat peşinde olmadan, sırf törelerini yerine getirmek için, cenazelerinin acısını yüreklerinde yaşarken yobazlardan hakaret yememek için cemevi yapıyorlar. İşte, devlet şeriat heveslilerine trilyonlarca para verip, maaşla beslerken, bizimkilerin, insanlık yolunda koşup gönüllüleri coşup semah dönecek bir yer yaratmak için çıktıklarının onurlu öyküsü... ●

ANKARA Hacı Bektaş Veli Kültürünü Tanıtma Derneği'nin "Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı" kuruluşu, 6 Nisan 1994 günü hukuken kesinleşmiştir.

Vakfın kuruluşundan hemen sonra dernek, adına kayıtlı arsanın tapu kaydını vakfa devretmiştir. Arsa üzerinde inşa edilecek Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Merkezi proje çalışmaları devam etmektedir.

Bu projenin hedefine ulaşması için hepinizin katkı ve yardımlarına ihtiyaç vardır. Katkılarınızı aşağıdaki adreslere yapabilirsiniz.

Vakıf banka hesap numaraları: Ziraat Bankası Ankara Dikmen şb. Hesap No: 30440/300478-2 ve Vakıfbank Ankara Dikmen şb. Hesap No: 1021207'dir.

Ali Doğan (gnl. bşk.), Ahmet Şahin (gnl. sekr.), Dikmen Cad. İtimat Pasajı No:244/D-6, 06450 Dikmen Ankara (Tel: 0312-479 04 69)

SEVDİLLİ KÖYLERİ

SEVDİLLİ Köyleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği gecesini 23 Nisan 1994 tarihinde Mavi Marmara'da 2 bin canın katılımıyla yaptı. Bu dernekte öteki derneklere örnek gösterilebilecek bir yönetim kadrosu gördüğümüzü söyleyebilirim. Canlar kendilerine ve derneklelerinin başarısına inanmış olunca, tabii ki üye sayısı çoğalıyor.

Eyüp Barışık

ERİKLİ BABA GECESİ

ERİKLİ BABA Kültür Derneği'nin gecesini 22 Nisan'da yaptı. Abdi İpekçi Spor Salonu'ndaki geceye 4 bine yakın can katıldı. Kervan'ın mesajı yoğun alkış aldı. Canlara, dernek başkanı Ali İbiş'in mesajını iletmek istiyorum: "Derneğimiz henüz 9 aylık. Güzel faaliyetlerimiz olacak. 1000 kişilik cemvi, aşevi, kurban kesim yeri, cenaze yıkama yeri ve diğer kültürel faaliyetler için alan olacak. Ayrıca buradaki mezarlıkları koruma altına alacağız."

Eyüp Barışık

ZİLE KARACAÖREN KÖYÜ

Tokat-Zile Karacaören köyü Kültür ve Dayanışma Derneği, 13 Mayıs'ta bir gece yaptı.

Folklor ekibinin güzel gösterileriyle başlayan gecede Aşık Metin, sazı ve sözüyle canları coşturdu. Canlara hitaben yaptığı konuşmada "günümüz Türkiye'sini tehdit eden unsurun şeriatçı gericiilik olduğunu, bu kara tehlikeye karşı uyanık olmamız gerektiğini" vurgulayan aşık, "şeriatçı gericiliğe

İhtiyaç Dergah çevresinde örgütlenmelidir

Tüm Alevi-Bektaşî Dernekleri,köy dernekleri, vakıflar, vb., gönül kervanını Hacı Bektaş-ı Veli Dergah'ına yürütürlerse, Aleviliğin merkezi örgütlenmesinde en büyük engel aşılmış olacaktır

karşı, gelin canlar bir olalım" dedi.

Aşık Gülabi okuduğu kendi eserleriyle büyük beğeni aldı. Son olarak sahneye çıkan derneğin semah ekibinin sergilediği Tokat yöresi semahları gerçekten görülmeye değerdi.

Cemal Küçükşahin

PIR SULTAN KD İSTANBUL ŞB.

Pir Sultan Abdal Kültür Derneği İstanbul şubesi yeni binasında faaliyetlerine 7 Mayıs günü yapılan açılışla başladı.

Yaklaşık 250 kişinin katıldığı açılışta, YK üyesi Alaattin Bircan, 29-30 Nisan'da Ankara'da yapılan Alevi-Bektaşî dernekleri toplantısında alınan kararları sundu. Daha sonra Ozan Seyfili kısa bir konuşma yaptı. Ozan Çağdaş, Sivas'ta katledilen semah ekibinin bir gösteride çekilen fotoğrafını çerçevelemiş olarak şube başkanı Cafer Doğan'a açılış hediyesi olarak verdi. İstanbul şube başkanı Cafer Doğan da bilimin önemini vurgulayan bir konuşma yaptı.

Ardından, derneğin semah ekibi semahlarımızdan güzel örnekler sundu. Muhlis Akarsu'nun yeğeni Selahattin Akarsu, deyiş ve türkülerle konukları coşturdu. Amatör sanatçı dostlar Grup Tomurcuk açılışa renk katanlardandı.

Ahmet Koçak

İMRANLI KILIÇ KÖYÜ DRN.

Merkezi Kocaeli Körfez-Tütünçiftlik'te olan Sivas İmranlı Kılıçköyü Sosyal Yardımlaşma, Kalkındırma ve Kültür Derneği, İstanbul Bağcılar Yenimahalle'de şube açtı.

Şubenin açılışını Bağcılar Hastanesi başhekimisi Dr.Beyzade Özkahraman yaptı. Ardından dernek başkanı, şubenin açılış nedenleri üzerinde durdu. Yörenin gençleri kendi halk oyunlarını oynadılar ve semah döndüler.

Kervan-İzmit

KÖRFEZ'DEKİ DERNEKLER

Kocaeli Körfez ilçesinde Sivas'lı canların son dernek çalışmaları özetle şöyle.

* İmranlı Kılıçköy SYKD, İstanbul Bağcılar'da şube açtı. Körfez'deki merkezde folklor, semah, bağlama ve matematik kursları veriliyor. Bir de kitaplık kurdular. Geceler ve geziler düzenlediler.

* Divriği Yözyatağı Köyü Derneği. 1993 yılı başında açıldı. Başkanı Hüseyin Özkan. Folklor ekibi kurdu. Çeşitli geceler, Hacıbektaş'a gezi düzenledi. Bir kitaplığı var.

* İmranlı Kapukaya Köyü Derneği. Merkezi İstanbul-Maltepe'de olan dernek Körfez'de şube açtı. Folklor ve eğitim çalışmaları başlattı.

Kılıçköy derneğinin öncülüğünde düzenlenen futbol turnuvasına Kapukaya, Yözyatağı, Arık, Çulha, Demirtaş köylerinden canlar katıldı.

Sivaslı dostlarımızın kurdıkları bu köy dernekleri, İzmit'te Sivas katliamını protesto yürüyüşüne Tunceli'li, Maraş'lı, Yozgat'lı diğer canlarla birlikte, Anadolu Köy Dernekleri Birliği pankartıyla katılmışlardı. Sivas köy derneklerinin birlik çalışmaları sürüyor.

Bu canlanmanın, "Hacı Bektaş-ı Veli Dergahı çevresinde birlik" hedefine yönelerek merkezi örgütlenmeyi güçlendireceği kesindir.

Devrim Yılmaz

PIR SULTAN CANLAR DERNEĞİ

Pir Sultan Canlar Derneği'nin Şoleni, 16 Nisan akşamı Harbiye Açık hava Tiyatrosu'nda 13 bin dolayında bir katılımla yapıldı. Dernek başkanının konuşmasının ardından, Grup Özgürlük, Gülcihan Koç, Deste Günaydın, Pir Sultan Canlar Semahı, Pir Sultan Canlar Korusu, Muzaffer Özdemir ve Ferhat Tunç sahneye çıktı. Özgürlük türkülerinin, deyişlerin ve şiirlerin okunduğu, semahların döndüğü gece

coşkuluydu.

BURSA İNEGÖL ŞEHİTLER KÖYÜ

Bursa İnegöl Şehitler Köyü'nde Hasan Dede'yi Anma Şenlikleri'nin beşincisi yapıldı. Katılım da coşku da geçen yıla oranla daha fazlaydı.

Bursa'da yeni açılan Hacı Bektaş-ı Veli KTD'nin şenliğe beş otobüsle gelmesi çok sevindiriciydi. Şenliğe yurdun değişik bölgelerinden aşıklar, semah ekipleri ve konuşmacılar katıldı.

Cemal Küçükşahin

HAFİK-ÇAKMAK KÖYÜ DRN.

Sivas Hafik'e bağlı Çakmak Köyü Derneği'nin Dostluk ve Dayanışma Gecesi 14 Mayıs 1994'te La Bella düğün salonunda yapıldı. Katılım 1000 dolayındaydı.

Gecede Kervan olarak stand açtık, "Şeriatçı parti kapatılmalı" vurgulu mesajımız mikrofondan okundu. Sunucu dostumuz İsmail Saçlı'nın konuşması özetle şöyleydi:

"Lokallerin birçoğu kahvehane gibi işliyor. Oysa, geçen gün tesadüf eseri uğradığım Esenli Köy Derneği'nde arkadaşlar Kervan'la dayanışma içinde eğitim seminerleri yapıyorlardı. Buna çok sevindim. Bu tür oluşumları tüm köy derneklerinde uygulamalıyız. Yoksa üyelerimizi aydınlatma işlevimizi yerine getirmemiş oluruz. 2 Temmuz yaklaşıyor. Hepimiz, neden 2 Temmuz'da Sivas'ta olmamız gerektiğini iyi anlamalıyız. Sorunumuza sahip çıkmazsak nice Sivaslar yaşatmak isteyen kara hareket her an kapımıza dayanabilir. Gün kenetlenme günüdür. Birbirimize güvenelim, düşmanımızı iyi tanıyalım."

Ardından, sanatçı arkadaşlarla birlikte semahlar döndü.

Ahmet Yılmaz

ESENLİ KÖYÜ DERNEĞİ CEMİ

Okmeydanı'nda örgütlediğimiz Cem'e konuşmasıyla katılan Dertli Divani Baba'ya hayran kalan Esenli Köyü Derneği'nin üyelerinin ısrarı üzerine, Divani

ni Baba'yı, 21 Nisan Perşembe akşamı, uzun yoldan gelir gelmez, ceme götürdük.

Çalışmalarımızın temelini eğitim seminerleri oluşturuyor. Onbeşgünde bir de kadınlara yönelik toplantılarımız oluyor. Aktif çalışmak isteyen kadınlar, komitede, komisyonda vb. yer almak için cemde konunun tartışılmasını istemişlerdi. "Dede onaylar ve ikrar verilirse, ölüme de gideriz" demişlerdi. Bu bakımdan Cem ve Dede'nin alacağı tutum çok önemliydi.

Esenli'nin yanısıra civar köylerden gelen 150 kadar canın katıldığı cemde, her konu uzun uzun tartışıldı. Cemevlerinin, kültür evlerinin önemi ele alındı. Örgütlenmede irade birliğinin önemi, tehlikeyi görerek birbirimize kenetlenmek gerektiği vurgulandı.

Ardından 12 hizmete geçildi. Bu köy epeyidir gerçek cem değil de, gösteri cemi yaptığımızdan, hizmet yürütecek canların bilgi eksikliği, bazı acemilikler yarattı. Divani Baba'nın anlatımı ve yardımıyla bunlar aşıldı. 12 hizmet yerine getirildi, lokmalar dağıtıldı. Cem bağlandı.

Aleviliğin canı Cem, cemin canı Dede, Dedenin canı Dergah! Divani Baba'ya bizim için yaptığı fedakarlıklardan ötürü teşekkürü borç biliriz.

Ahmet Yılmaz

ESENYALI'DA GECE

29 Nisan 1994 günü Esenyali'da başarılı bir Dostluk ve Dayanışma Gecesi yaptık.

22 Nisan günü eski muhtar İlhan Çelebi'nin düğün salonunu ücretsiz verebileceğini söylemesi üzerine, 800 kişilik bu salonda 29 Nisan günü bir gece yapmayı kararlaştırdık. 5 günde organize edip 3 günde biletlelerini sattığımız gecede Gülcihan Koç, Metin Karataş, Muharrem Çınar (Feyzullah Çınar Dede'nin yeğeni) dostlarımız ve Kervan-Kartal semah ekibi sahneye çıktı.

Gecede mikrofonu ilk kez elime aldım, Kervan'ın düşüncelerini anlattım. Ardından, sanatçı dostlar sırayla sahneye çıktılar.

Daha sonra, Ozan Ercan Söğüt'ün ardından Semah ekibimiz birbirinden güzel semahlar sergiledi. Sürekli "yaşasın 1 Mayıs" sloganı atılan gecede Kervan yazarı Seyit Rıza Güven de, vurgusu şeriatçılığa karşı mücadele olan, güzel bir konuşma yaptı.

Metin Karataş ve Gülcihan Koç dostlarımızın anons edilmeleriyle salonda korkunç bir alkış tufanı oldu. Program Pir Sultan Abdal'dan bir deyişle başlayınca, gecenin tansiyonu yükseldi. İnsanlar semah dönmeye başladılar.

Tarkan Gök

YAZIK HEM NE YAZIK!

EYÜP AYDOĞMUŞ, SYDNEY

Avustralya Alevi Kültür Merkezi'nin etkinliklerinden olan ve her yıl mayıs ayında tekrarlanan konferans ve cem törenleri, bu yıl Halil Uğur Dede'mizin ve Hacı Bektaş-ı Veli Kültür ve Tanıtma Derneği genel başkanı Selahattin Özel canın katılımıyla, büyük bir coşkuyla yapıldı.

Salonları tamamıyla dolduran Sydney'li canlar, Selahattin Özel canın yaptığı güzel konuşmalarla, bağlama-sıyla dile getirdiği deyişlerle, Avustralya Alevi Kültür Merkezi'nden çocuk ve gençlerin oluşturduğu semah ekipleriyle coşkularına coşku kattılar.

Bir hafta sonra yapılan Cemde de, canlar, Alevi felsefesine, inancına olan susuzluklarını dile getirdiler ve yer yer 100-150 canın katılımıyla yürüdükleri semahlarla Yezid'e lanet okudular.

Bu güzelliklerin yanında, bir başka konuya değinmek istiyorum. Ali Haydar Celasun, Victoria Alevi Kültür Merkezi ve Sunraysia Çağdaş Aleviler Kültür Merkezi'nin davetlisi olarak yaklaşık bir aydır Avustralya'da bulunuyor. Aleviliğin canı Hacı Bektaş-ı Veli Dergahı'na ve *Kervan* dergisine dedi-kodu kokan, yakışsız "eleştiriler" (aslında saldırı) yapıyor.

A.H.Celasun'a teşekkür etmeliyim. Çünkü, canlar onun Avustralya'da bu kez söylediklerini duydukları, Alevi birliğinin Dergah'da olması zorunlulu-ğuna bir kez daha inandılar.

Celasun'un toplantılarda söyledikleri aynen şöyle: "*Kervan* ve Yürükoğlu'nun Alevi örgütlenmesinde artık yeri kalmadı"; "Yürükoğlu'nun şapkasını Sydney'e gelince düşürecekim"; "Yavuz Top'a Sydney'de konan tavır Yürükoğlu'nun isteğiydi"; "Bazı der-giler Dergah'ı arkasına alarak onu yönetmeğe çalışıyorlar... *Kervan*, *Nefes*, *Cem*..."; "*Kervan*'da Dergah fikrini ilk atan benim"; "Dergah önce kara kazan hakkını versin... Dergah'da post kavgası var, Türkiye'deki geliş-meleri protesto etmiyor... Sivas katlia-mında, seçimlerde, İzzettin Doğan ola-yında sessiz kaldı... Dergah'ın suskun tavırlarına, düşüncelerine saygım yok..."

Dergah'tan icazet alıp almadığı sorulduğunda, "Dergah'dan icazetsizle-ri kapıdan çevirirseniz Aleviliği karan-lık noktalara çekersiniz... Dergah'dan uzak kalmamın nedeni Mozaik'tir... Dergah Türkiye'de Mozaik'in üzerinde değildir... Dergah'ın bana icazet verme

yetkisi yoktur, çünkü ben Ağuçan'lı-yım".

Kervan'da Dedeleri Dergah'tan ica-zet almaya çağırılmış bir insanın sarfetti-ği bu sözler, ne yazık, sahibini yaralıyor. Kendisinin içinde bulunduğu kuruma (ABF) da zarar verebilir.

Ali Haydar Celasun Melbourne'a gönderdiği mektubu yayınlarsa, konu daha da aydınlanacaktır. Kendisi Melbourne, Mildura ve Sydney'de yaptığı salon konuşmalarında, üç mer-kezin ortak toplantılarında (S.Özel de vardı) bu görüşleri dile getirmiştir. Melbourne, Mildura, Sydney toplumlara şahittir.

Avustralya'daki temsilcimiz, gönderdiği mektupta, daha iki ay önce Londra'da

"sıkı Dergah yanlısı" konuşmalar yapan

Ali Haydar Celasun'un,

Avustralya'da bu kez Dergah'a saldıran konuşmalar yaptığını bildiriyor.

Bu saldırılardan *Kervan* dergisi ve derginin başyazarı Rıza Yürükoğlu da nasibini alıyormuş.

Biz, dergimizin Ocak 1993 tarihli sayısında çıkan yazısından sonra, tam da Dergah konusundaki samimiyetsiz tutumu nedeniyle şiddetle eleştirdiğimiz Ali Haydar Celasun'la yolumuzu ayırmıştık.

Herkes istediği yolda yürümekte özgürdür,

biz de birlikte yürüyeceğimiz insanları

seçmekte özgürüz.

Şu konuda kafamız çok açıktır:

Alevi-Bektaşî yolunun canı olan

Hacı Bektaş Veli Dergahı'na ve mürrüşte karşı terbiyesizce konuşan hiç kimse ya da kuruluş

Alevi toplumunun gerçek dostu olamaz.

Öyleyse, bizim de dostumuz olamaz.

KERVAN

"Dergah Türkiye'de Mozaik'in üzerinde değildir...

Dergahtan uzak kalmamın nedeni Mozaik'tir..."

A.H.Celasun, Avustralya, Mayıs 1994

"Hiçbir dergi, hiçbir yazar, hiçbir vakıf, hiçbir dernek, hiçbir kuruluş. Dergahtan yüce değildir... Birlikten, Dergahtan, Merkezden yana olanlar ve Çelebileri postun ehli, postun Piri görenler bu dara dursunlar. Birlik de olur, dirlik de. Ha, bunu yapamıyor muyuz? Biz o zaman müfteriyiz. Biz o zaman fotokopi Alevi-Bektaşîyiz."

A.H.Celasun, *Kervan*, Ocak 1993

"Dergah'dan icazetsizleri kapıdan çevirirseniz Aleviliği karanlık noktalara çekersiniz."

A.H.Celasun, Mayıs 1994

"İcazet olmazsa Dedelik fasıktır, yol gösteremez, cem yürütemez, Pir postuna oturamaz... Dergahtan ışık almayan Dede, Rayber, oniki hizmet erbabı, semahı, zakiri, derneği, vakıfı, dergisi, yazarı, ozanı, talibi, ışiksiz kalır. Kendi karanlıkta kalır, kimseyi de aydınlatamaz."

A.H.Celasun, Ocak 1993

“Kervan’da Dergah fikrini
ilk atan benim.”

A.H.Celasun, Mayıs 1994

“Bendenizi böyle bir yazıya, boylamaya, özü dara
çekmeye başta Timurtaş Ulusoy Çelebi efendimizin
yol gösterici ve birliğe çağırıcı görüşleri, sonra
Yürükoğlu Can’ın davaya-yola olan önemli katkıları
ve son yazısı yol gösterici oldu.”

A.H.Celasun, Ocak 1993

“Dergah’ın bana icazet verme yetkisi yoktur. Ben
Ağuçan’lıyım... Veliyettin kim ki bana icazet
verecek...”

A.H.Celasun, Mayıs 1994

“Babam Ahmet Celasun Çelebileri Pir bilirken ve
ben de o babanın oğlu Ali Haydar Celasun olarak,
Ağuçanlı ocağının bir ferdi ve bir kulu olarak,
geçmişteki hatalarımdan ve Çelebilerin Birliğini ve
Dergah’ın Birliğini gündeme getirmemekten dolayı
suçluyum... Ocaklar, Dedeler de, Dergahtan yüce
değildir. Oradan icazet almayanın da bilgisinden,
görgüsünden, yol göstericiliğinden ve Alevilerin
Birliğini sağlamada üstün rol oynayacağından söz
edilemez... Bendeniz, ... bu yazının kaleme alındığı
andan itibaren,... Pirim Hünkar Hacı Bektaş Veli
postu önünde dardayım. Suçum büyüktür. Bendenizi
dardan Hacı Bektaş evladı Çelebiler indirebilir.”

A.H.Celasun, Ocak 1993

“Dergah önce kara kazan hakkını versin... Dergahta
post kavgası var... Dergah’ın suskun tavırlarına,
düşüncelerine saygım yok...”

A.H.Celasun., Mayıs 1994

“Dergaha, Çelebilere, Dedelere ve Alevilere çatan
çatana... Birliğinden, dirliğinden, ışıktan noksan bir
Alevilik bizleri birbirimize düşürüyor... En önemlisi
Dergahı ve Dergahın öz sahiplerini dışlıyorlar.
Bunları ancak DERGAHA YÜZ SÜRMEKLE
aşabiliriz... Dergahın ve Pir postuna oturanın üstüne
kendimizi koyduk. Işıksız körler, olarak merkeze
BEN’i koyarak yazı yazıp fikir üretmeye koyulduk.

O nedenle ne birlik ne dirlik kaldı.”

A.H.Celasun, Ocak 1993

A.H.CELASUN’UN KERVAN OCAK 1993

YAZISI

Çelebilerden El Alalım

Değerli Canlar. Hakkın ve Pirin
huzurundayım. Özüm darda,
yüzüm yerde, Ağuçanlı bir
Dede olarak.

Merkezi birliğimizin olmayışı
kanayan bir yaradır ve düşmana zil
takip oynatan hudutsuz aymazlığımı-
zın, BENCİL kibirimizin doğal sonucu-
dur.

Çünkü Hacim Bektaş-ı Veli’yi ilkin
Ali, sonra Veli görüp Pir bildiğimize
göre, ondan ve Kadıncık Ana’dan zuhur
eden soyu kaldırıp atmak Alevi
ve Bektaşî inanç-felsefe-yaşam biçimi-
ne ihanetlerin en büyüğüdür. Onun
içindir ki, Hakkın huzurunda, Pirin
divanındayım. Özüm darda, yüzüm
yeredir.

Babam Ahmet Celasun, Çelebileri
Pir bilirken ve ben de o babanın bugün
postta oturan oğlu Ali Haydar Celasun
olarak Ağuçanlı ocağının bir ferdi ve bir
kulu olarak, geçmişteki hatalarımdan ve
Çelebilerin Birliğini ve Dergah’ın Birli-
ğini gündeme getirmemekten dolayı
suçluyum...

Birlik-merkeziyetçilik, büyük-küçük,
alt-üst, sevgi-saygı olmazsa orkestras-
yon olmaz. Çıkan sesler, affınıza sığ-
narak söylüyorum, “zart zurt” olur.
Bundan da Alevilik-Bektaşîlik zarar
görür.

Nitekim dileyen dilediği gibi yazı-
yor. Dergaha, Çelebilere, Dedelere ve
Alevilere çatan çatana. Hiçbir dergi,
hiçbir yazar, hiçbir vakıf, hiçbir dernek,
hiçbir kuruluş Dergahtan yüce
Ocaklar, Dedeler de, Dergahtan yüce
değildir. Oradan icazet almayanın da
bilgisinden, görgüsünden, yol gösterici-
liğinden ve Alevilerin Birliğini sağla-
mada üstün rol oynayacağından söz
edilemez.

Bendeniz, kulunuz, ayağınızın turabı
olan Ağuçanlı Ali Haydar Celasun
Dede, bu yazının kaleme alındığı andan
itibaren, Bismi Şah Allah Allah,
Üçlerin, Beşlerin, Yedilerin, Oniki-
lerin, Ondörtlerin, Onyedilerin ve
dahi Kırkların ve dahi Horasan Erleri,
Rum Erenleri ve dahim Pirim Hünkar
Hacim Bektaş Veli postu önünde
dardayım. Suçum büyüktür. Bendenizi
dardan Hacim Bektaş evladı Çelebiler
indirebilir. İcazet olmazsa Dedelik
fasıktır, yol gösteremez, cem yürü-
mez, Pir postuna oturamaz. Medet
mürvet diyerek eşikteyim.

Bendenizi böyle bir yazıya, boyla-
maya, özü dara çekmeye başta Timurtaş
Ulusoy Çelebi efendimizin yol gösterici
ve birliğe çağırıcı görüşleri, sonra

Yürükoğlu Can’ın davaya-yola olan
önemli katkıları ve son yazısı yol
gösterici oldu.

Birliğinden, dirliğinden, ışıktan nok-
san bir Alevilik bizleri birbirimize
düşürüyor, ipe sapa sığmaz Alevi
Kurultayı hazırlıyor, Alevilikten
Bektaşîlikten ahkam keserek çerçi-
likle uğraşıyor. En önemlisi Dergahı
ve Dergahın öz sahiplerini dışlıyorlar.
Bunları ancak DERGAHA YÜZ
SÜRMEKLE aşabiliriz. Ve ancak
postta oturan ÇELEBİ’den el ve
icazet alarak orkestrasyonu sağlayabili-
riz.

Yoksa kuru slogan, yoksa kuru laf,
yoksa kuru Alevilikte yeniden “be-
destanda” satılız.

Dergahtan ışık almayan Dede,
Rayber, oniki hizmet erbabı,
semahı, zakiri, derneği, vakfı,
dergisi, yazarı, ozanı, talibi, ışksız
kalır. Kendi karanlıkta kalır, kimseyi
de aydınlatamaz.

“Onlar ki karanlıkta kaldılar

“Kimseye yol gösteremediler”

Bu değerli alıntı bizim bize düşme-
mizin sonucudur, ki Dergahın ve Pir
Postuna oturanın üstüne kendimizi
koyduk. Işıksız körler olarak merkeze
BEN’i koyarak yazı yazıp fikir üretme-
ye koyulduk.

O nedenle ne birlik ne dirlik kaldı.
Devletle, Diyanetle, siyasi partilerle,
cemlerden hakullah kitaplardan rızkul-
lah kaldırır olduk. Dün dinlerken bugün
geçip Pir postuna oturur olduk. Ne
kömürcülüğümüzü bildik ne kömürü,
geçip dedeyiz deyip konuştuk.

O nedenle,
özüm darda yüzüm yerde
kapına geldim ey Pir medet mürvet,
bağışlayan yüceliğine sığınıyorum. Söz
bizden nutuk Pirden.

Birlikten, Dergahtan, Merkezden
yana olanlar ve Çelebileri pos-
tun ehli, postun Piri görenler bu
dara dursunlar. Birlik de olur, dirlik de.
Ha, bunu yapamıyor muyuz?
Biz o zaman müfteriyiz.
Biz o zaman fotokopi Alevi-Bektaşî-
yiz.

Biz o zaman işçi sınıfının dostu
değiliz. İlerici-demokrat-katılımcı-
halkçı-insan hakları savunucusu-hü-
manist-kadından yana-çocuktan yana
HİÇ değiliz.

Her ne kusur ettiysek, Pirim Hacim
Bektaş Veli evladı affede, gerçeğe hü,
mümine ya Ali! ●

Av.Rasim Öz'ün
Yanıt Bekleyen Soruları

24.12.1993
KARTAL 2. İŞ MAHKEMESİ SAYIN
YARGIÇLIĞINA
Dosya No:1993/232 E

KONU: Mahkemenin 5.11.1993 günlü
ara kararı uyarınca DELİL listemizin
sunulmasını içermektedir.

DELİL LİSTEMİZ

1) Sendika yönetiminin Tüzük Kongresi'ni yapmak üzere Kayyumlardan teslim alındığı ve dolayısıyla göreve başladıkları tarihi gösteren İstanbul 1.İş Mahkemesi'nin 1981/17 D. İ. sayı ve 1.8.1991 günlü kararı,

2) Sendikanın ananüsünün kabulünden önce T.Maden-İş sendikası yöneticileri Mehmet Karaca, Murat Tokmak, Kemal Daysal, Ekrem Aydın ve Halit Erdem'in de katılarak DİSK ve bağlı sendikaların ananüsüne "Hizmet Ödeneği'nin" göreve başladıkları tarihten itibaren kesintisiz olarak görevlerinin sona erdiği tarihe kadar geçecek süre için her yıl için 45 günlük ücret üzerinden hesap edilerek haklarının ödenmesine ilişkin tüzük taslağına DİSK Başkanlar Toplantısı'nda olumlu oy verdikleri tüzük taslağı,

3) Daha sendika malvarlığı alınmadan önce, 1991'de, hizmet ödeneğinin bu hukuka gerçeğe adalet ve hakkaniyet kurallarına aykırı olarak çalışılmayan süreleri de kapsamı girişimlerine karşı, Av.Rasim Öz ve basının karşı çıkışına ilişkin, bazı basına da yansıyan değerlendirme ve karşı çıkışlara dair yazı örnekleri,

4) T. Maden-İş Sendikası'nın 21.12.1991 tarihinde toplanan Genel Kurul'unda "Hizmet Ödeneğinin görevin SONA ermesi halinde ve fiili çalışma süresi ile sınırlı olarak ödenmesine ilişkin" kabul edilen Ananüs'ün ilgili 47.maddesi hükmü,

5) Sendikanın faaliyetinin durdurulduğu 12 Eylül 1980 tarihinde Yürütme Kurulu üyesi olan ve o tarihte yurtdışına çıkan Mehmet Karaca, Murat Tokmak, Ekrem Aydın, Halit Erdem ve Kemal Daysal'ın yurttaşlıklarının bu nedenle kaybına dair Bakanlar Kurulu kararı,

Bu kararların adı geçen kişilerin herbiri için hangi tarihte kaldırıldığı ve her birinin yurtdışından hangi tarihlerde Türkiye'ye giriş-çıkış yaptıklarının, fiili hizmet süreleri ve ücret hak edişleri bakımından gerekli olduğundan, İçişleri Bakanlığı'ndan ve Atatürk Hava Limanı Müdürlüğü'nden sorulmasını,

6) Sendika malvarlığının Kayyum heyetinden teslim alınmasına ilişkin İstanbul 1.İş Mahkemesi'nin 1981/17 E 992/35 K.sayı ve 2.4.1992 günlü kararı,

7) Davalı sendikadan sendikanın 12 Eylül 1980 öncesinden 7 Mart 1992 tarihine kadar Genel Yürütme Kurulu ve Bölge temsilciliklerinde bulunan kişilerin bu görevlere ilk seçildikleri tarihlerin ve 7 Mart 1992 tarihinden önceki yani 12 Eylül 1980 tarihindeki aylık net ve brüt ücretlerinin miktarlarının ayrı ayrı sorulmasını,

8) Davalı sendika Yürütme Kurulu üyesi Mehmet Karaca, Murat Tokmak, Ekrem Aydın, Kemal Daysal ve Halit Erdem'in 21.4.1975 gün ve 22/

156 S. ile aldıkları kıdem tazminatı ve ücret miktarlarının ve ne kadarını aldıklarını gösteren Yürütme Kurulu kararlarını içeren 1975 ile 1980 dönemine ait Yürütme Kurulu karar defterlerinin celbini ve aldıkları avansları gösteren defterlerin celbini,

9) 7 Mart 1992 tarihinde yapılan 24. Genel Kurul tarihinden 22 Mayıs 1993 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul tarihine kadar, 7 Mart 1993 tarihinden önce Bölge Temsilciliği Kongre'lerini yapmadıklarından, 7 Mart 1993 tarihinde görevleri kendiliğinden sona ermiş olan Bölge Temsilcileri'ne ve Yürütme Kurulu üyelerine Hizmet Ödeneğinin ödenmesine ilişkin; kimin, niçin, neden, ne miktar hizmet alacağı olduğunu belirtmeksiniz, SO-YUT olarak hesaplanma ve ödenmesine ilişkin 25.5.1992 gün ve 10/1 sayılı Genel Yönetim Kurulu kararı ile bu karardan başka herhangi bir karar alınmadığını, USULSÜZ yolsuz ve keyfi ödeme tahsil ve sarflara ilişkin iddialarımızı doğrulayacak Genel Yönetim Kurulu karar defterlerinin celbini,

10) Denetleme Kurulu üyeleri ve eski Bölge Temsilcileri Özcan Pekşen ve Celalettin Erdem'in Kongre sonrası hemen sendikada ücretli personel olarak işe alınmış bulunduklarının tevsiki bakımından, yine eski Bölge Temsilcileri Ramazan Kulakçı ve Seyda BAKIR'ın iş akitlerinin sendikada devam etmekte olup olmadığının, hizmet ödeneğine hak kazanıp kazanmadığının tevsiki bakımından, sendikadan ve SSK kayıtlarından işe giriş tarihlerinin sorulmasını,

11) Kendilerine 12.9.1980 ile 15.7.1981 tarihleri arasındaki süreler ve 16.7.1991 ile 7.3.1992 tarihleri arasındaki süreler için; eski Yürütme Kurulu üyeleri ve Bölge Temsilcileri ile toplam 87 kişiye brüt (tüm vergi ve kesintileri ile birlikte), süreaşımına uğramış ve o tarihlerde yurtdışında olanlar dahil, her birine ödenen miktarların listesinin ve her türlü ödeme belgesinin davalı sendikadan istenmesini, 287 kişiden yalnızca 87'sine yapılan bu ödeme ve tahsilatın diğer 200 personele zamanasına uğradığı nedeni ile ödenmemesinin nasıl izah edileceğinin de davalıdan sorulmasını,

12) Yapılan bu hizmet ödeneği ve ücretlerin ve harcamaların, tek tek her kişi ve harcama için hesaplanan miktarların gösterilmeden, Genel Yönetim Kurulu kararı alınmadan yalnızca imza yetkisine sahip Murat Tokmak, Ekrem Aydın ve Halit Erdem'in imzaları ile ödemelerin yapıldığına ilişkin uygulamaya ait tüm sarf belgelerinin, kararlarının muhasebe kayıt ve evraklarının davalı sendikadan celbini,

13) Kayyumların sendikanın mevcut demirbaş defterlerini yok ederek, kendilerine göre yeni defter tanzim ettikleri, sendikanın yok edilen menkul malları, genel merkez ve bölgelerdeki ve Gönen tesislerindeki menkul mallar ve canlı malvarlığının çoğunun yok edilmiş, mevcut araçları çürütülürken şahısları için yeni araçlar almış, sendikanın hazine değerindeki film, döküman, kayıt, kitap, yayın ve arşivlerini kamyonlara yükleyip Seka'ya sevk ederek eskici pazarlarına sunarak yok edilmesine ve sendika malvarlığının TARUMAR edilmesine sebebiyet veren Kayyumlar hakkında yasal 1 yıllık süre içinde yargı yoluna başvurulması yollundaki Hukuk Dairesi Müdürü'nün

METAL İŞÇİLERİNİN DİKKATİNE

Sorulanları yanıtla!

Eski T.Maden-İş sorumlularından

Murat Tokmak,

Şubat 1994 sayımızda kendisine yönelttiğimiz

soruları yanıtlamadığı gibi,

bize hakaret dolu, düzeysiz bir mektup gönderdi.

Bu mektubu geçen sayımızda yayınladık.

Bu sayımızda, aynı Murat Tokmak'ı,

Kervan'ın Şubat 1994 sayısında

sorulanlara ek olarak, bu kez Avukat Rasim Öz'ün

mahkemede sorduğu soruları da

kamuoyu önünde yanıtlamaya çağırıyoruz.

Kimseye haksızlık yapmak,

töhmüt altında bırakmak istemeyiz.

Tokmak cevap hakkını kullansın.

İşçi sınıfından gizlisi saklısı olmayan bir sendikacı

ve Disk Maden-İş'in parasal harcamalarında

birinci derecede yetki ve sorumluluk sahibi birisi

olarak olanca cesaretini toplasın,

BÜTÜN sorulanları açık ve net yanıtlasın!

Eski Maden-İş'in, Otomobil-İş'in,

yeni Birleşik Metal-İş'in isteyen üyeleri

gerçeği arayışımıza katılabilirler.

yazılı mütalaasına rağmen yasal yola başvurmamaya SÜREAŞIMINA uğratılıp uğratılmadığının davalı sendika yönetiminden sorulmasını,

14) Sendika yönetiminin sendikanın yeniden faaliyete başladığı tarihten dava konusu kongre tarihine kadar sendikaya kaç üye kayıt ettiğinin belgesi ile birlikte sorulmasını, keza bu süre içinde ne gibi sendikal faaliyette bulunduğu belgeleri ile istenmesini, hiçbir yeni üye kayıt edilmediği halde, kendi beyanlarına göre, 24 milyar, müvekkilirim beyanına göre 50 milyarın üzerindeki harcamanın nasıl, nerelere ve G.Yönetim Kurulu'na somut şekilde rakamlandırılarak hangi kararları ile yaptığının tevsiki bakımından, tüm harcamalara ilişkin belge kayıt ve defterlerinin tümünün davalı sendikadan celbini,

15) İBRA oylamasının ad okunarak yapıldığına dair Divan Tutanağı ve eki, red oyu verenlerin isim listesini gösteren belge.

16) Çalışma Raporu, Hesap Raporu ve Denetim Raporu'nun yasal 15 günlük

süre öncesinden delegelere tebliğ edilmesi. 2821 sayılı yasanın 11 md.süre öncesinden delegelere tebliğ edilmemiştir. Tebliğ edilmişse tebellüğ belgelerinin davalıdan istenmesini,

17) T.Maden-İş sendikası'nın yüzde 90 payının bulunduğu "Politika Basın Yayın A.Ş." ve ona ait "Politika: POLİTİKA GAZETESİ"nin telif hakkına da sendikanın faaliyete başlaması üzerine verilecek mahkeme kararı ve yenilenecek beyanname ile telif hakkına yeniden kavuşması yolunda verilen karar, Hukuk Dairesi Müdürü'nün hukuki mütalaasına rağmen, bu işlem de yapılmayarak bugünkü değeri 3 milyar aşan bu "TELİF HAKKININ DA" zayiine sebebiyet verilmiştir. Bu yolda bir işlem yapıp yapılmadığının da davalı sendika yönetiminden sorulmasını,

18) 7 Mart 1992 tarihinde 24.Olağan Genel Kurul'da kabul edilen ve 8 Mart 1992 tarihinden sonraki mali harcamalara yönelik olan bütçe ve diğer kararlarının davalı sendika yönetiminden istenmesini,

19) Müvekkilim Genel Başkan Vekili Mehmet Sevim'in Çalışma Raporu'na muhalefet şerhini içeren 22.5.1993 günlü muhalefet ve konuşma metni,

20) T.Maden-İş sendikasının 51 delegesinin Olağanüstü Kongre isteyen ve istemin nedenlerini açıklayan Gaziosmanpaşa 3. Noterliği'nin 22 Mayıs 1993 gün ve 22807 yövmiye sayılı NOTER İHTARNAMESİ. (Ekli)

21) Sendikanın 12 Eylül 1980'de faaliyetten men edilmesinden sonra 2821 sayılı yasanın geçici 1.Md. uyarınca 16.7.1991'deki beraatten sonra yeniden faaliyete başlaması, Hukuk Dairesi müdürünün mütalaası doğrultusunda tüzük ve 24.Olağan Genel Kurulları yapıldığı halde,

Aynı şekilde aynı yasanın geçici 2-4-7 md. ve 22-25-64 maddeleri uyarınca sendikanın yeni yasaya göre de yüzde 10 işkolu barajını eski üyelerinin üye fişlerini 6 ay içinde Noter'e yarı ücretle tasdik ettirerek aşması ve dolayısıyla toplu iş sözleşmesi hakkını elde etmesi yolunda verdiği hukuki mütalaaya uyulup uyulmadığını ve T.Maden İş sendikasının barajı aşp aşmadığının, Bakanlık listesinde kaç üyesi görüldüğünün davalı sendika yönetiminden sorulmasını,

22) DİSK yönetiminin kısmi olarak yaptığı denetleme raporunda; çalışıp çalışmadığına bakılmaksızın 16.7.1991 ile 8.3.1992 tarihleri arasında net 102.937.457 TL brüt 207.514.603 TL alındığını ve ödendiğini ve keza yurtdışında olmalarına rağmen bütçede fasılı bulunmayan 12.9.1980 ile 15.7.1981 tarihleri için de net 130.000.000 TL

brüt 268.944.664 TL ücret ödendiğini, keza bölge temsilcilerine de aynı dönem için ödemeler yapıldığını, görevi devam edenlere de tüzüğün 47.Md. aykırı olarak hizmet ödeneği ödendiğini, kayyumlardan tüm alacaklarını almış, İBRA vermiş olanlara da yine ve 24. Genel Kurul bütçesi üzerinden yeniden ödemeler yapıldığını ve Av.Rasim Öz'ün raporuna dayanıldığı ifade edilmesine rağmen, Rasim Öz'ün raporunda görevi sona ermemiş yöneticilere hizmet ödeneği verilebileceğine ilişkin görüş bulunmadığını (sh.2),

Kongre öncesinde (10.5.1993 günlü kararlar) delege olan Hamza Polat ve Hamit Şimdi, Hüseyin Kara gibi kişilere 40.214.500 TL ödendiğini,

Kasada tüzüğe aykırı olarak 24.203.000 TL. bulunduğu (tüzük, 15 milyondan fazla olamaz diyor) yövmiye kayıtlarının rotarlı olduğuna, tüzük yasa ve bütçe kararlarına AYKIRI ÖDEMELEER yapıldığına, yurtdışında olanlara bile ülkede ve göreve amade imiş gibi ve yeni ücret üzerinden ödemeler yapıldığına, fiili çalışma olmayan SÜRELERİN DE tüzüğün 47.Md. aykırı olarak HİZMET süresinden sayılıp hizmet ödeneği ödediklerine ilişkin kayıt ve kararların celbini,

Paraları bankalara yatırılmadan önce hangi bankanın daha fazla faiz ödediğinin araştırılmadan, BİR BANKADAN ÇEKİLİP BİR BAŞKA BANKAYA YATIRILAN PARALARIN VADELERİNİN TAYİNİ ve DEĞİŞTİRİLMESİNE ilişkin Yönetim Kurulu kararı bulunmadığını, yapılan ödemelerin büyük bölümüne ilişkin Yönetim Kurulu kararı alınmadığını gösteren 29.6.1993

günlü raporun DİSK'in önyazısı ile birlikte davalı sendika ve DİSK'ten istenilmesine,

23) Ad okunarak yapılan oylamada davalı sendika yönetimine ibra oyu verenlerden 26 kişinin delege vasfı ve niteliğinin 27.6.1993 günlü 5 sahifelik dilekçemizde ayrıntılı olarak belirttiğimiz nedenlerle delegeliklerinin yok sayılması gerektiğinden OYLAMA-DAN TENZİLİ gerektiğine ilişkin hukuki görüşlerimiz aynen bu dava için de tekrar ile ekte sunduğumuz dilekçemizde belirttiğimiz nedenlerin dikkate alınmasını talep ediyoruz.

24) Sendikalar için ödenen Hizmet Ödeneğinin gerçekte işçilere İ.K. 14.maddesine göre ödenen KIDEM hazminatı olduğunu ve dolayısıyla Hizmet Ödeneği alan kişilerin de İ.K. 14.maddesinde ÖNGÖRÜLEN TAVAN miktarla sınırlı olduğunu ve bu TAVAN MİKTARI aşamayacağına dair sunacağımız Yargıtay Genel Kurul ve dairesinin emsal kararları ve ödemeye esas olarak aldıkları 7 Mart 1992 tarihinde KIDEM TAZMİNATI tavanının 4 milyon 663 bin 333 TL olduğuna dair gerekirse ilgili mercilerden o tarihteki tavan miktarının sorulmasını ve davalılarına kendileri için yaklaşık aylık 50.000.000 TL'nin üzerinde hesap yaptıklarının dikkate alınmasını,

25) 22 Mayıs 1993 günü yapılacak olağanüstü genel kurul için Denetim kurulu üyesi Özcan Pekşen ve Celalettin Erdem'in sendika personeli olarak çalışması nedeni ile yapılan itiraz üzerine yedek denetim kurulu üyesi Durmuş Yıldız'ın yıldırım telgrafla kongreden sadece 4 gün önce çağrıldığına, dolayısıyla raporların 15 gün önceden tebliğ edilmediğinin gösterilmesi bakımından ekteki telgraf metninin gereğinde Seydişehir PTT'den sorulmasını,

26) "Genel Yürütme Kurulu üyeleri ve Bölge temsilcilerinin hizmet ödeneklerinin yasa, Anafizik ve kararlarına uygun olarak hesaplanmasına..... ve ödenmesine" dair Genel Yönetim Kurulu'nun 25.5.1992 gün ve 10/1 sayılı kararda kime, niçin, ne kadar ödeneceğine dair bir daha Genel Yönetim Kurulu kararı alınmaksızın ON MİLYARLARCA liralık sadece Yürütme Kurulu üyeleri ve Bölge Temsilcilerine ÖZEL YÖNTEM ve hesaplamalarla yönetim kararı olmaksızın yapılan usulsüz ödemeleri gösteren yönetim kurulu kararı (ekli),

27) Davalı sendika yönetimi 3-4 Temmuz 1993 günlü Olağanüstü Genel Kurul'a sundukları Çalışma Raporu'nun ekli 15 sahifesinde; "Av.Rasim Öz'ün 15.07.1981 tarihinde hizmet aktinin Kayyumlukça feshinden sonra 728.549 TL. tazminat almıştır. (Notumuz: Bu rakama biriken ücret, izin ikramiye vs. hakları da dahildir. Ve Rasim Öz yurtdışında olmayıp, sürekli sendikadaki görevinin başındadır.) Bu rakamın değeri, diğer personele uygulanan kat-sayılarla (Not:yöneticilere değil) tazminatını 11 yıl sonra alanlara yapılan ödeme tarihinde 680.000.000 liradır!" denilmektedir. (Av. Rasim Öz daha sonra hiçbir tazminat almamıştır).

Eğer bu hesaplama doğru ise örneğin; Murat Tokmak'ın 12 Eylül 1980 öncesinde aldığı 935.100 TL'nin 11 yıl sonraki değeri 1.500.000.000 TL'nin üzerindedir. Rasim Öz o tarihte 11 yıllık çalışandır kendisi 4.5 yıllık. Bu hesaba göre kendisinin hakkı doğmuş

olsa bile bir kuruş dahi yeniden alması ve farkı iadesi gerekirdi.

Aynı şekilde Mehmet Karaca, Halit Erdem, Bahtiyar Erkul, Kemal Daysal, Özcan Pekşen, Dursun Sabur, Seyda Bakır, Suat Esinsel, Hasan Yalçın, Mümin Duman, Celalettin Erdem, Cemal Azmi Poyraz gibilerinin aldıkları avans ve kayyumluktan Rasim Öz gibi aldıkları tazminatlarının aynı ölçü ile değerlendirilmesi gerekirdi. O takdirde kendilerine bir kuruş daha ödemek yerine fazla alınanların iadesine sağlamaları gerektiğinin dikkate alınmasını,

28) Mehmet Karaca, Murat Tokmak ve diğerleri için Sendikaya, 12 Eylül 1980 tarihinden önce aldıkları avans ve borçları bulunduğu kayyum heyetince de saptanıp dava ve icra takibi konusu yapılmıştır. Bunlar yaklaşık 900.000 TL yer saydıklarına göre kendilerinin 12 Eylül 1980 öncesinde de aldıkları para ve avansların 11 yıl sonraki değeri her bin lira için bir milyon liranın üzerinde olduğu halde, kendileri için ve ödeme yaptıkları çevrelerindeki kişilerin o tarihlerde aldıkları için bu ölçüyü hiçbir şekilde kullanmamışlar, kendileri ve o kişiler milyonlarca lira borçlu durumdayken kendilerine ve o kişilere SENDİKA KASASINDAN MİLYARLARCA LİRA ÖDEMİŞLERDİR.

Örneğin bunlardan bazıları:

a - MEHMET KARACA'nın görevi 7.3.1992 günü SONA ERMİŞ OLAN eski genel başkanı İst.11.As. Hukuk Mahkemesi 1985 1985/294 E.sayı dosyasından arkadaşları ile birlikte 4.686.400 TL. borçlu olduğunu keza İst. 3 As. Hukuk Mah.1989/491 E. sayılı dosyasından

Ayrıca İst. 2.İcra müdürlüğünün 1982/9603 sayılı dosyasından sendikaya borçlu bulunduğu (v.s.)

b - MURAT TOKMAK'ın 935.100-TL AVANS aldığı kayyum belgeleri ile sabit olduğu

Keza İstanbul 2.İc.Müd. 1982/9758 E sayılı dosyasından borçlu bulunduğu ve sendikaya diğer avanslar sebebi ile borçlu olduğunu gösteren yazı belge kayıt ve dosyaların celbini,

c - HALİT ERDEM'in de keza avanstan başka Beyoğlu 3.icra müd. 1983/1339 sayılı dosyasından 222.200 TL. ve faizlerini borçlu bulunduğu,

d - KEMAL DAYSAL'ın İstanbul 2.İcra müd.1982/9643 E.sayı dosyasından ve keza

Şişli 1. İcra müd. 1983/1387 sayılı dosyasından Sendikaya borçlu olduğunu,

e - BAHTİYAR ERKUL ve arkadaşlarının (aynı yöneticilerin) İstanbul 5.As.Huk.mah.989/371 sayılı dosyasından (1.650.000.TL.)

İst.2.İcra Müd. 1982/9508 sayılı dosyasından,

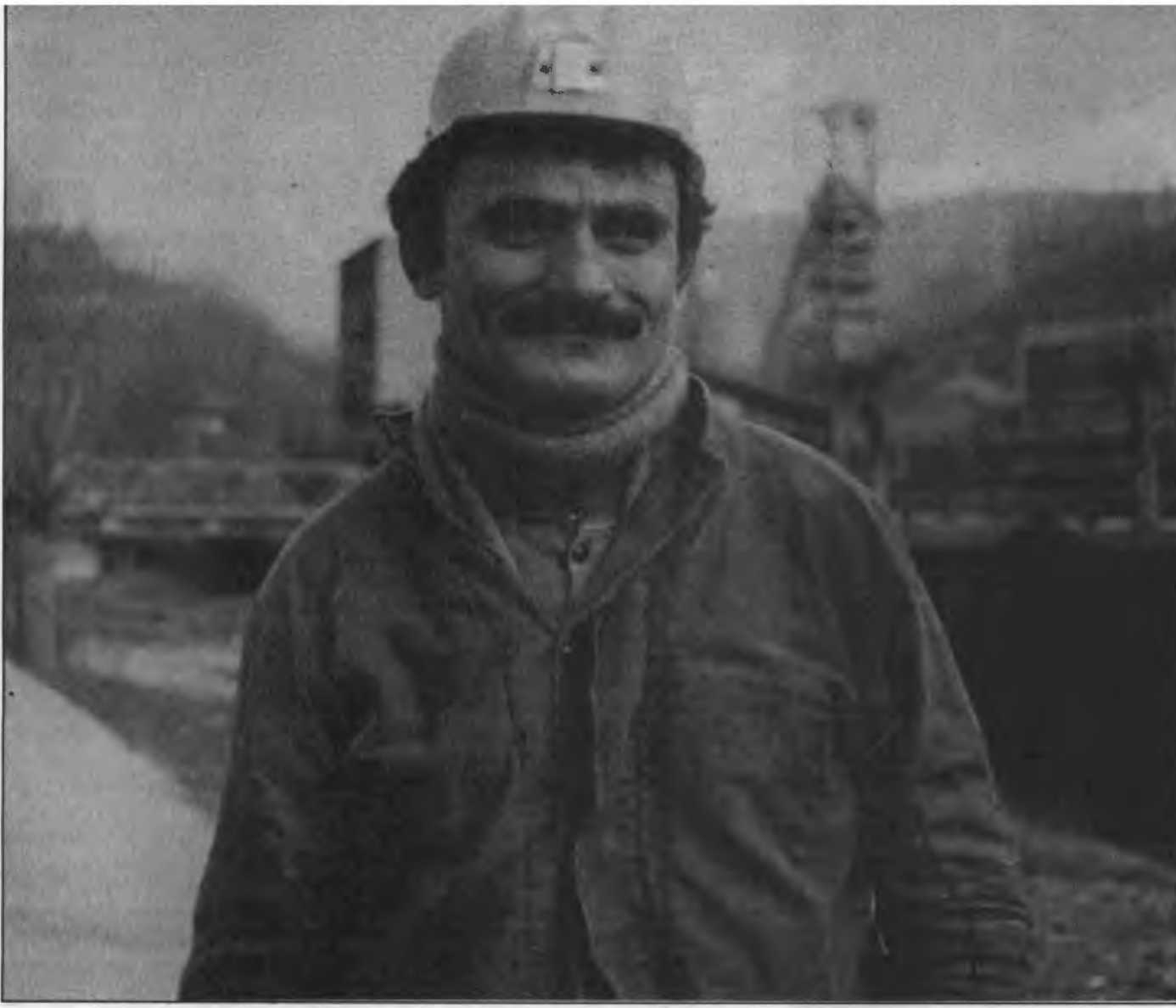
İstanbul 4.icra müd. 1983/5755 E sayılı dosyasından

İstanbul 8. İş mah. 1989/549 E sayılı dosyasından Bahtiyar Erkul ve diğer yönetici arkadaşlarının 2.000.000 TL ve faizlerini borçlu olduğunu gösteren dosyaların,

e - ÖZCAN PEKŞEN'in Kartal 2.As.Huk.1983/704 E. sayılı dosyasından (1.610.954 TL)

İst. 2. İcra md. 983/4004 E sayılı dosyasından (1.050.147 TL) borçlu olduğu.

Tazminat ve alacaklarının Tamamının İstanbul 6. İş mah. 1986/522 E.

sayılı ve 1986/286 E sayılı dosyalarından dava yolu ile alıp sendikaya tüm alacakları sebebi ile İBRA ettiğini gösteren dosyalara rağmen, mükerrer ödemelerle yapıldığı, söz konusu dosyaların celbini,

f - **DURSUN SABUR**'un da tüm tazminat ve farklarını İst. 6 İş Mahkemesi'nin 1983/434 E sayılı dosyasından ve kayyumluktan almasına rağmen yarım milyarı üstünde brüt ödemenin mükerreren yapıldığını ve **Dursun Sabur**'un alacağının tümünü aynı şekilde İstanbul 8. İş Mah. 985/175 E. sayılı ve 986/168 E. sayılı İst. 5 İş Mah.nin 1984/652 E sayılı dosyalarından ve kayyumluktan tümü ile aldığını aynı şekilde mükerrer ödeme yapıldığının tevaiki için ilgili dosyaların celbini,

g - **HASAN YALÇIN**'in da tüm alacaklarını aldığını gösteren İstanbul 8. İş mah. 1985/178 E. 1986/407 E. sayılı ve İst. 7 iş mahkemesinin 985/241 E. sayılı dosyalarının celbini mükerrere ödemelerin görülmesi bakımından celbini,

k - **MÜMIN DUMAN**'ın da keza tüm alacaklarını kayyumdan ve İst. 8 iş mah. 1986/305 E. sayılı dosyasından (715.000 TL.)

l - **CELALETTİN ERDEM**'in de keza kayyumdan ve dava yolu ile tüm hizmet ödeneği ve her türlü alacağını aldığını gösteren ve ibra verdiğini kanıtlayan İst. 8. İş mah. 986/304 E. sayılı dosyasının celbini (765.000 TL.)

m - **CEMAL AZMİ ERDEM**'in de keza aynı şekilde ist. 6 İş 986/521 E ve 987/279 E. sayılı dosyalarından aldığı halde diğer tüm bölge temsilciler ne olduğu gibi tüm haklarını aldığı ve ibra verdiği halde yeniden ve mükerrer ödeme yapıldığını gösteren dosyalardaki karar örneklerinin celbini,

n - **SUAT ESİNSEL**'in de; keza

sendikaya borçlu olduğunu gösteren Şişli 1. İcra müd. 1983/1393 sayılı dosyası ve avans borçları olduğu halde bunların belirtilen ölçülere göre mahsup edilmediğini gösteren dosyanın celbini,

**Hangi gerekçeyle
ve hangi yetkiyle,
sendikadaki 287 kişiden
yalnızca 87'sine,
12.9.1980-15.7.1981 ve
16.7.1991- 7.3.1992
tarihleri arasındaki
süreler için, sendika
kasasından, muazzam
miktarlarda brüt (tüm
vergi ve kesintileri ile
birlikte) ödeme
yapabiliyorlar?**

Yukarıda numaraları örnek olarak yazılı dosyalar ya da kararların davalı sendikadan ve ilgili mercilerinden mahkeme ve içda müdürlüklerinden celbini,

29) Sendikada 287 çalışanın mevcut olup olmadığının, bunlardan sadece 44 yöneticiye özel yöntemlerle ödeme yapılır ve 11 yıl önceki zamanaşımına uğramış ücret alacaklarını dahi bugünkü ücret üzerinden alır ve 43 kişi de farklı uygulama ile zamlı ödeme yapılırken geri kalan 200 personelin

genel kurulca kabul edilmiş ve emsal mahkeme kararları ile sabit olan yüzde 25 farklarını ve diğer hiçbir hakkını zamanaşımını ileri sürerek ödememiş olmalarının celb olunacak ve sunulan belgelere göre dikkate alınmasını,

30) Dava dilekçemizde belirttiğimiz gibi, Bölge Temsilcilerinin bölge kongreleri 16.7.1991 tarihinden itibaren 6 ay içinde yapılmadığından, 7 Mart 1992'de yapılan Kongre'den önce bütün sıfatları ile görevleri sona erdiği, keza yürütme kurulu üyelerinden yönetime aday olmayan ya da aday olup da seçilemeyenlerin görev ve yetkileri 7 Mart 1992 günü kongre divanının seçimi ile kendiliğinden sona ermiştir. Bu durumda olan kişilerin kıdem tazminatı hakkı Anafüzük'ün 47.maddesine göre doğmuş olma bile divanın seçiminden sonra gelecek döneme ait yöneticiler için yeni bütçeye göre belirlenmiş olan ücret ve hakların bu durumdaki kişilere uygulanması ve hizmet ödeneği ile ücretlerinin yeni seçilecek kişilere uygulanması ve hizmet ödeneği ile ücretlerinin yeni seçilecek olanlar için belirlenen miktarlar üzerinden ödenmesi yaşı ve Anafüzük hükümlerine göre de olanaklı değildir.

Buna rağmen **Mehmet Karaca**, **Kemal Daysal**, **Bahtiyar Erkul** gibi merkez yöneticilerine 7 Mart 1992 öncesindeki yani (12 Eylül 1980 tarihindeki) ücretlerine makul yasal faiz oranında artış yerine yeni seçilenlerin ücretleri üzerinden, keza görevi evvelce sona ermiş Bölge Temsilcilerinin de sanki yeniden seçilmişler gibi yeni seçilecek bölge temsilcileri için geleceğe yönelik ücret üzerinden ve mükerrer ödemelerin yapıldığına dair hizmet ödeneği ve ücret ödemelerine dair brüt ve net miktarları gösterir listeler ekte sunulmuştur. Bunların da dikkate alınmasını,

31- a) **Murat Tokmak** ve ailesi 12 Eylül 1980'den itibaren Almanya'da yaşamakta idi. Kendisinin Türkiye'ye hangi tarihte geldiğinin hangi miktar üzerinden ücret ve sosyal haklarla ikramiyeler aldığının,

Keza, halen ailesi orada olduğu için Almanya'ya ailesini görmeye kızının nişanına, düğününe gitmek için sendikal gerekçe yaratarak, Almanya'ya gitmiş, günlerce kalmış ve masraflarından başka, günde 100 dolar da harcırah almıştır.

Kendisinin seçilmesinden sonra Almanya'ya hangi tarihlerde gidip, hangi tarihlerde döndüğünün, sendikadan ödenen yol, vs. masrafları ile aldığı harcırah miktarının ve tam ücret ödemesinin davalı sendikadan sorulmasını,

b) Aynı şekilde, 12 Eylül 1980 tarihinden itibaren ailesi İsveç'te oturan ve aynı zamanda İsveç vatandaşı olan **Ekrem Aydın**'ın ülkeye döndükten sonra oradaki yasal haklarını korumak ve çocuklarını görmek için, hangi gerekçe ile hangi tarihler arasında İsveç'e gidip döndüğünün sendikadan ödenen yol, vs. masrafları ile ödenen harcırah ve tam ücretine miktarının davalıdan sorulmasını,

c) Keza, 12 Eylül 1980 sonrasında Avusturya'da ailesi ile yaşayan **Halit Erdem**'in Türkiye'ye hangi tarihte giriş yaptığının ülkeye girmeden Türkiye'de ve görev başında imişçesine 16.7.1991 tarihinden itibaren ve hangi miktar üzerinden kendisine ücret alıp almadığının,

Yine, ailesini görmek için aynı şekilde Avusturya'ya hangi sendikal gerekçelerle, hangi tarihlerde gidip, kaç gün kalıp döndüğünün ve tekrar eşyalarını getirmek için kendisi için yapılan yol, vs. harcamaların miktarı ile ödenen harcırah miktarlarının da ve görevi başında olmadıkları halde ücretlerini tam alıp almadıklarının davalıdan sorulmasını ve bunların tümünün defter ve kayıtlarla belgeler üzerinde incelenmesini bu yolda yönetim kurulu kararları bulunup bulunmadığının da incelenmesini,

32- **Mehmet Karaca**'nın işe giriş tarihinin ve DİSK yönetiminde geçen süre için de hizmet ödeneği ödenip ödenmediğinin, ödenen hizmet ödeneğine esas miktarın kaç lira olduğunun davalı sendikadan sorulmasını,

33 - Yurt dışından parasız geldiklerini bildiren, mal beyanında bulunan Genel Başkan **Murat Tokmak**'ın, Mali Daire Başkanı **Ekrem Aydın** ve **Halit Erdem**'in seçilmelerinden hemen sonra nerelerde kaç metrekairelik gayrimenkul aldıklarının, hangi şirket ve kuruluşlara ortak olduklarının adresleri ile sorulmasını, bildirmediikleri takdirde vereceğimiz izahatlara göre ilgili yerlere tezkere yazılmasını, oturdukları evlerdeki nefrusatlarının değerinin ne olduğunun da sorulmasını,

34 - Sendika yöneticisi **Aziz Ülkü**'nün ve denetçisi **Celalettin Erdem**'in sendikaya seçildikleri tarihlerinin (ekli maden-iş gazetesi) ve sendika muhasebecisi **Abdullah Demir**'in sendikadaki fiili hizmet yıllarının bildirilmesinin istenmesine, **Celalettin Erdem**'in sendika kayyumlarından doğrudan ve dava yoluyla aldığı tazminat ve ücret miktarlarının bu kişiler genel yönetim kurulu üyeleri ve eski bölge temsilcilerinin 12 Eylül 1980 ila 15.7.1981 arasındaki dönem için ve keza Yargıtay beraat karar tarihi

olan 16.7.1981 ila 24 Kongre tarihi olan 7.3.1992 tarihleri arası için ücret, hizmet ödeneği, ikramiye ve sosyal yardım ve sorumluluk tazminat adı altında her türlü vergi vs. giderler dahil, herbirine sendika kasasından hangi tarihlerde, ne miktar brüt ödemelerin yapıldığının, işe giriş tarihleri olarak ve görevin sona ermesi olarak hangi tarihlerin esas alındığının, fiili hizmet süresi olarak herbiri için gösterilen sürenin kaç yıl, kaç ay olduğunu ve herbirinin kongre tarihi olan 7.Mart 1992 tarihinden önceki aylık brüt ve net ücret miktarlarının da detaylı listeler halinde bildirilmesinin davalı sendika yönetiminden istenilmesine,

35 - 22 Mayıs 1993 tarihinde ve onun devamı niteliğinde, 3-4 temmuz 1993 tarihinde yapılmış olan Olağanüstü Genel Kurul'daki tüm konuşmalar dolaylı ikrarlar ve açık ad okunarak yapılan OYLAMALAR eksiksiz olarak video banda alınmıştır. Bu çekimler için ne miktar ödemeler yapıldığının belgeleri ile ve yapılmış çekim video bandlarının davalıdan ve ilgililerden celbini,

36 - Davalı sendika yöneticilerinin (9.3.1993 tarihinden sonra) görevi başladıkları tarihten itibaren olağanüstü kongre tarihine kadar Kongrede hedef gösterdikleri 60.000 üye kaydı yapmak yerine bir üye bile yapmadıklarına, sendika kasasından aldıkları telefonlu çağrı cihazlı otomobillerle sadece evlerinden sendika merkezine gidip geldikleri ve son dönemde sadece Otomobil-İş sendikasına katılmak için oraya bazılarının gidip gelmekten öte hiçbir somut sendikal faaliyette bulunmadıkları halde, tamamen şahsi ve özel işleri turistik gezi ve tatillerinde kullandıkları otomobiller için ödedikleri benzin giderlerinin döküm belge ve miktarlarının da sorulmasını,

37 - a) Kayyum heyetinden teslim alınan nakit paraların hangi bankaların hangi şube ve hangi hesaplarında kaçır lira ne kadar vadeli ve faiz oranlarının sendikadan ve ilgili bankadan,

b) Keza, teslim alınan paraların 22.5.1993 deki kongreye kadar hangi bankaların şubelerine hangi hesaplarında ne miktar kaç ay vadeli ve faiz oranlarının ne miktar olduğunun,

c) Bir şubeden alınıp bir başka şubeye bankaya yatırılan para miktarlarının, paraların değişik hesaplarda parçalanmasının 3 aylık ya da yıllık vade oranlarının saptanması Yönetim Kurulu kararı ile mümkün olduğu halde, bu yolda Yönetim Kurulu kararına ihtiyaç duymaksızın, para imza yetkisine sahip Genel Başkan Murat Tokmak, Mali Daire Başkanı Ekrem Aydın, ve Genel Sekreter Halit Erdem'in neden, nasıl keyfi işlemler yaptıklarının, varsa tüm bunlar için Yönetim Kurulu kararlarının mahkemenize gönderilmesini,

d) Paraların bankalara yatırılmasından, bir şubeden bir başka şubeye aktarımından miktarların parçalanmasından ya da birleştirilmesinden, VADELERİNİN saptanmasından önce hangi banka ve şubenin hangi koşuldan daha fazla faiz ödeneceğinin yönetim kurulunca araştırılıp, inceleme yaptırdıktan sonra karar vermesi gerekirken bu kurallara da uyulmamış olmasının nedenini ve tüm banka hareket tablolarının sendikada ve ilgili bankalardan celbini (Örneğin, Beşiktaş Ziraat ve Etibank şubelerinden 17 milyarın Kartal şubelerine aktarımı)

e) Paraların 3 er aylık vade ile faizine faiz işletilebilir biçimde topluca değerlendirilmesinin daha fazla getiri sağladığının herkesçe bilinmesine rağmen, adı geçen 3 kişinin bu kurala da uymayarak sendikayı büyük gelir kaybına uğratılmalarının gerçek nedeninin ilgililerinden sorulmasını,

f) Banka hareketlerinin celb, inceleme ve ibrazından görüleceği gibi, Anatüzük'e göre kasada 15 milyondan fazla para bulunmaması gerekirken, özellikle kongre öncelerinde kasada ve vadesiz hesaplarda bu her zaman bu miktarın üzerinde para bulundurularak, sendikayı zarara sokmalarının ilgililerden nedeninin sorulmasını, örneğin 30.9.92'de 52.902.080 TL. 30.10.92'de 44.554.587 TL., 30.11.92'de 80.598.776 TL. kasada tutulması, 30.4.93, 1.546.201.963 TL vadeli.

g - 3 aylık vadesi 20.10.1992'de dolmuş bulunan 26.000.000.000 TL'nin vadesinin 3 aylık olarak yenilenmeyerek en az 15 gün yüzde 74 vadeli gelir yerine vadesiz olarak bırakılmasından sendikanın ne miktar zarara - 748.000.000 TL - sokulduğunun, bu aradaki kazancın kimlerin cebine neden ve nasıl girdiğinin ve benzer diğer uygulamaların ve 5 puanlık fark gelirlerinin kimlerin cebine nasıl girdiğinin adı geçen yöneticilerden sorulmasını, Olağan ve Olağanüstü Kongre dönemleri arasında hiçbir sendikal faaliyet yapılmadığına göre; biriken faizlerin anaparaya ilave edilerek faiz gelirini artırmak gerekirken, belirtilen şekilde usulsüz ve yolsuz ücret,

ikramiye, hizmet ödeneği, temsil gideri, idari harcama, benzin gideri, gibi adlar altında hangi dönemlerde ne için ne miktar harcama ve sarflar yapıldığının davalı sendikanın adı geçen yöneticiler-

—●—
**Bunlar,
12 Eylül 1980 faşizmi
altında çektikleri (ve
çekmedikleri) acı ve
eziyetin, kayıpların
faturasını, “şu kadar yıl
için, yüzde şu kadar
faiziyle, brüt, vb.”
hesaplayıp sendikaya
uzatıyorlar. Yoksa,
mühür ellerinde iken,
“yitik yılların”
intikamını mı alıyorlar?**
—●—

rinden sorulmasını,

38 - Davalı sendika yöneticilerinin kamuoyu ve basına yansıyan eylem ve işlemlerinin bir kısmına ilişkin gazete ve dergi kopyaları,

39 - Dava ve delil listemizde

belirtilen hususlarda mevcut tutanaklar, belge, kanıt ve kayıtlarla yazılarla listesini sunacağımız tanıklarımızın dinlenilmelerini vekaleten dileriz.

Saygılarımızla,
24.12.1993
Davacılar Vekili Av.Rasim Öz

BELGE

Kartal İş Mahkemesi'nin
Ara Kararı

1993/232 esas
Birleşik Metal-İş Sendikası (T.Maden-İş Sendikası) Genel Başkanlığı,
Kırtasiyeciler Sokak No:21 Kadıköy-İst.

Davacı Mehmet Sevim vs davacılar vekili Av. Rasim Öz tarafından davalı Türkiye Maden-İş Sendikası aleyhine açılan iptal davasının yapılan duruşması sırasında verilen ara kararı gereğince:

Müzekkereye ekli, delil listesinin 9.ncu bendinden itibaren 37.nci bendlerinde yazılı belge, defterler, kayıtlar, makbuz, tüm bilgilerin istenmesine karar verildiğinden, istenilen bilgi ve belgelerin, duruşmamızın atılı bulunduğu 11.2.1994 tarihinden evvel Mahkememize gönderilmesi ricasıyla müzekkeredir.

11.1.1994

ZK

TA

EKi: Cevap için 7500 TL'lik PP vekilidir. 7 adet davacı vekilinin ibraz ettiği delil listesi fotokopileri.

Hakim 15515

Gerçek ortaya çıksın!

Gerçeğin ortaya çıkmasından komünistlerin
çekineceği, korkacağı, yitireceği hiçbir şey yoktur.

Murat Tokmak'ı gerçeğin tüm açıklığıyla ortaya çıkmasına yardımcı olmaya,
soruları yanıtlamaya çağırıyoruz.

S.Rıza Güven

Kervan'ın 34.sayısında "Yeni" Disk'in T.Maden-İş sendikası'nın yöneticilerine, bu sendikada yapıldığı iddia edilen ve mahkemelere konu olan yolsuzluklarla ilgili bazı sorular yöneltilmiştir. Bu yazı, dergimizin 27. ve 28. sayılarında yayınladıklarımızla birlikte, eski DİSK'in namuslu, sağduyu sahibi, yüreği hâlâ işçi bazı kadroları üzerinde güzel bir etki yaparken, küçük bir çevrede rahatsızlık uyandı.

Onurlu bir geçmişe, köklü devrimci mücadele geleneklerine sahip T.Maden-İş gibi bir sendikada yolsuzluk, kokuşmuşluk ayyuka çıkmışsa, komünistlerin görevi, olanca açıklığıyla gerçeğin işçi sınıfına iletilmesidir. Doğru-yanlış işçiler önünde tartışılmalı, gerçek ortaya çıkmalıdır.

Öte yandan, bu tür yolsuzluk ve soysuzluklar, 1991 sonrasında - Türk-İş'te gerçekleşmiş sendikal birliği objektif olarak parçalayıcı bir işlevle - ortaya çıkan "yeni" Disk'e bağlı sendikalarda başgösteriyorsa, bunların bölücülükleriyle çürümüşlüklerinin birbiriyle bağlı olduğunu sergilemek de

görevdir. Kendi içine dolmuş curuftan kurtulmak işçi sınıfının sağlığı için iyidir, çünkü, benzeri sorunlarla gelecekte karşılaşmamak için ne gibi önlemler alması gerektiğine ilişkin unutulmaz dersler verir.

Bu yazıyı hazırlamadan önce, sanıyorum T.Maden-İş'te genel kurul telaşı vardı, T.Maden-İş içindeki yolsuzluk iddialarıyla ilgili görüşlerini almak üzere Murat Tokmak'ı defalarca DİSK'ten, kendi sendikasıdan aradık. Bir seferinde de telefonda konuştuk, "ertesi gün saat 11'de arayacağımı, telefon no'muzu bırakmamızı" istedi. Bıraktık. Ertesi gün saatlerce beklememize rağmen aramadı.

Biz Sabahat Türkler'i de aradık, Avukat Rasim Öz'ü ve T.Maden-İş Genel Başkan eski Vekili Mehmet Sevim'i de aradık, kendileriyle uzun uzun görüştük. Yaptığımız söyleşileri Kervan'da yayınladık. Murat Tokmak'la böyle bir buluşma nedense(!) mümkün olmadı. Belki bizimle, belki de sorularımızla yüzleşmekten çekindi. Söz konusu yazı bunların ardından geldi.

Murat Tokmak'ın yazımızı okuduğunu, geçenlerde Birleşik Metal-İş antetli bir zarfın içinde gelen "ihbarname"den (küfürname demek daha doğru) anladık. Sorularımıza yine yanıt vermemiş.

Tokmak'ın küfürnamesi, sorularımıza yanıt verilmesi istemimizi ortadan kaldırmıyor. Üstelik, üstteki sütunlardan da görüleceği gibi, Av. Rasim Öz, ortaya attığı çok sayıda iddianın yarattığı birçok soruyu liste halinde mahkemeye sunmuş. Bu sorular, mahkeme kararıyla Murat Tokmak'a sorulmuş!

Murat Tokmak, öyle ya da böyle, işçi sınıfına, bize, Birleşik Metal-İş üyelerine, mahkemeye, YANIT VERECEK! Ak-kara, eğri-doğru, yalan-gerçek mutlaka ortaya çıkacak.

Kimseyle kan davamız olmadı, kimseye özel, kişisel gazemiz yok. Kendisi 15 küsur yıl öncesinden de bilir ki, komünistler iyiden, güzelden, doğrudan yanadırlar. Gerçeğin ortaya çıkmasından komünistlerin çekineceği, korkacağı, yitireceği hiçbir şey yoktur!

Murat Tokmak'ı, gerçeğin ortaya çıkmasına yardımcı olmaya, soruları yanıtlamaya çağırıyoruz. ●

Başkanım, kendinizi okuyucularımıza tanıtır mısınız?

Türkiye Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası Tümtis'in genel başkanıyım.

1946 Ardahan Hamak doğumluyum, 1969'da Ankara Belediye'sinde otobüs işletmesinde işçiliğe başladım. 1975'de sendikada profesyonel göreve geldim. 1984'de Tümtis'de, işçilikten başlayarak İstanbul şube sekreterliğine, sonra genel teşkilat sekreterliğe, 1989'da da genel başkanlığa geldim.

Kamuoyunun Ambarlar grevinde tanıdığı Tümtis'i kısaca anlatır mısınız?

Tümtis, kara taşımacılığı işkolunda Türkiye'de faaliyet gösteren tek sendika. Özel sektörde örgütlü, özellikle nakliyat ambarlarında. Kumcularda, otogarlarda da örgütlü.

Tümtis'in kamuoyu gündemine girmesi 1987 Nakliyat Ambarları Grevi ile başladı. Siyasal iktidarın baskısına, İstanbul Belediyesi'nin Tümtis'in mücadelesini kırma çalışmalarına rağmen grev 3 büyük şehirdeki nakliyat ambarlarında 7,5 ay devam etti. Kararlı mücadelele sonucu işveren sendikası dağıtıldı, ambarlardaki işçilere o dönemde önemli ileri haklar kazandırıldı.

Disk'in yeniden faaliyetiyle birlikte işkolunuzda Nakliyat-İş ortaya çıktı. Bu sendikaya ilişkin yaşadığınız çekişmeli süreci özetler misiniz?

Tümtis, Nakliyat-İş'le 1,5 yıl birlikte çalıştı. Bu süreç, Disk'in açılma sürecine girmesiyle başladı. Yurtdışındaki Disk'lerin dönüşüyle, biz Nakliyat-İş'le bir prensip anlaşması yaptık, "işkolunda birlik, Türk-İş'te birlik" dedik. "Yıgımlar Türk-İş içerisinde, işçi sınıfının mücadelesini Türk-İş içerisinde yükseltmek doğrudur", dedik.

Prensip anlaşmasına göre Nakliyat-İş Disk'ten ayrılacak, Tümtis'e katılacaktı. Bir bakıma bu da gerçekleşti. Tabii Nakliyat-İş kendi genel kurulunda bazı hukuki hileler yapmış... Sonra öğrendik.

Nakliyat-İş'in genel kurul öncesinde üyesi, delegesi yoktu. 148 üye göstermişler, ama olağan genel kurullarını 28 üye ile yaptılar. Arkasından, Disk'ten ayrılma Tümtis'e katılma kararı alırken üye sayısını 70'e düşürerek 59 üye ile Tümtis'e katılma kararı aldılar.

Neyse, Disk'ten ayrılma Tümtis'e katılma kararı alındı. Nakliyat-İş başkanını delege gösterilip Tümtis'in genel kuruluna katıldı, genel başkanlığa aday oldu. Seçimi kaybedince, Disk ve Nakliyat-İş, yaptıkları hukuki hileler çerçevesinde "kongrenin iptali" davası açtı. Nakliyat-İş genel kurulunu 148 üye ile toplanmış gösterip, "Disk'ten ayrılmak ve Tümtis'e katılmak için tüzüklerine göre 2/3 çoğunluk gerekli olduğu" gerekçesiyle, 59 kişiyle alınan kararın hukuki olmadığını(!) ileri sürdüler. Mahkeme de bu doğrultuda karar aldı. Sonrası, Nakliyat-İş Disk çatısı altında yeniden faaliyete başladı.

Bizans entrikalarını andıran bu bölücü tutum nakliyat işçilerine nasıl yansdı, ne gibi sorunlar doğurdu?

Bu durum işçi sınıfının çıkarına değil. Başta anlaşma doğrudur. Ama insanların söyledikleri değil ne yaptıkları sendikal yaşamda önem kazanıyor. Bu olayda Nakliyat-İş yöneticilerinin sami-

Devlet erkinin kamu kuruluşlarını yağmalamasıyla özel sektörünkü birbirinden çok farklı değildir. Sendikalar sömürünün yoğunlaşmasına ve örgütsüzleştirmeye karşı çıkmalı, işçi sınıfının örgütlenme özgürlüğü önündeki anti-demokratik yasaların kaldırılmasını hedeflemelidirler.

mi olmadıkları ortaya çıktı.

İşçilerin iradesine saygı duyulması gerekiyordu. Nakliyat-İş'in başkanı 1,5 sene o işçilerin içinde çalıştı, arkasından kongreyi iptal ettirdi. Artık bizim işçilerimizin içine giremez durumdadır.

Tabii bunlar insanların yaşamıyla bağlı. 10 yıl işçi sınıfından, mücadelesinden uzak kalmış, tüccarlığı, asalak yaşamayı kendine hedef edinmiş insanlar, elbetteki kişisel çıkarlarını ön plana alacaklar, bu yollara başvuracaklar.

Buna Disk de alet oldu. Disk Nakliyat-İş'in Tümtis'e katılma kararı aldığını biliyordu. Kendileriyle görüşülmüştü. O dönemde ses çıkarmadılar. Ne pazarlıkları vardı bilemiyoruz, ama Tümtis genel kurulundan sonra Nakliyat-İş'in katılma kararına itiraz edip Nakliyat-İş kongresini iptal ettirdiler.

Şu 148 delege konusunu açar mısınız?

Nakliyat-İş'in hiçbir delegesi yoktu. Nakliyat-İş'in delege gösterdiklerinden zannediyorum 17'si nakliyat ambarı patronu. 7-8'inin ölüm belgelerini çıkarmıştık. Diğerleri de artık bu işkolunda değillerdi. Mahkeme kayıtlarında belgelerle tespit ettik. Bir kısmı bizim işyerlerimizde çalışan işçilerdi, 59 kişi, onları da üye gösterdik.

Hayali delegeler göstermişler. Adam köyünde bakkallık yapıyor, matbaacılık yapıyor, ambarcılık yapıyor. Delege olarak işçileri değil de bunları göstermişler. Neden?

Nakliyat-İş'in Tümtis kasasına devretmesi gerekirken mahkemeye el koydurdıkları para miktarı ne idi?

Bu para Tümtis'e devredilmedi. Nakliyat-İş'in o dönem 1,5 milyar liraya yakın parası vardı. Bu işçilerin parasıydı. Dolayısıyla, işçi sınıfı mücadelesini geliştirmede kullanılmalıydı.

O dönemde biz, sendikamızda profesyonel yer açtığımız Nakliyat-İş başkanına da kendi aldığımız kadar ücret (3 milyon 150 bin TL) verdik. Örgütlenmeye, her yere, Tümtis yöneticilerinden hiç ayrı tutulmadan, her türlü olanağı

tanıyla gönderdik.

Disk'in paraları geri verildiğinde Nakliyat-İş'in başkanı para çekmeye başladı. Ben buna karşı çıktım, "Tümtis senin ücretini veriyor, ayrıca bu Nakliyat-İş'in parası" dedim, daha genel kurul kararı da alınmamıştı.

Pürüz orada başladı. Hileler, entrikalar öyle geldi. Kongrede Nakliyat-İş başkanı "yarın" dedi, "Nakliyat-İş'in her türlü parasını, pulunu, hesabını kitabını Tümtis'e teslim edeceğiz". Bu teslim yapılmadı. "Avukata verilmiştir, emanettir, genel kurul sonrası sağlanacaktır, vb." denildi. Genel kurul bitti, bize teslim edilen 5-6 tane içinden çıkamadığımız banka defterleriyle, işlevi olmayan 4-5 tane hesap defteri. Nakliyat-İş'in giderleri, faturaları yok. Nakliyat-İş yöneticileri o dönem 280 milyon lirayı bankadan çekmişler, ama belgesini teslim etmediler. Paraların nereye harcandığı belli değil. Arkasından, banka hesaplarındaki paralara tedbir koydurdular. Mahkeme kararıyla, 2 araçları vardı, onları da aldılar.

Son işkolu istatistiklerine göre Nakliyat-İş %10 barajını aştı. Bu "hızlı örgütlenme"yi nasıl açıklıyorsunuz?

Nakliyat-İş'in 1993 Temmuz istatistiklerinde 34 üyesi gözüküyordu. Seçim kuruluna genel kurulumu 148 üye ile yaptım diye bildirirken, bakanlıkta 34 üyesi gözüküyordu... Neticede, bizi 200 aşarak (!) 7105 üyeye çıkmışlar. (Tümtis'in üye sayısı 6800.)

İşkolumuz dağıntıdır, bol sayıda taşeron ve mütahit küçük birimler halinde çalışır, örgütlenme zordur. İzmir taşıma ambarlarındaki örgütlenmemizde, 400 işçinin en az 200'ünün yaşamı karakollarda geçmiştir. 13 kişi ceza almıştır. İşyerlerindeki teröre karşı mücadele etmişiz. 6 aylık süreçte yekun olarak örgütlediğimiz, 400 insandır.

Nakliyat-İş ise, istatistiklere göre 5 ayda 7105 üye kaydettiğini gösteriyor. Bu işkolunda bu kadar kısa sürede bu mümkün değil-

dir. Büyük ölçüde naylon üye söz konusu. Bir imamın bakkalını işyeri gösterip orada 180 işçinin gösterildiği, farklı işkollarındaki işçilerin üye gösterildiği durumlar bölge çalışma müdürlüğünce saptanmıştır. Durum mahkemeye intikal etti. Yetki alabilecekleri bir işyeri varsa itirazımızı geri çekmeye hazırız.

Tabii bu Nakliyat-İş'in meselesi değil. Bakanlık yetkilileri Disk'e bağlı sendikalara barajı aştırmak için özel çaba harcıyorlar.

Sınıf sendikacılığı, "devrimci" görünüm altında naylon üye kaydetmek değildir.

Tümtis olarak barajı hep anti-demokratik bulduk. Görevimiz, gerçekten işçilerin örgütlü yapısını öne çıkarmak, işçilerin ekonomik-demokratik ve ülkenin siyasal yapıdaki sorunlarının çözümüne katkıda bulunmaktır.

Bunlar bakanlık istatistiklerine güvenilmez kanısını güçlendirmiyor mu?

Biz geçmişte Disk'in açılmasından, ve işçi sınıfının parasının pulunun yine sınıfın mücadelesinde kullanılmasından yana tavır koyduk. Ancak, bakanlıkta, SHP'de özel bir çaba harcandığı gözleniyor. Disk'in SHP'nin yan kuruluşu gibi çalışması, SHP'nin de ona vefa borcunu ödemesi mi?..

Bakanlık yetkililerinin bunlara barajı nasıl aştırdığını çok net söylemek mümkün değil. Hangi yöntemleri kullandıklarını bilemiyorum...Ancak bildiğimiz bir gerçek var, bizim işkolumuzda 7100 işçinin gerçek sendikal örgütlenmesi, hem de verilen mücadele basına vb. yansımadan, mümkün gözüküyor.

Biz barajın kalkmasından yanayız. Ama SHP'nin görevi, tek başına barajın kalkmasını ön plana almak değil, anti demokratikse tüm yasayı değiştirmek olmalı. Başta anayasa olmak üzere, 2821-2822'den başlayarak, sendika özgürlüğünü, örgütlenme özgürlüğünü engelleyen, kısıtlamalar getiren tüm anti-demokratik yasalar, kaldırılmalı.

İşçi sınıfının ekonomik-demokratik

ve siyasi mücadelesini geliştirebilecek örgütlülük varsa biz her türlü desteği sağlarız.

Nakliyat-İş'e bir çağrınız olacak mı?

Biz sendikal birlikten, işçi sınıfının mücadele birliğinden yanayız.

Onlar dürüst değiller. Sendikadan avanta almak, sendika üzerinden asalak yaşamak ve işçilerin parasını çarçur etmek için böyle bir yol seçmişler diye bakıyorum ben. Onlara yeniden bir çağrı yapmak ihtiyacı duymuyorum.

Nakliyat-İş baraja karşı değil, *barajı savunuyor*. Bizim %10 barajını aşmamıza itirazında diyor ki, işkolunda çalışan üye sayısı 70 bin değil 150 bindir. 150 Türk şirketinin bakanlık kayıtlarına girmediği "tespitini yapmışlar"...

Bu, barajı savunmaktır. "Biz aşmıyorsak Tümtis de aşamasın" diyorlar. Böyle bir anlayışla nasıl birlikte hareket edelim? Yaptıkları sınıfa ihanettir.

TOPLU SÖZLEŞMELER

Toplu iş sözleşmelerine ilişkin anlayışınızı anlatır mısınız?

Ambarlar Grevi (1987) döneminde işçilerin ekonomik hakları, ücretleri alabildiğine düşüktü. 7,5 aylık grev sonucunda ücretlere %214 gibi zam getirildi. İşveren sendikasını dağıttık.

Sözleşmeye 1 Mayıs işçi sınıfının birlik mücadele dayanışma günü, ücretli izinli olarak konuldu. 1989'da izinli hakkı elde ettik.

Gelişen bazı süreçleri görerek "işveren işyerlerini hiçbir şekilde taşeronla, mütahite devredemez" hükmünü koyduk.

Toplu sözleşmemizde hiçbir zaman mevcut anti-demokratik yasaların arkasına sığınmadık. Yasaları aşmanın yollarını denedik, böyle hükümler getirdik.

Artı, işkolumuzda bizim örgütlü olduğumuz yerlerde hiçbir şekilde işçi işten atılamaz hükmünü getirdik. Disiplin kurulu kararı olmadan kıdem tazmi-

nati verilerek bile işçi işte atılamaz hükmünü getirdik.

İşten atmayı caydırıcı madde neydi?

Bizim işçilere verdiğimiz düşünce ile işçilerin birliği sağlanmıştı, hak mücadeleye hak elde edilmişti. **Bu** caydırıcı oluyor.

Disiplin kurulunda atılabilecek işçiler, ahlaksız yaşamaya çalışanlar, hırsızlık vb. yapanlardır. Bunları da zaten savunmayız. Mücadelenin içerisinden geçen işçi buna tenezzül etmez.

Disiplin kurulunda bir hüküm getiriyoruz. Sırasıyla işveren ve işçi sendikası başkanlık yapacak, ama disiplin kurulunda oyların eşitliği halinde başkanın oyu çift olmayacak, mutlaka sendika temsilcilerinden birisinin işçinin işten atılmasını onaylaması gerekecek. Sonuçta sendikanın okeyi olmalı.

Tümtis yöneticiliği yaptığım 9 yıllık süreçte, bir tek işçi böyle bir kurumda işten atılmamıştır. İşyeri kapanmıştır belki, ama hiçbir yerde işverenin keyfi-ne göre işçi atılmamıştır.

Sonuçta, sözleşmeye ne yazarsanız yazın, önemli olan onun *işyerinde hayat bulmasıdır*. Yazılı metin elbette önemlidir, işçiye güven veriyor. Ama asıl *uygulanma garantisidir o işyerindeki işçinin birliğidir, mücadelesidir*.

Örgütlenmede mutlaka sıkıntılar olacaktır. Kavgayı o işçilerle birlikte, onların önünde yürüyerek vermeniz gerekiyor. Bunu da bugüne kadar sağladık. Grevsiz, mücadelesiz elde ettiğimiz hiçbir hak yok.

Türkiye'de hiçbir yerde olmayan bir uygulama getirdik. Toplu sözleşmeyle sendikanın "işe işin konumuna göre işçi vermesi" konumu getirildi. Bir işyerimizde işçilerden şikayet gelince sendika değerlendiriyor, diyor ki "bu işin kapasitesi 10 kişi değil, 13 kişidir. 3 kişi daha alacak".

İşkolumuzun özelliği böyle. Bu sektörde insanların bedeni çalışıyor. Orada iş fazlaştığı zaman işçi sendikayı götürüyor oraya, diyelim "bu iş 5

değil 10 kişilik iştir" diye objektif tespit yapılıyor. Bu uygulama İzmir'de, İstanbul'da, Ankara'da devam ediyor.

ÖZELLEŞTİRMELERE TUTUM

Özelleştirmeler Türkiye işçi hareketinin en önemli gündem maddesi oldu. **Bu konuda neler söylemek istersiniz? Özelleştirmeyle gelen saldırılara karşı ne gibi önlemler alınabilir?**

Özelleştirmede, Türkiye'deki işçi sınıfının, sendikaların önlerine koyabilecekleri bir hedef, bana göre, *örgütlenme önündeki engellerin kaldırılmasıdır*. Bugün ülkemiz yığınla alanda hâlâ 12 Eylül hukukuyla yönetiliyor.

Özelleştirme, siyasal yapının hedeflediği insanları sendikasızlaştırmayı, örgütsüz toplum haline getirmeyi hedefliyor. Yani taşeronun, mütahitin karşısında işçi sendikaları bir tür hayır kurumu gibi işlevsizleşsin istiyorlar.

Sendikaların, daha önceki Türk-İş genel kurul kararları doğrultusunda, mutlak ana hedef olarak anti-demokratik maddelerin kaldırılması noktasından başlayıp, örgütlü toplum yaratma yönünde işçi sınıfının mücadelesini güçlendirmesi gerektiğine inanıyoruz. Sendikaların asli görevi anti-demokratik hükümlerin kaldırılması mücadelesini geliştirmektir. Özelleştirmeye bu anlamda, Türk-İş içerisinde karşı çıkan sendikalarından biri de biziz.

Eğer işçiler işyerinin özelleştiği dönemde gerçekten sendikalı olabilecekler, örgütlü yapılarını kurabilecekler, varsın işyeri özelleşsin. Bakalım kim alacak o KİT'leri...

Ama özelleştirmede özel sektöre, taşerona devrediyor. O da ucuz işçi çalıştırıyor, örgütsüzlük ortamında emeği yoğun sömürüyor.

Bir tarafta sömürü yoğunlaşıyor, bir tarafta örgütsüz yapı ortaya çıkıyor. Bu konuda özelleştirmeye karşıyız tabii. Türk-İş içerisinde bu konuda farklı düşünceler var.

Burada şunu da belirtirim. Türkiye'deki özelleştirmede, bir taraftan da yerli KİT'leri yabancı sermayeye peşkeş çekme anlamında bir satış söz konusu. Buna da karşı çıkmak gerekir diye düşünüyorum. KİT'lerin yerli-yabancı sermayeye satışı, bir yerde bugün ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durumu düzeltmek için, borçlarını ödemek için yapılıyor. Ama bir işsizler ordusu yaratılıyor. Bu da ülkenin, halkın, işçi sınıfının çıkarına değil. Örneklerini gördük, işte Susan'da Çimento Sanayii'nde özelleştirmenin arkasından 15 bin işçi işsiz bırakıldı.

Bizce, işçinin alınterini özel işveren mi yoksa kamu işvereni mi yiyecek konusu sınıf hareketini pek ilgilendirmiyor. Öte yanda, özelleştirmeyle birlikte gelen iş güvencesi, işsizlik sigortası, çalışma saatlerinin azaltılması, mesleki eğitim ve geliştirme vb. konularda sendika sınıfa ne diyecek?

Bizim toplu sözleşmelerinizde haftalık çalışma saatlerini kimi yerde 42,5 saat, hatta bazı yerlerde 40 saat olarak belirledik. Bunu ekleyeyim.

Özelleştirme konusunda dönersek, yalnızca özelleştirme olarak kalmıyor, emeği daha çok sömürebilmek için örgütsüzleştirmeye yöneliyor. Siyasal iktidarın hem kamuda hem özel sektörde işçiyi örgütsüzleştirmeye yönelik saldırısıdır. Türk-İş içerisinde örgütlü

işçilerin 700-800 bini kamu sektöründe, 300-400 bini özel sektördedir. Özelleştirme işsizliği getirecek. Mütahit firmaları getirecek...

Kendi işkolumuzda, bizim sözleşmeyle aldığımız ortalama ücretler net 9 milyon lira civarında. Örgütsüz işyerlerinde ise insanlar 1,5-2 milyon liraya günde 15-17 saat çalıştırılıyor. Buradan da çıkıyor ki, asıl hedefimiz, işçi sınıfının örgütlenme özgürlüğü önündeki anti-demokratik yasaların kaldırılması olmalıdır. Sendikalar bunun mücadelesini yükseltmelidir.

Sizin demin söylediğiniz gibi devlet erkinin o kamu kuruluşlarını yağmalamasıyla özel sektörün kazanç sağlaması birbirinden çok farklı değildir. Önemli olan bu yasal düzenlemelerin yapılması, işçi sınıfının ekonomik durumunun düzeltilmesi, demokratik haklarının düzenlenmesidir.

Sendikal hareketin durumunu nasıl görüyorsunuz?

Türkiye'de sendikal mücadele iç açıcı bir durumda değildir. Siyasal iktidarların, yani sermayenin ülkeyi istediği gibi yönettiği bir dönemi yaşıyoruz. Siyasal demokratikleşme gündeme gelmesine rağmen, bugüne kadar parlamentoda çıkmış değil, işçi sınıfı açısından 12 Eylül hukukunun tek virgülü değişmiş değil.

Sendikal mücadelenin önüne aşılması daha da zor engeller çıkacağını düşünüyorum. Ülkede sistem gerçekten bir tıkanma noktasına gelmiş, ekonomik açmaz içerisindedir. Bunun yükünü çalışanlara yıkmaya yönelik, baskıcı yasal düzenlemeler getirmeye çalışıyorlar. İşte Terörle Mücadele Yasası... Arkasından İller İdaresi Yasası... Grev hakkını fiilen ortadan kaldıracak, işçilerin demokratik, meşru eylemlerini bastırabilecekler, hedefleri bu.

Demin de söyledim, baskıcı yasaları engelleme, değiştirme sorunu sendikaların, işçi sınıfının önünde **büyük bir görev** olarak duruyor. Ricacı bir anlayışla bu mümkün değil. Yol işçi sınıfının mücadelesinden, genel grevden geçiyor.

Biz Tümtis olarak bunu her Türk-İş Başkanlar Kurulu toplantısında savunuyoruz. İşçi sınıfı buna hazır değil, deniyor. Ben buna inanmıyorum.

Çıkarılmak istenen iller idaresi yasasının sınıf mücadelesine neler getirip neler götürdüğü, arkadaşlarımıza anlatıldı.

Eğer Tümtis sendikasında iki saat iş bırakma olabiliyorsa, diğer sendikalarda da böyle bir mücadelenin önü açılmalıdır. Bugüne kadar aldığımız her hakkı mücadeleyle aldık ve ancak mücadeleyle aldığımız hakların kalıcı olduğuna inanıyoruz.

İşçi sınıfı içinde milliyetçiliği azdırma çabalarına ne diyorsunuz?

Sömürü, baskı, zulüm çalışanların ırkına, dinine, siyasi görüşüne göre değil, *tüm işçi sınıfının üzerinde* vardır. Biz sorunlara milliyetçi açıdan bakmıyoruz. *Halkların kardeşliği işçi sınıfının birliği* temelinde mücadeleyi geliştiriyoruz. ●

Birlik içinde gö

İSTANBUL

Son 14 yılın en görkemli
1 Mayıs eylemi

Beş Nisan kararları ile işçi sınıfına açık ekonomik savaş paketini açıklayan hükümet, halkı bir gecede %30-50 yoksullaştırdı. Siyasal savaşım deneyimi yüksek olan işçi sınıfımız bu kararlara karşı hareketlilik içinde. Sendika şubelerinde şube platformları, demokrasi platformları toplantıları, konfederasyonlar arası görüşmeler, çeşitli sokak eylemleri... Nihayet 24 Nisan Ankara mitingi ve 1 Mayıs mitingleri...

İşçi sınıfını her fırsatta "eleştiren" küçük burjuva sol, burada da üzerine düşeni(!) yaptı. Ankara mitinginde, örgütü Türk-İş'le yürüyen işçi sınıfının sendikal liderlerini yuhlamayı sürdürdü. Neymiş, "bunlar sendika ağaları" imiş... Bir küsur milyon üyeli Türk-İş gibi bir "devlet sendikası", 10 yıl gibi kısa bir sürede demokrasi platformlarının öncüsü, 1 Mayıs'ların düzenleyicisi yapan Türkiye işçi sınıfını hiç görmüyorlar...

Taşkızak'tan bir işçi yoldaşımız bunlara ilişkin şöyle diyor:

"Bizim için zorlu bir 1 Mayıs'ta liderlerimize 'sendika ağası' diye, bizim adımıza saldırmak, affedilmez bir kötülüktür. Biz işçiler olarak Harb-İş'te kanıtladık ki, içimizde sendika ağaları varsa, bunları halletmenin yolu, mitingde yuhlayıp kendimizi dost düşmana karşı rezil etmek değil, kongrelerimizde alaşağı etmektir. Gücü olan, sendika kongresinde gelir, konuşur."

İstanbul Abide-i Hürriyet meydanındaki coşkulu ve canlı 1 Mayıs mitingi son 14 yılın en görkemli 1 Mayıs mitingi idi.

Hak-İş'in, ilk kez kendi örgütlülüğü ile 1 Mayıs'ta alanlarda olması, bayramımızı birlikte kutlamak güzeldi. Disk de ortak 1 Mayıs'ta idi. 20'ye yakın mesleki kuruluş ve demokratik kitle örgütü, bir "emek cephesi" oluşturarak, bildirilerine laiklik konusundaki kaygılarını aktararak alandaydılar.

Kervan korteji görülmeye değerdi. Alanlarda kızıl bantlar, 20'ye yakın dev pankart ve en önde yürüyen davul-zurnalarla semah dönen ve halaylar çeken kortej, disipliniyle, uyumuyla ve sınıfla dayanışmasını haykıran sloganları ile, Karabük ve Beykoz işçileri başta olmak üzere birçok işçi kortejinden alkış aldı. Kortejimiz, attığı sloganlarla laiklik mücadelesinin önemini vurguladı ve "şeriatçı parti kapatılmalı" hedefini dile getirdi.

İşçiler sabah saat 8'den itibaren alandaydılar. Davul zurnalarla halaylardaydılar.

YÜRÜDÜK, YÜRÜRÜZ

Özgürlüğü yola koyduk yürüdük
Yürüdük, yürürüz 1 Mayıs'lara
İşçi sınıfıyla birlik, kolkola
Yürüdük, yürürüz 1 Mayıs'lara

Kavgamız büyüyor emeğimizle
Sesimiz yükselir onurumuzla
Çıkarız meydana gururumuzla
Yürüdük, yürürüz 1 Mayıs'lara

Sosyalizmin gururudur emekçi
Dünyayı yaşatan işçidir işçi
Yollara döküldük ihtiyarı genci
Yürüdük, yürürüz 1 Mayıs'lara

İşçinin sesini yükselteceğiz
Emperyalist engelini aşacağız
Emeğin bayrağına sarılacağız
Yürüdük, yürürüz 1 Mayıs'lara

Kazım Kervan'a olur yoldaş
Bu uğurda verdik onurla savaş
Kavgamız büyüyor işçi yoldaş
Yürüdük yürürüz 1 Mayıs'lara

Kazım Açıkgöz

Alana önce Türk-İş, ardından Hak-İş, en sonunda Disk girdi. Tören, saygı duruşu ve sanatçı Bilgesu Erenus'un okuduğu 1 Mayıs marşı ile başladı. Ardından konuşmalara geçildi.

İlk konuşan Türk-İş genel başkanı Bayram Meral, konuşması boyunca 5 Nisan 1994 kararlarına ve hükümete sert bir dille çıktı. İşçilerin alanlarda gücünü sergilemesiyle hükümetlerin dize geleceğini söyleyen başkanın konuşması, coşku ile alkışlandı.

Hak-İş genel başkanı Necati Çelik, sermaye ağırlıklı olduğunu belirttiği hükümete seslenerek "gücünüz yetiyorsa enflasyonu durdurun" dedi. Ardından DİSK genel başkanı Kemal Nebioğlu konuştu. "Sermaye bu bunalımın sorumlusudur" diyen Nebioğlu "ülke ekonomisini de demokrasiyi de bu hale bunlar getirmiştir" dedi. Koalisyon protokolünde yer alan demokratikleşme vaatlerinin biran önce gerçekleştirilmesini istedi. Miting daha sonra coşku içinde dağıldı.

1 Mayıs mitingi dahil son işçi eylemleri dolayısıyla değinmek istediğimiz birkaç nokta var. Birincisi, konfederasyonların birliği. 1 Mayıs mitingi de gösterdi ki, yapıcı, kendi konfederasyonlarını birleştirici ve ilerletici tutum alan işçi sınıfımız, böylece, tarihinde ilk kez, üç işçi konfederasyonunu birden 1 Mayıs alanında yanyana getirdi ve "mücadele içinde de böyle olun" dedi. Hak-İş ve Disk yöneticileri sınıfın bu çağrısına kulak vermediler.

İkinci nokta, "sol dergi" olarak işçi mitinglerinde boy gösterenlerin durumuna ilişkindir. Bunların alanlarda sergiledikleri gerilik, sınıfın dışından ahkam kesen tutumları işçi hareketini

alabildiğine rahatsız ediyor. Öyle ki, dergi kortejlerinde yürütenlere yer yer olumsuz gözle bakılıyor. Kervan olarak bu olumsuzluktan ders çıkarmalı, işçilerin gönlünde dünden çok daha fazla yer etmeli, bunun için de hem işyerlerinde hem de işçi semtlerinde yığın çalışmasını hızlandırmalıyız.

S.Rıza Güven

KARTAL

El ele, gönül gönüle,
birliğe!

Bu yılki 1 Mayıs, Türk-İş'in öncülüğünde, Hak-İş, Disk, diğer sendikalar, dernekler ve meslek odalarıyla birlikte kutlandı, geçtiğimiz yıllara göre daha coşkulu ve daha geniş bir katılımı gerçekleşti. Türk-İş'in başını çektiği Demokrasi Platformu'nda (Anadolu Yakası Komitesi) Kervan-Kartal olarak yer aldık. 1 Mayıs'a yönelik bildirileri yoğun dağıttık. Büromuzda 1 Mayıs konulu bir pazar sohbeti örgütleyerek, 1 Mayıs'taki propagandamızın ana eksenini anlattık, tüm ezilenlerin ve laik-demokratik güçlerin 5 Nisan paketine ve şeriatçı gelişmeye karşı yığinsal tepkisini alanda göstermesi gerektiğini belirttik. Ev ziyaretleri yaptık, 1 Mayıs komiteleri kurduk, kahveleri ve okulları dolaştık. Köy dernekleriyle bağlantı kurduk, tüm canlarla 1 Mayıs'a katılımı örgütledik.

4 otobüsle geldiğimiz alanda davul zurnamızla, megafonumuzla iyiydik. Kervan korteji olarak eylemi coşku ve sevinçle götürdük. 1 Mayıs için en iyi çalışan yoldaşları eylemden sonra "Kervan'cılar dinleniyor" gezisinde birer kitapla ödüllendirdik. "El ele gönül gönüle, birliğe" diyoruz.

KERVAN-Kartal

İZMİR

79'dan beri en büyük 1 Mayıs

Türk-İş 3.Bölge Temsilciliği'nin başını çektiği Demokrasi Platformu'nca düzenlenen 1 Mayıs, her bakımdan coşkulu geçti. Kutlamaya Disk, Hak-İş, "memur" sendikaları, meslek odaları, demokratik kitle örgütleri, öğrenciler, sol partiler (SHP, SBP, İP) ve dergiler katıldı.

Türk-İş'in etkin çalışması kendini hemen belli etti. 100 bin el ilanı, 25 bin çağrı kartıyla 1 Mayıs çalışmasını

başlatan Türk-İş, hazırlattığı 1 Mayıs balonlarıyla işçi çocuklarını da işin içine katarak, tam bir bayram havası yarattı. Bu çalışmalar sonucu, alana 1979 1 Mayıs'ından sonra en kalabalık kitle, yaklaşık 30 bin kişi girdi. Bu, Türk-İş'in, işçi sınıfımızın biricik sendikal örgütü olduğunu bir kez daha kanıtladı. Türk-İş kongresinde söylediğimiz gibi, "Yeter ki Türk-İş istesin!..."

Kervan-İzmir temsilciliğinin çalışmalarının eksenini, devlet eliyle örgütlenen şeriatçı gericiğin seçimlerle kendini meşrulaştırdığı bu dönemde, laiklik ve demokrasiden yana tüm ilerici güçlerin, devrimcilerin, işçi sınıfımızın ve Alevi toplumunun, 1 Mayıs'a bu yıl daha çok sahip çıkması ve eylemi laik-demokratların gövde gösterisine dönüştürmesi gerektiği idi.

Bu anlayışla, çeşitli bölgelerde 1 Mayıs komiteleri oluşturduk. Bu komitelerle çeşitli ev, kahve, dernek ve işyeri toplantıları yaptık.

1 Mayıs sabahı saat 10.30'da Kervan okurlarıyla buluşmak üzere Eski Balık Hali'ne geldik. Burada tüm dostlarımıza kızıl alın bantlarımızı dağıttık. En önde 2 kız çocuğunun taşıdığı "Nazım aramızda" yazılı Nazım Hikmet resmi, arkasında dev Kervan pankartı, onun arkasında "Laik-Demokratik Türkiye İçin Elele, Birliğe", "Ölüm Olsa

rkemli 1 Mayıs

Coşkuyla kutladık

Tersane işçisi Haydar Çelik

Katılacağım ilk 1 Mayıs olduğundan heyecan ve tedirginlik bende içiçe idi. Genç işçilerin büyük çoğunluğu apolitik tutum alıyorlar, olayların akışını belirlemek yerine kapılıp gidiyorlar, ki biz oraya kendi bayramımızı kutlamaya gitmiştik.

Neydi istediklerimiz? "Özelleştirme yerine özerkleştirme", "işyeri kapatmaların ve işçilerin sokağa atılmalarının durdurulması", "anti-demokratik yasaların kaldırılması", "artık kaderimiz haline gelen zamların ve fiyat artışlarının durdurulması", "laikliğe sahip çıkılması"... Türkiye ekonomisinin bugünkü halinden işçilerin hiçbir sorumluluğunun olmadığına geniş kitlelere anlatılması...

Alan dışındaki geniş halk kesimlerinin tutumumuzdan haberdar olması için medyanın bunu haber yapması gerekiyordu. Oysa medya 1 Mayıs'ı sermaye nasıl duyurmak istiyorsa (olaylar, çatışma, yaralılar, dövülmeler...) öyle anlattı. İşçilerin istekleri birkaç keli-

meyle geçirildi.

Oysa işçiler, 1 Mayıs yürüyüşünde de ve alanda da son derece coşkuluydular, davul-zurna eşliğinde halaylar çektiler, sloganlar atıldılar. Genel grev, kararlı, sert eylem istediler.

Polis, bildiğimiz polisti. Endüstri işçisine elini bile kaldırma cesaretini kendinde göremeyen polis, ilerici gençleri, memurları, hatta yalnız bulduğu milletvekillerini falan gördüğünde "arslan" kesildi.

Vatandaşları canı istediği zaman dövme hakkını polis nereden alıyor? Bunların arkasında nasıl bir güç vardır ki bu kadar pervasız, bu kadar melun olabiliyorlar. Gerçi Ankara Emniyet Müdürü askıya alınınca DYP milletvekillerinin ayağa kalkması bazı şeyleri açıklıyor, ama yine de pekçok nokta halkın zihninde açıklığa kavuşturulmayı bekliyor.

Velhasıl biz işçilerin görevi çok. Ülkede bizler tarafından düzeltilmeyi bekleyen çok bozukluk var. ●

Sonumuz Demokrasi Yolumuz" pankartlarımızla, beşer kişilik sıralar halinde kortejimizi yürüyüşe hazırladık.

Ankara'daki toplantıdan ayağının tozuyla gelen Hacı Bektaş Veli Derneği İzmir şube başkanı Feyzullah Aslan'ın aramıza katılması bizi onurlandırdı. Pir Sultan Abdal Kültür Derneği İzmir şubesiyle de arka arkaya yürüme kararı aldık.

DEP vb. Kürt örgütleri "Türk-İş 1 Mayıs'ı milli bayrama çevirecek gerekçesiyle" işçi sınıfının bayramına bu yıl katılmadılar. Eksiklikleri hissedilmedi. Eylem tam bir işçi bayramı şeklinde geçti.

3 km. süren yürüyüş boyunca sık sık "şeriatçı parti kapatılsın", "Pir Sultan'lar ölmez", "Sivas'ın hesabı sorulacak", "Ölüm olsa sonumuz, Demokrasi yolumuz", "Kadın-erkek elele, özgür günlere", "İş-ekmek-özgürlük", "İşçiyiz haklıyız kazanacağız", "Laik-Demokratik Türkiye", "Geliyor geliyor, Pir Sultan'lar geliyor" gibi sloganlar atıldı.

Kervan flaması arkasında, alınlarımızdaki kırmızı bantlar, "şeriatçı parti kapatılsın" sloganıyla alana girerken kortejimiz büyük alkış aldı.

1 Mayıs alanına gelindiğinde yürüyüş boyunca ellerde taşınan sazlar kılıflarından çıktı. Büyük bir halka oluşturup, halaya başladık.

Bu arada, "sol"ların, bu insanlara öncülük edip onları sosyal demokrasi-den kurtarmaları gerekirken yuhlamaları, SHP'nin de alandan gitmesi yanılttı.

Kitle alanda toplanınca 1 Mayıs Marşı okundu. Ardından yapılan konuşmalar daha çok özelleştirmelere ve hükümetin "istikrar paketi"ne karşıydı.

1 Mayıs eylemi gösterdi ki, demek ki Türk-İş zorlandığında çok güzel miting yapabiliyormuş. Demek ki, birlik başarının kilidi imiş. Tek sendikada, tek konfederasyonda örgütlenme zorunlu imiş.

Yaşasın 1 Mayıs, yaşasın Türk-İş'te birlik. Laik-Demokratik Türkiye için el ele, gönül gönüle, birliğe!

A.Özgül - A.Ayan

İZMİR

Tek sol dergi Kervan'dı

İzmit 1 Mayıs kutlamalarına 5 bin civarında katılım oldu. Türk-İş, Hak-İş ve Disk'e bağlı sendikaların, bazı "memur" sendikalarının, siyasal partilerin katıldığı eylemde Kervan pankartı, "şeriata hayır", "yaşasın 1 Mayıs", "Türk-İş'te birlik", "bir olalım" yazılı alın bantlarımız ve davulumuzla yerimizi aldık. Sendikalar ve partiler dışında pankart

açan tek dergi Kervan'dı.

1 Mayıs hazırlık çalışmalarında birçok insana ulaştık, onları bizimle yürümeye davet ettik. Ama biz miting alanına girmede gecikince, birçok okurumuz başka kortejlerde yürümek zorunda kaldılar. Okuyucularımızın büyük bölümünü oluşturan işçi arkadaşlar, doğal olarak kendi sendikalarıyla kutlamalara katıldı.

Mitinge katılanlar, özellikle Petrol-İş Yarımca şube başkanı Ali Buğdaycı'nın heyecanlı, coşkulu, nükteli konuşmasını ilgiyle dinlediler, doyurucu ve açıklayıcı buldular. Konuşmalarda ağırlıklı "özelleştirme karşıtı" görüşler dile getirildi, 5 Nisan 1994 ekonomik paketine tepkiler yükseltildi. İşyerlerinin kapatılmasına karşı duruldu.

N.Öz - A.Helvacioğlu

BURSA

Türk Metal'siz, Teksif'siz

1 Mayıs eksiklikli

Bursa'da 1 Mayıs kutlamaları, Demokrasi Platformu'nun başvurusu ile Fomara Meydanı'nda (Uğur Mumcu Meydanı) 6-7 bin civarında katılımla kutlandı. Eylemde yoğunluk Petrol-İş, Tekgıda-İş sendikalarıyla Kamu Çalışanları Platformu'nda idi. Sol siyasi dergilerle DEP, İP, SBP gibi partiler de 1 Mayıs'a katıldılar. Teksif, Türk Metal gibi Bursa'nın en büyük sendikalarının 1 Mayıs İşçi Bayramı kutlamalarına katılmaması (katıldılarsa da biz görmedik) önemli bir eksiklikti.

Biz Kervan pankartıyla kortejde yer aldık. Yerimiz "sol"ların tam göbeği-ydi. Kortej gereği işçilerin arkasında, partilerin ise önündeydik. "Sol"ların uçuk, 1 Mayıs'la ilgisi olmayan slogan ve tutumları hiç ilgi çekmedi.

Yürüyüş korteji meydana yürüyüp toplandıktan sonra, Platform adına Disk Marmara bölge sorumlusu Demokrasi Platformu'nun çıkardığı 1 Mayıs Bildirisi'ni okudu. Sonra Türk-İş, Tekgıda-İş Bursa şube başkanı Mehmet Konbal 1 Mayıs'ın kısa tarihini, 1 Mayıs'ın Türkiye işçi sınıfı için önemini anlatan güzel bir konuşma yaptı. Kamu Çalışanları Platformu adına konuşma yapan arkadaş ise, genelde kamuda çalışanlar ile işçiler arasında bir fark olmadığını, ikisinin de önemli olduğunu belirtti, 1 Mayıs'ın "memurlar" için önemini anlattı.

Aralarda müzik gruplarının türküler okuyarak kitleyi coşturduğu 1 Mayıs kutlaması, şiirler okunarak sona erdi.

KERVAN
Bursa

“Bozuk düzende sağlam çark olmaz!”

Emekli ortaokul ve lise müdürü *Hasan Kudat* ile bu söyleşiyi **Kervan-Kartal**

Gençlik Komisyonu'ndan *Kenan Taşkesen* gerçekleştirdi

Bize kendinizi tanıtır mısınız?

Kars-Kağızman doğumluyum, 48 yaşındayım. Gazi Eğitim Enstitüsü Türkçe bölümü mezunuyum. Uzun yıllar ortaokul ve lise müdürlüğü yaptım.

Türkiye'deki eğitim sisteminde ne gibi çarpıklıklar var?

Eğitim sisteminin hangi çarpıklığını anlatayayım. Eğitim, “kırk yamalı bohça” gibi dersem, anlaşılır sanıyorum.

Görev yaptığınız okulun sorunlarını anlatır mısınız?

Görev yaptığım okul merkez

okulu ama olanaksızlıklar içinde. Bina, araç-gereç, hizmetli, memur ve öğretmen eksikliği çok. Kırtan fazla ücretli öğretmen çalışıyor. Uygun salon bulunamadığı için sosyal etkinlikler yapılamıyor. Öğrenciler için sağlam sıra bile yok. Kredili sistem nedeniyle öğrencilerin bir kısmı içeride, bir kısmı dışarıda. Yani herşey aksıyor, ders yapılması çok güç.

Paralı eğitim hakkında görüşlerinizi alabilir miyiz?

Özellikle Türkiye gibi ülkelerde paralı eğitim, eğitimde fırsat eşitliğinin olmadığını iyice

gösteriyor. Paralı okullarda eğitim-öğretim daha düzenli. Ama parası yüksek olduğu için belli bir kesimin çocukları gidebiliyor. Devlet okullarındaki çocuklarımız ise olanaksızlıklar içinde çırpınıyorlar.

Devlet, okullara daha çok kaynak ayırmalı, halk çocukları da çağdaş eğitim araçlarından yararlanmalıdır.

Pir Sultan'ın “bozuk düzende sağlam çark olmaz” demesine benziyor. Biraz da siz öğretmenlerimizin sorunlarından söz eder misiniz?

Ülkedeki olumsuzluklar doğal

olarak öğretmenlere de yansımaktadır. Öğretmen yetiştiren kaynaklar kurutulduğu için nitelikli öğretmen bulmak zor oluyor. Sadece ders kitabıyla (bulabilirsek), ezberciliğe dayalı, gerçek yaşamdan kopuk, çağdaş olmayan metinleri inceleyerek, öğretim yapıyor.

“Kırk yamalı bohça”, hangi yamasından tutacağız?

Türkiye’de laiklik üzerine düşünceleriniz nedir?

Laiklik ilkesi yazılmış ama işlemiyor. Din dersi zorunlu olduğu bir ülkede laikliğin işlediğinden söz edilemez!

Çağdaş bilim ve düşüncelerin eğitim-öğretimde uygulanmadığı, herşeyin metafizik düşünceye dayandırılıp çocukların kafasına dinsel dogmaların, hatta belli bir mezhebin kurallarının doldurulmaya çalışıldığı ülkede laikliğin işlediği söylenemez.

“Eğitim emekçilerimizin de işçi sınıfının sendikal birliği sağladığı çatı altında sendikalaşmasına” ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Eğitim emekçileri, işçi sınıfının sendikal çatısı altında örgütlenmelidir. Ancak ülkemizde bunu gerçekleştirmek çok güç. Eğitim emekçilerinin çoğu da sendikal örgütlenmenin bilinci ne ulaşmamıştır.

Çıkarılmakta olan kamu çalışanları sendika yasası, bir yasaklar dizgenidir. Örgütlenmenin önüne bir sürü yasak koymaktadır. ILO sözleşmelerine de birçok yönden aykırıdır. Bütün bu engelleri, tüm emekçiler arasında uyum, birlik ve açıkçası yorucu mücadeleler sonucu aşabiliriz. ●

Gençlik şeriatı karşıdır

Burjuvazinin eğitim sistemi ile okullara yüklediği misyon, düzene karşı tepki üretebilecek her türlü dinamiği ortadan kaldırmak, düzenin direktiflerini yönetenlerin istekleri doğrultusunda paşa paşa dinleyen beyinler yetiştirmektir.

Çıkardıkları yeni yasalarla eğitim ve öğretimi ağırlaştırarak, öğrenciyi dersten başka şeylere yönelmemesini sağlamaya çalıştılar. Yine yasalarla öğrencilerin demek, ya da onun gibi kurumlara kayıt olmaları engellendi.

Öğrenci kesimi bunlardan etkilenmedi mi? Üstüne, dünyayı saran gerici dönemlerin gençlik üzerindeki etkisi de eklendi. Sonuçta, özellikle üniversitelerde haksızlıklara karşı eylemler oldukça azalmış ve belli bir kesim bir nevi “koyunlaştırılmıştır”.

Bunun yanında, sağduyulu, ezilenlerin sorunlarını tartışan ve düşünebilen bir gençlik de sürekli olarak yükselmektedir. Bu ilerici kesimin büyük çoğunluğu günümüzde *liselerde* toplanmıştır. Bunun farkına varan burjuvazi, “yeni sistem” adı altında öğrencilerin birliğini dağıtmaya çalışmaktadır. İmam-hatip liselerinin sayısını artırarak, daha üniversite yaşına gelmeden genç insanların kafalarını hurafelerle dol-

Laik-demokratik bir düzende yaşamak istediğimizi pratiğimizle göstermeliyiz

durmayı hedefliyor.

Lisedeki eğitimde öğrencilerin bireycileştirmeyi öne almasını sağlamaya çalıştıklarını görüyoruz. Öğrenci, sınıf atlama hayalleriyle doludur. Öte yandan, “okusak da okumasak da sermayeye uşaklık edeceğiz, o zaman okumanın anlamı yok” şeklinde görüşlerin öne sürülmesinin de önüne geçmek lazım. İyi birer demokrat aydın olmak istiyorsak, her türlü zor koşula rağmen *okumalıyız*.

Gençlik içinde liseler oldukça önem taşımaktadır. Çünkü gençlikte duyarlılığın en yoğun olduğu kesim burasıdır. Liseli gençlik, en azından okuldan çıktıktan sonra ne olacağı belli olmadığından, işçi sınıfına en yakın duran gençlik kesimidir.

Ama bugün bu kesim üzerinde oynanan en büyük oyun, tüm laik demokratik kesimi tehdit altına alan şeriatıdır. Bu etkiyi her yerde görebiliriz. Örneğin Taksim’de başı açık ve modern giyimli bir sivil vatandaşın ayağına kezap dökülmesi, Kadıköy tarafında bir kız öğrencinin başı açık diye

yazılıya alınmaması ve dersten kovulması. Küçüköy’deki Vefa Lisesi’nde şeriatçı tarikat mensupların silah gezdirip adam dövmelemleri... Fen dersinde, felsefe dersinde öğretmen yetersizliğinden yakınırken, din dersinde sayamayacağımız kadar çok öğretmenin olması... Bunlar düşündürücü değil mi?

Çoğu okullarda mescit var. Bunların işlevlerinde hiçbir engel çıkmazken, bir folklor çalışması söz konusu olduğunda gençlerin karşısına “yönetmelikler” çıkıyor. Namaz vakti yerinde olmayan öğretmen ve idarecilere ne demeli?

Şeriatçı gericiğin okullardaki - şimdilik - ufak çaptaki eylemleri yarın büyüyecek ve şiddetlenecektir. Biz laik-demokrat gençlere bunun karşısında suskun kalmamak düşüyor.

Laik-demokratik bir düzende yaşamak istediğimizi Laik-Demokratik Cephe’mizi kurarak, şeriatçı gericiğin de önüne geçerek göstermemiz gerekir.

Gençlik Komisyonu'ndan
Haydar Kandilci

Bozuk düzen bozuk eğitim

Semiha Şakir Lisesi’nde okuyorum.

Eğitimde bozukluk olduğu zaman, bu, disiplin anlayışına da yansır. Okullarda kuru bir disiplin anlayışı var. Öğrencinin okula, öğrenmeye bakışını geliştirici bir disiplin yerine sıkıştırıldığı zaman dayak yoluyla, bağırma yoluyla disiplin uygulanıyor.

Disiplinsiz bir okulda okuyan öğrenciden neler bekleyebilirsiniz ki? Bir okulda disiplin olmadığına, ne o okulda okuyan öğrenci bellidir, ne de öğrenen öğretmenler. Bunları yaratan bozuk eğitim sisteminin ta kendisidir.

Örneğin Semiha Şakir Lisesi’ne okul demeye bin şahit gerekir. Sadece okulun kapısında dursanız anlarsanız, burada nasıl bir eğitimin gittiğini. Ne okula giren belli ne de çıkan! Başörtü ile, kot pantolonla gelen, kravatsız gelen, defter-kitapsız gelen... Yani okulda ne ararsanız var...

Öğretmenler dersen, açıkçası, birkaç sayılı öğretmenin dışında diğerleri hiçbir işe yaramaz. Öğretmen iki hafta derse giriyor, üçüncü hafta yok. Bir de bakmışsınız, askere gitmiş... Eee, ne olacak? Olacağı, o dersin kredisini alamayacaksınız. Kredisini alamayınca ne olacak, bir dönem varsa

okuyacaksınız, öteki dönem yoksa okumayacaksınız.

Öğretmen yokluğundan, geçen seneki psikoloji/sosyoloji öğretmenimizi, bu dönem hem tarih, hem coğrafya, hem de beden eğitimi öğretmeni olarak görüyorum. Bu ne demektir? Öğrenciler üniversite sınavlarında tarih sorularını yanıtlarken hiçbirşey yapamayacaklar demektir.

Zaten, birşey yapmaları da beklenemez. Bir sınıfta var 60 kişi. Bu 60 kişinin içinde dersi dinleyebilen, izleyebilen 10 ya da 20 kişi. Semiha Şakir Lisesi kredili sistemi okutan bir okul. Oysa kredili sistemi gören bir okulda sınıfların en fazla 30 kişi olması gerekir. Bizler lise sona gelmiş ve hâlâ bir sıraya üçer kişi oturuyorsak, vay o eğitimin haline.

Bu okulun bu sistemin altından kalkacak gücü yoktur. Yani anlatmak istediğim, böyle bir okulda okuyup da, “ben mühendis olmak istiyorum, doktor olmak istiyorum” diye kendi kendine konuşmanın bile mümkünatı yoktur.

Başka okullardaki arkadaşlar, örneğin meslek liselerinde okuyan arkadaşlar da anlatsınlar ki sorunlarımızı daha iyi ortaya serelim.

Semiha Şakir Lisesi’nden
bir öğrenci

Ateşten yürekti, örnekti

“İnsanların mutluluğu ve dünyada güzel bir yaşam için savaşa giren ilerici sanatçılar... hiçbir baskı ve tehdidin, hiç bir ölümün, hiç bir yalanın; tarihin akışını, iyiye, güzele, haklıya ve mutluluğa yönelişini durduramayacağını bilirler...”

GENCER SELÇUK

Behey! kaburgalarında ateş bir yürek yerine idare lambası yanan adam
Behey armut satar gibi san'atı okkayla satan san'atkar!
Ettiğin kâr kalmayacak yanına!
Soksan da kafanı dükkanına,
dükkanını yedi kat yerin dibine soksan;
yine ateşimiz seni yağlı saçlarından tutuşturarak
bir türbe mumu gibi damla damla eritecek!

Ölüm yıldönümleri, bu dünyayı beden terkeden, ama hep bizlerle olan, aklımızda ve yüreğimizde yaşayan güzelim insanların yaptıklarını, bizlere bıraktıklarını bir kez daha değerlendirmeye ve onlardan öğrendiklerimizi geliştirmeye çalışıp, bunun mutluluğunu yaşama fırsatıdır bizim için.

Aklımızda, kalbimizde ve kavgamızda yaşattığımız Nazım Hikmet'in ölümünün 31.yıldönümünde de, ancak “düşmansoyu” diye tanımlayabileceğimiz bir takım insanların O'nu kendi planlarına malzeme etme, sözümona “Nazım'ın itibarını iade ettirme” çabalarına karşı ayağa kalkıyoruz. Onlar nereden bakmak isterlerse istesinler, ne yapmaya çalışırlarsa çalışsınlar, Usta, yaşadıkları ve yaptıklarıyla, bizlere bıraktıklarıyla, tüm varlığıyla onları zedeleyecek.

Kendi itibarsızlığını “Nazım'ın itibarı”nın ardına sığınarak gizleyenlerin gelecekleri yok ki! Bizim ise, canlar, gidilecek yolumuz var. Yapacak görevlerimiz var. Bir de, bize yine baharı getiren Usta'mızın şiirlerini kucaklamak var ki, dellenip tutulamaz oluyor sözcükler. O en yüce şelalenin şakağından en ileriye salıyorlar kendilerini. Tüm güzel insanlarla bir olup, tek bir harfini bile yere düşürmeyecek kadar yaklaşıyoruz birbirimize. Okuyoruz, anlıyoruz. Nazım'dır, biliyoruz.

Çok uzaklardan geliyoruz, çok uzaklardan... Kulaklarımızda hâlâ şimşekli sesi var sapan taşlarının.

Ormanlarında yabani aygırlar kişneyen dağ başlarının
Kanlı hayvan kemikleriyle çevrilen sınırları
Geldiğimiz yolun ucudur.
Yine fakat
Geniş kalçalı genç bir ananın
gergin gebe karnı gibi doğurucudur
Matralarımızda çalkalanan su...

Çok uzaklardan geliyoruz..
Tütüyor yanık bir et kokusu çizmelerimizin köşesinden
Ürkersek adımlarımızın sesinden

kanlı karanlık yıllar
kanatlı bir hayvan gibi havalanıyor..
Ve karanlıklarda yanıyor en önde gidenin
ateş bir ok gibi gerilen kolu...

Çok uzaklardan geliyoruz, çok uzaklardan..
Kaybetmedik bağımızı çok uzaklarla..
Bize hâlâ kondüğümüz mirası hatırlatır
Bedreddini Simavi'nin boynuna inen satır.
Engürülü esnaf Ahilerle beraberdik.
Biliriz hangi pir aşkına biz
Sultan ordularına kıllı göğüslerimizi gerdik...

ÜÇ FİDAN'I ANDIK

Öznur Kafkaslı

Kervan-Kartal Gençlik Komisyonu olarak Deniz Gezmiş'leri andık.

Anma törenimiz saygı duruşuyla başladı. Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın kavgadaki kararlılığını, adanmışlığını, insani yönlerini, yiğitliklerini anlattık. Örnek almamız gereken yönlerini konuştuk. Amacımız onların fikirlerinin, yöntemlerinin eleştirisi değil, yiğitlik, mücadeledeki kararlılık ve adanmışlıklarını, en önemlisi yüreklerindeki insan sevgisini konu etmekti. Bunu da iyi bir şekilde ortaya koyduğumuza inanıyorum.

Törende, arkadaşlarımız çeşitli konuşmalar yaptılar, şiirler okuduk, birlikte türküler söyledik.

Üç Fidan'ı ölümünün 22.yıldönümünde sevgiyle, saygıyla kavgamızda yaşıyoruz.

Çok uzaklardan geliyoruz.
Alevli bir fanus gibi taşıyoruz ellerimizde
ihrak binhar edilen Galile'nin
dönen küre gibi yuvarlak kafasını.
Ve ancak bizim kartal burunlarımızda
buluyor layık olduğu yeri
materyalist camcı İspinoza'nın gözlükleri...
Çok uzaklardan geliyoruz... Çok uzaklardan...

Ve artık saçlarımızı tutuşturarak
gecenin evinde yangın çıkaracağız;
Çocuklarımızın başlarıyla kıracağız karanlık camlarını!
Ve bizden sonra gelenler demir parmaklıklardan değil
asma bahçelerinden seyredecek
bahar sabahlarını, yaz akşamlarını...

İşte bunun için, hiç kimse Nazım Hikmet'e “itibarını iade edemez”. Böyle birşey ancak, itibarını kaybetmiş biri için geçerli olabilir. Usta, itibarını kaybetmek bir yana, ölümünden sonra da, tıpkı yaşarken olduğu gibi, itibarın en yücesiyle var olagelmıştır içimizde. Yalnızca bizde değil, tüm dünyada, hatta düşmanın koynunda bile...

Usta'nın “itibarının iadesi” oyununu oynayan bahtsızlar, bilmiyorlar mı ki, dünyanın bütün güzel köyleri O'nun mezarının yolu üzerindedir. Dünyanın bütün çınarları O'nun başucunu serinletir. Ve koca usta, onurla kaldırarak başını şöyle der “iade-i itibar”cı sefillere:

“İnsanların mutluluğu ve dünyada güzel bir yaşam için savaşa giren ilerici sanatçılar her zaman karanlık güçlerce kuşatılmış, kovuşturulmuş, baskıya uğratılmış, hapsedilmiş ve öldürülmüşlerdir. Fakat onlar hiç bir baskı ve tehdidin, hiç bir ölümün, hiç bir yalanın; tarihin akışını, iyiye, güzele, haklıya ve mutluluğa yönelişini durduramayacağını bilirler. Ve bu yazarların yapıtları ve bütün yaşamları gelecek kuşaklara örnek olur.”

Ayağa kalkın, “iade-i itibarı” efendiler... Sefil Türkiye burjuvazisinin kokuşmuş planına ortak olmayın. Yaşarken yokedemediği, büyüklüğü altında ezildiği devrimcileri, öldükten sonra “ehlileştirip” kendisine hizmet ettirmeye çalışmak, burjuvazinin şanıdır. “Nazım'a iade-i itibar” diye çılgık atacağınıza, itibarsız burjuvazinin Nazım'a karşı işlediği suçları, sokak sokak, meydan meydan bağırın.

Nazım'ı rahat bırakın. O, “yol” dadır. Aramızdadır.

Yayından fırladı ok!

Menzil irak,

Çok irak,

Çok!

Hedeften bir eser yok!..

Menzil irak,

Çok iraktı.

Ok uçuşta usta değil çırağı,

havalarda kanlı kanat kırıkları bıraktı!

Her an,

peşinde kalan,

bu ince uzun kuşun;

Uzun ihtizazları çarpan ve çarpılan bir uçuşun!

Bu uçuş,

yıllarca yıllar

kadar

yıl sürdü.

Vaktaki gün doğusu kanla köpürdü,

ok hedefin kırmızı kalbini gördü!...

Ok uçuşta usta oldu, gayrı çirak değil!...

O irak

menzil artık irak değil!

Dede tarih - yayı veren,

biziz geren,

uçan ok ki, kavgamızdır, kuş misali,

hedef, kurtuluş misali!...

Türkiye, 1925

“İnandığım doğruların adamı

SEYRAN ÇINAR

“Bereketli Topraklar Üzerinde”nin ilk yazılışında Adana’yımdım. Kafamda bu. Öz ve biçimini tespit etmişim de romanı yaşıyorum. Köse Hasan’ın ölüm sahnesine takılmışım. O sırada tam Seyhan kıyısındayım. Kendi kendime mırıldanarak, Hasan’ın hemşehrisine vasiyetini en iyi biçimde vermek için nasıl dedirtmeliyim diye, bir, beş, on, tekrarlar yapıyorum. Birden istediğim klişe düştü kafama: “Kardeşler, beraber tuz ekmek yidik. Ola ki, benim size hakkım geçmiştir. Benim iflahım kesik...” falan der ya? Oralara gelince bir an Köse Hasan oldum sanki. Elimde kızım için aldığım saç tokası. Hemşehrilerime bunu kızımın götürmelerini vasiyet ediyorum. Oyle dokundu ki, başladım ağlamaya. Çevremde insanlar. Görmelerinden de çekiniyorum. Açtım adımlarımı ama, hemen kağıda kaleme sarılıp o pasajı notladım.”

Bu sözler, yaşadıklarını yazan ve yazdıklarını yaşayan komünist sanatçı Orhan Kemal’in.

Adana’nın yetiştirdiği, işçi sınıfımızın onuru, bu usta yazarımız, asıl adıyla Mehmet Raşit Ögütçü, 15 Eylül 1914’te, Adana’nın Ceyhan ilçesinde dünyaya geldi. Babası, Birinci TBMM Kastamonu mebuslarından, 1930’da Ahali Partisi’ni kuran avukat Abdülkadir Kemali Bey’in siyasi nedenlerle Suriye’ye kaçması üzerine, 1931’de ortaokulun son sınıfında öğrenimini yarıda bıraktı. Orada bir basımevinde bir yıl kadar işçi olarak çalıştı. 1932 yılında Adana’ya döndükten sonra pamuk fabrikalarında işçilik ve dokumacılık yaptı.

1930 sonları Orhan Kemal’in avarelik yılları oldu. Futbola merak saldı. Gittiği kahveler, zamanla ona okuyan kişileri de tanıtan yer oldu. İlk kez önemli kitaplarla karşılaşarak okuma olanağına kavuştu. Milli Mensucat’ta katiplik yaparken fabrikadaki işçi kızlardan birine tutuldu ve evlendi. 5 Mayıs 1937.

Orhan Kemal, işçi sınıfının içinden çıkmıştı. Şimdi de onlarla birlikte mücadele ediyordu. TKP üyesiydi. Askerliğinin bitmesine 40 gün kala “Nazım Hikmet ve Maksim Gorki’nin kitaplarını okumaktan”, komünistlikten ihbar edildi. Beş yıl hüküm giydi.

26 Eylül 1943’e kadar süren hapislik dönemini Kayseri, Adana, Bursa cezaevlerinde geçirdi. Bursa’da N.Hikmet’le 3,5 yıl arkadaşlık etti. Büyük usta-

dan komünizm, politika, edebiyat ve Fransızca konularında dersler aldı. İleride kaleme alacağı eserler için büyük bir birikim sağladığı bu dönemde Nazım’ın katkısını şöyle anlatır: “Nazım huni ile kafama sanat ve kültür cevherini akıttı.”

Önceleri şiir yazar Orhan Kemal, Nazım’ın “bırak şu şiiri miiri birader, hikaye yaz, roman yaz sen” sözlerinin etkisiyle roman, hikaye ve oyun türüne yöneldi. Öyküleri 1944 Kasım’ında Varlık’ta yayınlanmaya başladı. Bunu 1949’da yine Varlık’ta ilk kitabı izledi: Ekmek Kavgası. Hemen arkasından ilk romanı Baba Evi...

Askerlik dönüşü sebze nakliyeciliği, ardından Vercin Savaşı Derneği’nde bir yıl kadar memurluk yaptı. İstanbul’daki yazarlık başarısı onu 17 Nisan 1950’de İstanbul’a taşınmaya götürdü.

Peşpeşe kitapları Babalı’de basılmaktaydı. Kardeş Payı kitabıyla Sait Faik Hikaye Armağanı’nı bile kazanmıştı. Ama onca kitaba karşın geçim sıkıntısı sürmekteydi.

Devlet Kuşu adlı romanından yapılan İspinozlar oyunu Şehir Tiyatroları’nda oynandı ve halk tarafından çok tutuldu. Ama yöneticiler, politik olarak işlerine gelmediği için, oyunun afişlerini kısa sürede indirdiler.

7 Mart 1966’da, bir köftecide dükkânında “hücre çalışması” yaptıkları ihbarı üzerine iki arkadaşıyla tutuk-

landı. Mahkemede beraat etti.

1967’de kalp krizi geçirdi. Sovyet Yazarlar Birliği’nden çağrı aldı, pasaport verilmediği için gidemedi. Aynı yıl Ankara Sanat Tiyatrosu’nda oynanan 72. Koşuş oyunundan dolayı Yılın En Başarılı Oyun Yazarı seçildi.

Pasaportun verilmesi üzerine gittiği Sovyetler Birliği’nde yatırıldığı Yazarlar Hastanesi’nden tedavi bitmeden çıktı. Çocuklarının rızasını sağlamak üzere ülkeye dönüp çalışması gerekmektedir.

2 Haziran 1970’de, tedavi olmaya gittiği Bulgaristan’da kandaki pıhtılaşmanın beyin damarlarını kapsamaması, inanç

Orhan Kemal’in bütün yapıtları, yaşadığı onca yoksulluğa, eziyete karşın, eşsiz bir iyimserlik ve geleceğin güzel olacağına sonsuz inançla doludur.

ve sevgi dolu yüreğinin durmasına neden oldu.

Orhan Kemal, ölümünden bir gün önce doktordan aldığı kağıda şunları yazmıştı:

“... Eşe, dosta selam. İnandığım doğruların adamı olduğum, böyle yaşadığım, karınca karınca bu doğruların savaşını daha çok sanatımda yapmaya çalıştım. Kursağıma hakkım olmayan bir tek kuruş dahi girmemiştir.”

Ölümüne dek 11 öykü kitabı ve 27 roman ve çeşitli tiyatro oyunları, film senaryoları yazan, birçok ödülleri kazanan Orhan Kemal, sanatının amacını “insanlığın, insanlık tarafından, insanlık için yönetilmesi adına sanat” olarak tanımlar, “şöyle de diyebiliriz, insan soyunun

müspet bilimler doğrultusundaki en bağımsız koşullar içinde, en mutlu olmasını isteme çabası.”

Kent romancılarımızın öncülerinden olan Orhan Kemal, toplumcu bir yazar olduğunu şu cümlelerle anlatır:

“Ben hikaye, roman, tiyatro oyunlarımla bozuk düzenimizin nedenlerini insanlarımızı göstermek, onları uyarmak, gösterip uyarmakla da kalmayıp bu bozuk düzeni düzeltmeye çaba göstermelerini, bu çabayı elbirliğiyle göstermemiz gerekliliğini yanıtlarım; yanıtlamaya çalışırım.” (Varlık, 15 Ocak 1966)

O, sanatını hep emekçilere yol göstermek için kullandı. Türk romanına, öyküsüne fabrikanın, işçi kimliğinin girmesi, sanıyoruz ilk olarak Orhan Kemal’le başladı.

Yaşadığı onca yoksulluğa, eziyete karşın, Orhan Kemal’in bütün yapıtlarında onun eşsiz iyimserliğini, geleceğin güzel olacağına olan sonsuz inancı görmek mümkündür. Ona göre, en kötü insanın bile iyi bir yanı vardı. Onları bu hale getiren bozuk düzen idi. O halde gelecekteki toplumda insanlar daha mutlu ve iyi olacaktı.

Nazım Hikmet ona “inanıyorum ki işçi sınıfının en büyük yazarı olacaksınız, göreceğiz” demişti. Gerçekten, ölümünün 34.yıldönümünde, onurlu başıyla Adana’nın bu yiğidi, Anadolu’ya damgasını vuran işçi sınıfı aydınları arasında, Nazım Hikmet gibi en ön saflardadır. ●

HONECKER YOLDAŞIN ARDINDAN

Komünistti!

“Komünizme doğru daha çok girişimler yapılacak.

Hiç kuşku yok, o, Almanya’da, bir başka yerde bir gün mutlaka zafere ulaşacak!”

KERVAN

Gorbaçovcu ihanet tarafından emperyalizme teslim edilen Alman Demokratik Cumhuriyeti’nin (ADC) devlet başkanı, Sosyalist Birlik Partisi’nin (SED) 1971-1989 yılları arasında genel sekreteri Erich Honecker yoldaş, 29 Mayıs günü Şili’de kanserden öldü. Saar bölgesinden maden

işçisi bir komünistin oğlu olan Erich Honecker, 8 yaşından bu yana kavganın içindeydi. 10 yıl Nazi zindanında yattıktan sonra Doğu’ya geçmiş ve Sosyalist Almanya’nın kuruluşuna katılmıştı. Özgür Alman Gençliği’nin (FDJ) kurucusu olan Erich Honecker 1971 yılında SED’nin 1.Sekreteri oldu. Onun liderliğinde ADC’de büyük ekonomik ilerleme kaydedildi.

Honecker Gorbaçov’un perestrojyasına “kapitalizmin restorasyonu” diye karşı çıktı. Ekim 1989’da onu görevden uzaklaştıran Gorbaçovcu klik, hemen ardından, emperyalist servislerle elele Sosya-

list Almanya’yı içeriden çöktürdü. ADC, Batı Almanya’ya ilhak edildi.

Çöküşün ardından gizlice gittiği Moskova’da bu kez karşı-devrimci Yeltsin yönetimiyle boğuştu. Yeltsin ekibince teslim edildiği Almanya’da, adi suçlu gibi çıkartıldığı mahkemede emperyalizmi yerden yere vuran ve sosyalizmi savunan Honecker’i bırakmak zorunda kaldılar.

Sade yaşamı, özveri ve disiplini ile komünist gençliğe örnek olan Honecker yoldaş, 81 yıllık yaşamında ikrarından dönmedi. Yiğit işçi Honecker Yoldaş’ı unutmayacağız. ●

GÜNEY AFRİKA: İnsanlık tarihinde yeni bir sayfa

Güney Afrika'da siyah çoğunluk seçme-seçilme hakkına kavuşurken ırkçı Apartheid sistemi kalktı

CANDAN SELEK

Güney Afrika'da insanlığın yüzkarası ırkçı-beyaz yönetim geçtiğimiz ay tarihe karıştı. İlk defa diğer ırklardan insanlarla birlikte seçimlere katılan siyahlar, 350 yıllık beyaz yönetimin yerine siyahların ağırlıkta olduğu karma bir yönetim seçtiler.

G.Afrika'nın böyle tarihsel bir dönemeci almasının ana faktörleri arasında kuşkusuz Afrika Ulusal Kongresi (ANC) içinde aktif çalışıp onu gerçek bir yığın örgütü haline getiren Güney Afrika Komünist Partisi (GAKP) ve ANC'nin 76 yaşındaki doğal lideri Nelson Mandela sayılmalıdır.

İrk ayrımına dayalı sistemin (apartheid) G.Afrika'da kapitalizmin gelişmesine artık engel olması, temel bir faktördü. Dünyanın en hızlı ilerleyen Uzak-Doğu ekonomileriyle yakın düzeylerde ele alınan, sermaye büyüklüğü açısından dünyanın en büyük 11.borsasına sahip böyle bir ekonominin, ilerleyebilmek için ırkçı sistemin bağlarından kurtulması gerekiyordu. Öte yanda, GAKP ve ANC'nin yığınsal savaşımı siyah halkı ayağa kaldırıırken, dünya kamuoyunun apartheid karşıtı tutumu ekonomik-siyasal ambargo gibi yöntemlerle doruğa çıkmaktaydı. Apartheid kökünden sallanmaktaydı.

SSCB'nin çöküşü, önünde fazlaca seçenek kalmayan

G.Afrika burjuvazisi açısından, demokratik bir yönetim biçimine (kanlı bir ırk savaşı olmadan) geçişin risklerini azalttı. Mandela'nın ırkçı yönetimce hapisten çıkartılmasından beri yapılan görüşmelerle bugüne geldi.

Güney Afrika'da olan ne?

Son gelişmelerle G.Afrika'da siyah nüfus, en temel insan haklarından olan seçme-seçilme hakkına kavuştu. Bu hakkı ilk kez Nisan 1994 seçimlerinde kullanan siyah çoğunluk, oylarıyla, siyahlarla beyazların birlikte yönetecekleri bir Güney Afrika istediğini gösterdi. GAKP'nin katılmadığı seçimlerde ANC tüm oyların %63'e yakınına alarak yeni Parlamento'da mutlak çoğunluğu sağladı. Nelson Mandela Güney Afrika Cumhuriyeti'nin ilk siyah cumhurbaşkanı oldu. Siyahlarla beyazların karma hükümeti oluşturuldu.

Seçme-seçilme hakkı kendi içinde devrimci bir etkiye sahip değil. Ama 39 milyonluk bir ülkede 30 milyonluk siyah çoğunluk bir anda seçme-seçilme hakkına sahip olduğunda, bu hakkın G.Afrika'daki gibi devrimci sonuçları olabilir. Bu seçimlerle siyahlar, 80 küsur yıldır yürüttükleri "ırkçılığa karşı mücadele"de başarıya ulaştılar, ırkçı apartheid sistemini yerlebir ettiler.

Tabii ki düzen hâlâ kapitalizmdir, insanın insanı sö-

mürüsü kalkmamıştır. Ama, ülke nüfusunun %77'sinin ülke tarihinde ilk kez sahip olduğu "herkes için eşit, evrensel, tek oy hakkı" ile, yalnızca G.Afrika'da değil tüm dünyada bir dönem kapanmıştır. Atılan adım sonuçları ile devrimcidir. İrk ayrımına dayalı sistemin ortadan kalkması ve 350 yıldır hiçbir insani, sosyal hakka sahip olmayan siyah çoğunluğun iktidarda söz sahibi olması, tarihte yeni bir yapılarak açacak nitelikte, demokratik bir dönüşümdür.

Sınıfsal tablo değişmiş değildir... GAKP-ANC ile beyaz burjuvazi arasında yapılan, bir uzlaşmadır. "Uzun vadeli" olacağını umduğumuz bu uzlaşma, siyahların da beyazların da işine gelmektedir. Her ne kadar ANC, bugün iktidarda ise de, (yüzyıllar boyu en temel haklardan bile yoksun kalmış) siyahların, ülkeyi 350 yıldır yöneten beyazların bilgi ve deneyimini kullanmadan, varolan düzeni yönetmek bir yana, sürdürmeleri bile olanaksızdır. Elverişsiz koşulları avantaja çevirmeye çabalayan GAKP'nin işi zordur, ama olanaksız değildir.

ANC zoru nasıl başaracak?

ANC, ekonomik düzeyde, "Yeniden Yapılanma ve Geliştirme Programı" ile işe başlıyor.

7 kere yeniden yazılan program, "toprakların işgali ve beyazların mallarına el konulması"ndan yola çıkıp, sonunda burjuvazinin kabul sınırları içinde sosyal-demokrat bir ekonomi programı olmuş. İlk 5 yıllık dönemde ülke kapitalizminin rezervlerini daha iyi kullanmayı, ekonomiyi canlandırmayı ve sonuçta siyah nüfusu ekonomiye entegre etmeyi hedefliyor. Programın vurgusu, siyah nüfus için ne gerekiyorsa onu "öğrenmek"!

ANC'nin önde gelen genç liderlerinden Tokyo Sexwale, seçimler öncesinde, ANC'nin ekonomik programını açıklarken şöyle diyor:

"Ani, yabancı yatırımcıları kaçırarak hiçbir şey yapılmayacak. Ülkedeki müteşebbisler topluluğunun dengesini ve servetini etkileyecek hiçbir şey yapılmayacak. Karşılığında istediğimiz şu: Siyah topluluğu iş hayatına çekelim, onları ortak yapalım, hisse sahibi yapalım, giderek üst düzey menecer yapalım."

ANC "devletleştirme"den yana değil. Ekonominin kilit noktalarındaki beyaz yöneticileri yerlerinde tutarak, iç/dış sermaye çevrelerine güvence veriyor.

30 milyonu aşkın bir topluluk için ilk beş yılda 1 milyon yeni konut yapmak... İlk 2,5 milyon eve elektrik taşımak, temiz su ve kanalizasyon sistemi döşemek... 6 yaşından küçük çocuklara ve hamile annelere bedava sağ-

lık servisi yaratmak... 10 yıllık parasız, zorunlu eğitim... Kısacası uygar bir toplumun en temel ekonomik-sosyal haklarını nüfusun büyük çoğunluğuna götürebilmek. Program, tüm bunları bütçe açığı yaratmadan, devlet harcamalarını yeniden ayarlayarak, yolsuzluklara son verip vergileri daha verimli toplayarak, devletin verimliliğini artırarak, askeri harcamaları kısarak gerçekleştirmeyi hedefliyor.

Bu hedefin ne ölçüde gerçekleşeceği ayrı bir tartışmanın konusudur, ama cumhurbaşkanı Mandela, siyah nüfusun yaşam standartlarının yükseltilmesine en büyük önemi veriyor. Her türlü uzlaşmaya evet, ama sonunda bu ekonomik plan mutlaka hayata geçecek, diyor. Komünist Partisi'nin eski genel sekreteri Joe Slovo'yu konut bakanlığının başına getirmesi çok anlamlıdır. G.Afrika'da bugün en büyük sorun konut sorunudur.

Güvence aktif yığın demokrasisidir

300 küsur yılın sömürgeci geçmişini, yüzyılların alışkanlık ve komplekslerini bir çırpıda temizlemek olanaksızdır. "Öğrenme" sürecinin olabildiğince az sancılı gitmesi, siyah kabileler arasındaki kan davalarının, Zulu Inkatha örgütü ile ANC arasındaki çatışmaların azaltılması, halkın her kademedeki her alanda yönetime çekilmesine bağlıdır. ANC Gençlik Örgütü lideri Semoka Sedibe'ye göre (siyahlar arasında) asıl sorun barışın sağlanması, Inkatha ile ANC arasında çatışmaların durdurulmasıdır.

Komünist Partisi üyesi olan Semoka, ülkesinin henüz komünizm için yeterince olgunlaşmadığını söylüyor. Yolum başındalar, ama inanç ve müthiş beklentilerle dolular. 30 milyonun bu muazzam enerjisini onları her alanda, her düzeyde karar almaya sürekli katarak yönetmek gerekiyor.

Güney Afrika'da gerçek bir sivil toplum yaratmanın yolu, tüm haklara sahip ve bu hakları özümsemiş, "öğrenmiş" bir siyah çoğunluk yaratmaktan geçiyor. O zaman güzel günlerin, aydınlık sosyalist yarınların yolu daha da açılmış olacak. ●

Amaç, Dergah çevresinde örgütlenme olmalı

Hacı Bektaş Veli Dernekleri genel merkeziyle Pir Sultan Abdal KD genel merkezinin ve Almanya Alevi Birlikleri Federasyonu'nun ortak toplantısı 29-30 Nisan'da Ankara'da yapıldı.

İki gün süren toplantıda Alevi-Bektaş kuruluşlarının birlik sorunları ve öteki sorunlar tartışıldı. İlk ele alınan konular arasında Hacı Bektaş KTD genel merkezinin bugünkü yapısı ve bileşimi, henüz yapıya dahil olmamış demeklerle iletişim-anlayış sorunları vardı.

Toplantıda Alevi-Bektaş toplumunun *dernekler düzeyindeki birliği* açısından önemli bir gelişme, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği ile Hacı Bektaş Veli Kültür ve Tanıtma Derneği'nin genel merkezlerinin "Alevi Kültür Demekleri" adıyla birleştirilip tekleştirilmesi konusunda alınan ilke kararı oldu. Bu iki derneğin bir çatı altında birleşmesi sürecinin başlatılmasıyla birlikte 20 kişiden oluşan bir Temsilciler Meclisi'nin oluşturulacak.

Toplantıda, demekler düzeyinde oluşturulacak merkezi çatıya ABF'nin katılması için nasıl bir çalışma yürütüleceği üzerinde de duruldu.

Toplantıda son olarak, "Laiklik ve Demokrasi İçin Güçlerimizi Birleştirelim" başlıklı sonuç bildirisi hazırlandı.

Bazı değerlendirmeler

Örgütlenme-birleştirme-birlik süreci elbette kolay ve sancısız ilerleyen bir süreç değildir. Yine de, bu toplantıda sandalyesi boş kalan demek ve kuruluşların toplantıya katılması yönünde daha fazla birleştirici-bütünleştirici-yapıcı çalışma yapılmalıydı. Umarız önümüzdeki toplantılarda bu önemli eksiklik-aksaklık giderilir.

Bu toplantı bize bazı şeyleri yeniden hatırlattı. Herkes gözlemliyor, Alevi-Bektaş aydın, kurum ve kuruluşlarının katıldıkları toplantılar oldukça tartışmalı ve "çok sesli" geçiyor. Toplantılar bir hayli de za-

man alıyor. Bundan rahatsızlık duymamak gerekir. Yararlıdır. Toplum, yeniden bir örgütlülük momenti içinde. Önüne gelen "şimdi ne yapmalı, nasıl yapmalı?" sorusunu yanıtlarken, toplum adına öne çıkan Dede-ler, aşıklar ve aydınlar, herşeyi sorgulamak zorundalar. Yaşadığımız süreçlerde, hele konu örgütlenme ise, en gelişkin demokratik mekanizmalara başvurmak zorundayız. Yoksa toplum olarak ilerleme kaydedemeyiz.

Bugün neyiz, neredeyiz? *Nasıl oldu* da Alevi-Bektaş toplumu bu "hale" geldi. *Neyi, ne için ve nasıl yapmalıyız* ki, çıkan ürün *Aleviliğin özüne uygun olsun* ve tüm Alevi-Bektaş toplumuna yarasın, *geleceğin önünü açsın*. Bu konular düzgün yanıt bekliyor, sağlıklı tartışmayı gerektiriyor.

Burada belirtmeliyiz ki, yalnızca bazı "sonuç"lar üzerinde takılıp kalmamız, bizi geri noktalarda bırakıyor. "Nasıl oldu" ve "neden oldu"ya dikkat etmeyip yalnızca geçmişten devralınan "sonuç" üzerinde takılıp kalmak, geleceğe ilişkin olarak yapmaya çalıştığımızın niteliği konusunda bizi onarılmayacak, affedilmez *tarihsel hatalara* götürebilir. Örneğin, Diyanet'ten pay almaya çalışma, ya da Alevi Partisi kurma gibi...

Bu noktada söylemeliyiz ki, Alevi-Bektaşiliğin örgütlenme sorunları ele alınırken, canalcı önem taşıyan bir konu, bazı kesimlerce nedense hâlâ yakalanamıyor, ya da gözardı ediliyor. Önemlidir, çünkü vurguyu "Aleviliğin Dergah'ı merkez bilen, onun çevresinde örgütlenmesi"ne yapan tutuma sırt çevirme, işte *tarihsel bir hata* olur.

Tabii ki dernekleşme (derneklerin merkezileşmesi, federasyonlaşması), kendi içinde en ileri, sağlıklı yapılanmaya kavuşturulmalıdır. *Dernekleşme düzeyinde*

lumsal demokratik işlevleri her zaman olacaktır. Ama bunun Aleviliğin esas örgütlenmesi *olmadığı* akıldan çıkarılmamalıdır. Dernekler, esas örgütlenmenin *yanında*

bir anlam taşırlar.

Alevilik bir yaşam biçimi, bir felsefe, engin bir kültür zenginliğidir. Özde, bir **İNANÇ BİRLİĞİDİR**. Bütün öteki zenginlikler *inanç birliği* (Dergah) şemsiyesi altında varolagelmış, toplumu sarmıştır. Alevi-Bektaş toplumu en geniş biçimde sarması amaçlanan bugünkü birliğin de temelinde böyle bir Dergah şemsiyesi olacaktır.

Hacı Bektaş-ı Veli Dergahı, güne uymayan bazı yanları ayıklanarak, ihtiyaçlara yanıt verecek bir yapılanmayı kendi gerçekliği içinde geliştirerek, yönetsel yetkiler ve otoriteye sahip olarak varolacaktır. Alevi-Bektaş toplumu, **zaten varolan** bu otoriteyi günışığına çıkarmak zorundadır.

Bu konudaki önerimizi daha önce canların dikkatine sunmuştuk. Kısaca hatırlatırsak:

"Alevi-Bektaş toplumu Hacı Bektaş düşüncesiyle uyumlu bir zeminde geliştirmek için tepede danışma nitelikli bir kurum oluşturulmalıdır. (...) Danışma Kurulu'nda, her biri bir ocağı temsilen gelen 12 Dede, Bektaşiliği hakkıyla bilen bilim adamları, Aleviliğin özünü dinsel çarpıtmaya boğmadan yaymakta olan ünlü sanatçılar, Postnişin Efendi'nin liderliği altında yer almalıdır. Bu kurul, kendi içinde sürekli bir örgütlenmeye ve işbölümüne sahip olmalı, düşünsel ve örgütsel konularda, topluma, raporlar, öneriler sunmalıdır..." (Kervan, Nisan 1992, sayı 14)

Önerilerimiz her koşulda "Dergah-Dede-Cem" zincirini eksen almaktadır. Kendi kafamıza göre bir dünya kurmanın önerileri değildir, tarihsel pratikten süzülüp gelmiştir. Kişisel/kesimsel çıkarları Alevi-Bektaşiliğin genel çıkarlarının önüne koymayan, üzerinde tartışılıp geliştirilecek önerilerdir.

Yakın zamana kadar Alevi-Bektaş toplumu devlete, dine, milliyetçiliğe, vb. çekmeye çalışan bir eğilimin

eğilim, başarıyla tüm toplum gündemine alındı, sorgulandı. Hâlâ sürmekle birlikte büyük ölçüde özü teşhir edildi, genel olarak Alevi toplumundan *dışlandı*.

Ama bunun yanında, Alevi inancına, kültürüne, bu "yol"a, bu yolda birliğe inanan, ama kene gibi bu sürece yapışmaya çalışan inkârcı, küçük çıkarıcı, "sol" sekte bir eğilim de yer yer çıkmaktadır. Bu eğilim sahipleri, "bizim Alevilik diye bir sorunumuz yoktur..." dercesine, "bırakın şu Aleviliği, dini-mezhebi... Biz Sol'uz, demokratiz, demokrasiden yanayız..." gibi serzenişler içindedirler.

Tabii ki Aleviliğin özü ileridir, devrimcidir, Sol'dur. Dün de öyleydi, bugün de öyledir. Alevilik bir anlamda, en geniş demokrasi mücadelesiyle yaşanması geleceğimizi ifade eder. Ve tabii ki Alevilik, laiklik ve demokrasi mücadelesinin paha biçilmez bir temel taşıdır.

Ama burada iki şeyi, Alevilerin 22 küsur milyon nüfusa sahip bir inanç toplumu olarak, kendi sorunları çerçevesinde örgütlenmesi (Dergah-Dede-Cem zinciri çevresinde, Dergah'ı merkez bilen bir örgütlenmedir) ile Laik-Demokratik Türkiye hedefine yönelik, Sünni ve Alevi kesimlerin geniş toplumsal - siyasal örgütlenmesini *birbirine karıştırmamalıyız*. Bunlardan birinin önemini küçümsemek, ötekine indirgemek, affedilmez hata olur.

Aralarında benzerlik, yakınlık olabilir. Ama unutmamalıyız, Alevilik bir **inanç birliğidir**. Tüm örgütlenmesini bunu dikkate alarak gerçekleştirmek durumunda-dır.

"Laik-Demokrat Türkiye" hedefiyle öne atılacak güçlerin örgütlenmesi ise, ele aldığı sorunlar ve hedefler itibarıyla farklıdır, bir **blok/cephe örgütlenmesidir**. İçinde Türkiye'nin laiklik yanlısı Sünni Müslüman çoğunluğu, laiklik ve demokrasi için mücadele eden, örgütlü örgütsüz tüm kesimler (emekçi halkın yanı sıra,

laiklikte" diyen burjuvalar), yer almaktadır. Koşulların bize dayattığı bu ikili örgütlenmeyi atlamayalım.

Alevi toplumu, kendi örgütlenmesini doğru düzgün,

inancının özüne uygun bir anlayışla yerine getirirse, Laik-Demokratik Cephe'nin mücadelesine katkısı daha güçlü olacak, ondan daha iyi yararlanacaktır. Hangi konumda durduğunu bilmeyen demekçiliğin (ve vakıfçılığın/medyacılığın/sanatçılığın) durumu ise, hangi yıldızın yörüngesinde döneceğini bilmeyen bir gezegene benzer, göktaş olur.

Dedelik kurumuna sağlıklı tutum da artık değişmeli. Alevi-Bektaş örgütlenmesinde **Dergah-Dede-Cem** zinciri kilit önemdedir.

Dedelerin yanlışları tabii eleştirilecek, onların günün gereklerine uygun olarak yetişmeleri için tüm Alevi toplumu seferber olacak. Ama, saksıda begonya yetiştirir gibi, *falanca derneğin komisyonunda* yapılan "eğitim çalışması"yla Dede yetişmez. Dede Cemde yetişir. Ona soru yönelten talip-lerle yüzleşme süreci içinde doğruları bulur, olgunlaşır. Dede, Hacı Bektaş döneminde olduğu gibi, Dergah'tan icazet alma anlayışı içinde yetişir. Anlattıklarımız Efendi'ler için de doğrudur.

Bu yönde olumlu çaba içine girmeden, Dede'lerimize "eleştirir" yöneltip onların eksiklik ve hatalarından söz etmek, objektif olarak Dede-liğe karşı çıkmak demektir. Dedelerin bugünkü konuma neden, nasıl zorlandıklarını görmeli, günün gerekleri doğrultusunda topluma hizmet götürsünler diye onlara el vermeliyiz. Birşeyleri eleştirip "yerden yere vuracak" iğneyi önce kendimize batırmalıyız: "Alevilerin bulunduğu her yere bir Cemevi" hedefinde şimdiye dek ne yaptık? Kaç Dede'yi Dergah'tan icazet almaya Hacıbektaş'a gönderdik? Dergah'tan kaç kere Dede ya da Baba istedik?

Alevi-Bektaşiliğin tarihsel-güncel kurumlarını dışlamak, temel inançsal-kültürel-felsefi içeriğini boşaltmak ve Aleviliği (en iyi ihtimalle) "folklor" düzeyine indirgemek olur. Şeriat 1400 yıllık savaşı işte o zaman kazanır.